

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 65. IZREDNA SEJA

(24. maj 2018)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJI NA TRAJNI IN NEODtujlivi PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZVRŠILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO, DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI JO IZVRŠUJEJO NEPOSREDNO IN ZVOLITVANO.

MANDAT

VII

IZREDNA
SEJA

65

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejhinih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejhinih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejhini zapisi Državnega zbora. Sejhini zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejhini zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejhini zapisi Državnega zbora. 65. izredna seja (24. maj 2018)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 65. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: KONČNO POROČILO O OPRAVLJENI PARLAMENTARNI PREISKAVI O UGOTAVLJANJU DOMNEVNEGA PRANJA DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA, JEDRSKE PROLIFERACIJE TER FINANCIRANJA AKTIVNOSTI TUJIH OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNIH SLUŽB V NOVI LJUBLJANSKI BANKI, D. D., TER DOMNEVNEGA PRANJA DENARJA V NOVI KREDITNI BANKI MARIBOR, D. D., EPA 2826-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	6
1. točka dnevnega reda: KONČNO POROČILO O OPRAVLJENI PARLAMENTARNI PREISKAVI O UGOTAVLJANJU DOMNEVNEGA PRANJA DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA, JEDRSKE PROLIFERACIJE TER FINANCIRANJA AKTIVNOSTI TUJIH OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNIH SLUŽB V NOVI LJUBLJANSKI BANKI, D. D., TER DOMNEVNEGA PRANJA DENARJA V NOVI KREDITNI BANKI MARIBOR, D. D., EPA 2826-VII	6
JOŽE TANKO	7
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	7
JOŽE TANKO	7
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	7
FRANC BREZNIK	12
FRANC BREZNIK	12
IVAN HRŠAK	12
MATJAŽ NEMEC	14
DR. FRANC TRČEK	15
DR. FRANC TRČEK	16
DR. FRANC TRČEK	16
DR. FRANC TRČEK	16
DR. FRANC TRČEK	16
DR. VINKO GORENAK	17
DR. VINKO GORENAK	17
DR. FRANC TRČEK	17
DR. VINKO GORENAK	18
JERNEJ VRTOVEC	18
DR. BOJAN DOBOVŠEK	20
SAŠA TABAKOVIĆ	20
MAG. BRANKO GRIMS	21
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	25
MAG. BRANKO GRIMS	27
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	27
JOŽEF HORVAT	28
DR. DRAGAN MATIĆ	29
MAG. BRANKO GRIMS	30
MAG. BRANKO GRIMS	31
DR. VINKO GORENAK	31
DR. FRANC TRČEK	32
DR. DRAGAN MATIĆ	32
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	33
DR. VINKO GORENAK	34
IVAN ŠKODNIK	34
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	35
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	36
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	36
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	36
SAŠA TABAKOVIĆ	37
DR. FRANC TRČEK	40
JANKO VEBER	42
SIMON ZAJC	43
DR. ANŽE LOGAR	44
MAG. BRANKO GRIMS	48
JOŽE TANKO	49
MAG. BRANKO GRIMS	49
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	49

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	49
JOŽE TANKO	51
MAG. BRANKO GRIMS	51
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	51
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	52
JOŽE TANKO	52
DR. FRANC TRČEK	53
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	54
MAG. BRANKO GRIMS	54
DR. FRANC TRČEK	55
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	55
JOŽE TANKO	55
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	56

Državni zbor VII. mandat

65. izredna seja 24. maj 2018

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 24. maja 2018 ob 9.02.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospo in gospodje!

Začenjam 65. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Jelka Godec, gospa Suzana Lep Šimenko, mag. Bojana Muršič, dr. Mirjam Bon Klanjšček, gospa Vojka Šergan od 15.30 ure dalje, gospa Ksenija Korenjak Kramar, dr. Jasna Murgel, gospa Iva Dimic, gospa Ljudmila Novak od 11. ure dalje, dr. Simona Kustec Lipicer od 15.30 ure dalje, gospa Anja Bah Žibert, Violeta Tomič do 10. ure in od 17. ure dalje, mag. Julijana Bizjak Mlakar od 15. ure dalje, gospa Marija Antonija Kovačič, gospod Marijan Pojbič, gospod Danijel Krivec, gospod Tomaž Lisec, gospod Danilo Anton Ranc, mag. Branislav Rajić, mag. Dušan Verbič, gospod Igor Zorčič, mag. Aleksander Kavčič, gospod Marjan Dolinšek, mag. Matej Tonin, dr. László Göncz do 11. ure, dr. Vinko Gorenak od 13.30 ure dalje, dr. Matej T. Vatovec, Miha Kordiš, gospod Franc Jurša in gospod Ivan Hršak oda 14. ure dalje.

Na sejo sem vabil predstavnike Vlade.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 65. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v torek, 22. maja 2018, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 47 poslank in poslancev, soglasno so vsi bili za.

(Za je glasovalo 47.) (Proti nihče .)

Ugotavljam, da je dnevni red 65. izredne seje zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO KONČNEGA POROČILA O OPRAVLJENI PARLAMENTARNI PREISKAVI O UGOTAVLJANJU DOMNEVNEGA PRANJA DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA, JEDRSKE PROLIFERACIJE TER FINANCIRANJA AKTIVNOSTI TUJIH OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNIH SLUŽB V NOVI LJUBLJANSKI BANKI, D. D., TER DOMENVNEGA PRANJA DENARJA V NOVI KREDITNI BANKI MARIBOR, D. D.**

Končno poročilo je v obravnavo Državnemu zboru predložila Preiskovalna komisija o ugotavljanju domnevnega pranja denarja in financiranja terorizma, jedrske proliferacije ter financiranje aktivnosti tujih obveščevalno-varnostnih služb v Novi Ljubljanski banki, d. d., ter domnevnega pranja denarja v Novi Kreditni banki Maribor, d. d. Končno poročilo je jasno, zato ga bo Državni zbor obravnaval na seji, odprti za javnosti. Sestavna dela končnega poročila sta tudi dodatno končno poročilo, pri katerem je potrebno upoštevati varstvo osebnih podatkov in je označeno s stopnjo poslovne tajnosti na podlagi 67. člena Zakona o Banki Slovenije in bančne tajnosti po 125. členu Zakona o bančništvu, ter drugo dodatno končno poročilo, ki je skladno z zakonom o tajnih podatkih označeno s stopnjo tajno. Glede na navedeno bo Državni zbor na podlagi drugega odstavka 101. člena Poslovnika Državnega zbora navedeni dodatni končni poročili obravnaval na seji, zaprti za javnost, in sicer danes, 46 minut po prekinjeni obravnavi te točke na javnem delu seje. Vse razpravljalce tako prosim, da v razpravi na javnem delu seje ne navajate podatkov iz dodatnega končnega poročila in drugega dodatnega končnega poročila, ki sta javnosti nedostopna.

Prehajamo na razpravo o končnem poročilu, o bistvenih ugotovitvah ter o predlogu sklepa, ki jo bomo opravili na javnem delu seje.

Za dopolnilno obrazložitev dajem besedo predstavniku predlagatelja, predsedniku

preiskovalne komisije gospodu Janiju Möderndorferju.

Postopkovno še prej?

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Potem ko je ta preiskovalna komisija sprejela končno poročilo in ga predložila Državnemu zboru, je bila danes pol ure pred začetkom te seje sklicana še neka zaprta seja te preiskovalne komisije z naslovom Dogovor o delu. Zdaj pa me zanima, za kakšne stvari je šlo pri tem, zakaj je bilo to sklicano, ker je poročilo že predloženo, in me zanima, ali bo ta dogovor o delu, o katerem ste maloprej sklicali sejo, dostopen v javnem delu seje, da bomo lahko vanj vpogledali.

Zdi se mi sila neobičajno, da potem ko je preiskovalna komisija v celoti zaključila delo, predložila poročilo, skliče še nek posvet ali karkoli že. Sklepi so predloženi, imamo jih na klopeh, gradivo je tukaj in bi le prosil za informacijo, ali bo tisto, kar je za javni del seje potrebno, tudi ta dogovor o delu pravočasno dosegljiv oziroma bi moral biti pred začetkom seje; sicer ne vem, o čem ste se še dogovarjali, če ste že vse predložili v gradivu za redni oziroma odprti del in za zaprti del seje. Želim pojasnilo, gospod predsednik.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Jani Möderndorfer. / oglašanje iz dvorane/ Jaz nimam odgovora, zato njemu dajem besedo za postopkovno, da pove.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

Glede na to, da je bilo postopkovno vprašanje – in bom tudi govoril samo o postopku, na katerega se sklicuje vodja poslanske skupine zaskrbljene stranke pri tej temi –, v resnici je seja trajala pet minut. Šlo je za postopek, za tisto, kar pravzaprav naredi vsaka preiskovalna komisija, ni odločala o nobenih sklepih, ki bi vplivali na današnje razpravo ali pa spremembo poročila ali karkoli podobnega. Šlo je samo za pooblastila strokovnim sodelavcem, da pripravijo vse potrebno – in je to neodvisno od tega poročila in današnje razprave – za naznanitev kaznivih dejanj.

To je tudi vse.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Neobičajno je, da na postopkovno vprašanje, ki se naslovi na tistega, ki predseduje Državnemu zboru, odgovarja poslanec. Vi ste večkrat dali opomine in tudi kritizirali vse tiste, ki smo spraševali ali pa želeli neko razpravo, da je to nekorektno in neposlovniško. Zdaj ste vi to

sami naredili na koncu. Jaz sem na vas naslovil vprašanje in dolžni ste vi dati odgovor, ker če se je to zgodilo – vi vodite sejo, ste podpisani pod sklic in tako naprej –, morate odgovoriti na to poslovniško vprašanje.

Zdi se mi nekorektno, da preiskovalna komisija, ki je končala delo, še kar dela, dala je že poročilo, pa določa še neke druge zadeve. Mislim, da je to nekorektno, kar počnete.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj bom pa dal odgovor.

Ker odgovora nisem vedel, sem dal možnost za odgovor tistemu, ki vodi določen organ, v katerem pa vi po lastni volji ne sodelujete; če bi sodelovali, potem tudi tega postopkovnega vprašanja ta trenutek ne bi bilo. Izbira v demokraciji je pač stvar vsakega. S tem bi jaz to zadevo zaključil in, prosim, končno dal besedo za tisto, kar smo sprejeli.

Torej, besedo ima za obrazložitev predstavnik predlagatelja, predsednik preiskovalne komisije gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Dovolite mi, da se kot predsednik preiskovalne komisije najprej zahvalim članom komisije, kolegom poslancem: gospodu Matjažu Nemcu, gospodu Francu Trčku, gospodu Jerneju Vrtovcu in gospodu Ivanu Hršku. Enako velja zahvala tudi strokovnim sodelavcem Državnega zbora in predvsem zunanjim sodelavcem komisije, brez katerih dela preiskovalne komisije ne bi mogli tako učinkovito tudi zaključiti.

Komisija je zaslišala 47 prič iz vrst vpletenih deležnikov, in sicer: iz Nove Ljubljanske banke, Nove Kreditne banke Maribor, Urada za preprečevanje pranja denarja, policije, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za zunanje zadeve, Ministrstva za finance in seveda tudi slednjo Banko Slovenije.

Dve priči od teh sta bili ekspertni priči, gre za gospoda Miroslava Gregoriča in gospoda Klavdija Stroligo. Zaslišala je tudi šest skritih prič, dve priči pa sta se zaslišanju kljub dvakratnemu povabilu seveda izognili, vendar zaradi tega, ker je komisiji primanjkovalo časa, ponovnega povabila, tretjega, ni mogla izročiti in tudi s tem opraviti zaslihanje. Komisija je opravila tudi pogovor s tremi žvižgači, preko posrednikov pa je tudi stopila v kontakt z Irajem Farrokhzadehom. Preiskovalna komisija je ugotovila, da Farrokhzadeh je dobro obveščen o ponovnem odprtju primera in da ima v Sloveniji vzpostavljeno mrežo stikov, ki jih očitno lahko kadarkoli kontaktira, zato preiskovalna komisija pričakuje, da bodo pristojni državni organi v okviru nadaljevanja preiskave to mrežo tudi jasno identificirali.

Parlamentarna preiskava v dveh največjih slovenskih sistemskih bankah v državni lasti, res je, NKBM je bil kasneje prodan Apollu, je preiskovalna komisija opravila v osmih mesecih in pol. Konstituirala se je oziroma z

delom pa je pričela 1. 9. 2017 – lanskega leta. Preiskovalna komisija se je že na začetku soočila s težavami, saj ji je druga Preiskovalna komisija o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji oziroma Logarjeva komisija ni želela posredovati dokaznega gradiva, ki ga je seveda pridobila s pripravo vmesnega poročila o opravljeni parlamentarni preiskavi v zadevi Farrokh. Kar pa seveda pomeni, da je morala vse gradivo od Nove Ljubljanske banke in pristojnih državnih organov pridobiti znova. S tem je preiskovalna komisija izgubila več kot dva meseca. Dr. Logar se sicer sklicuje, da preiskovalni komisiji ni mogel izročiti gradiva, ki ga je pridobil preko sodnih odredb, kar deloma sicer tudi drži, zamolčal pa je dejstvo, da bi lahko preiskovalni komisiji izročil preostalo gradivo, ki ni bilo vezano na odredbo sodišča. V zvezi s tem velja izpostaviti tudi dejstvo, da preiskovalna komisija iz tega ni naredila ne škandala niti ni sklicevala nobenih tiskovnih konferenc, kot jih je dr. Logar v primeru sodnih zasgov iz zapletov na sodiščih, še posebej z razlogom, da ne bi še bolj omajali in zmanjšali ugled Državnega zbora.

Posledica oviranja dela naše preiskovalne komisije pa je, da se je zaradi tega v Državnem zboru nahajata dve kopiji istega gradiva v dveh različnih mapah, pa naj razume to, kdor hoče in kakor hoče na kakršenkoli način.

Tik pred koncem samega dela preiskovalne komisije pa je seveda vodja Poslanske skupine SDS vložil zahtevo, da se predsednika preiskovalne komisije razreši, kajti obstaja dvom oziroma sum, da gre za konflikt interesov. Šlo je vse na podlagi dokumentacije, s katero so razpolagali – verjetno pomanjkljivo –, da je seveda Košarkarski klub Union Olimpija, ki sem ga vodil, preden sem začel voditi samo preiskovalno komisijo, naročil oziroma skupaj z upravo določil začetek poenostavljene prisilne poravnave in s tem preiskovanca spravil na drugo stran, kar bi bilo seveda v tem primeru v nasprotju s poslovnikom preiskovalne komisije in Zakonom o preiskovalni parlamentarni komisiji. To zahtevo je komisija obravnavala, iz postopka sem se izločil kot predsednik, vodil je komisijo podpredsednik in člani so sami na seji tudi obravnavali kompletno gradivo in o njem tudi odločali. Seveda niso ugotovili nobenega konflikta interesov in zato je komisija s tem delom tudi nadaljevala.

Naj omenim naslednje, bistvo je, da je v resnici komisiji že postalo jasno, zakaj pravzaprav komisija na nek način ni želela sodelovati v preiskovalni komisiji. Tudi jasno je, zakaj je vzpostavila to vprašanje šele takrat, ko se je odprl primer oziroma razširil predmet preiskave preiskovalne komisije na NKBM. Dokler smo preiskovali samo NLB, pravzaprav teh težav nismo imeli. In v bistvu, če boste pogledali magnetogram, boste videli, da je gospod Grims

že takrat, v sami začetni fazi, govoril o nekem konfliktu interesov. Seveda takrat sem mislil, da misli, da sem v konfliktu interesov zato, ker naj bi imel odprt račun v Novi Ljubljanski banki, kjer sem seveda zelo jasno povedal, da tam računa nimam. Torej so že eno leto v resnici ves čas vedeli, kaj je njihov motiv, in to je lahko eden od razlogov, zakaj niso sodelovali v tej parlamentarni komisiji. To seveda obžalujem, kajti s tem bi seveda imeli bistveno večji nadzor in bistveno boljši vpogled v delo same preiskovalne komisije.

SDS se je trudila, da bi delo preiskovalne komisije otežila do te mere, da svojega dela ne bi dokončala, kajti vedeti morate, da bi, v kolikor bi jim ta zamenjava celo uspela, v resnici komisija lahko takoj končala delo, kajti postopek zamenjave bi trajal dva meseca in znašili bi se na koncu mandata. Namreč, tisto, kar je zelo pomembno, pa je, da argument še vedno drži, tudi kljub jezi od prejšnjega tedna, ko smo imeli prvo tiskovno konferenco o samem poročilu, kjer sem izjavil in danes še enkrat ponavljam: »Verjetno je bil problem, kajti, kot sem že izjavil, bi v preiskavi naleteli nase in na svoje člane oziroma simpatizerje.« Še danes po zaključku dela komisije sem z njihove strani deležen poskusov osebne diskreditacije, zato naj jasno povem vsem prisotnim, da sem ponosen na svoja dva poklica in ponosen sem tudi na to, da sem dolgo let delal v zdravstvenih ustanovah in ne nazadnje tudi z uporabniki znakovnega jezika. Verjamem, da s tem izražam neke vrste podporo tudi vsem tem, ki se ukvarjajo na tem področju.

Istočasno pa je pomembno ob tem povedati naslednje dejstvo, ki je pomembno za vse poslanke in poslance. Namreč, prepričan sem, da so vsi poslanci, ki so jim volivci zaupali ta mandat, sposobni opravljati svojo funkcijo in s tem tudi voditi in sodelovati v delovnih telesih tega državnega zbora in, kar je še bolj pomembno, tudi preiskovalnih komisij. Slednje lahko zatrdim tako zase kot tudi za svoje poslanske kolege in kolegice, tako kolegico Jelko Godec, Matjaža Hanžka in Anžeta Logarja, ki so v tem mandatu vodili vsak svojo preiskovalno komisijo. Kljub vsemu pa velja opozoriti, da je preiskovalna komisija parlamentarno preiskavo končala zgolj v primeru Farrokh, medtem ko preiskave v zadevi domnevnega pranja denarja Nove kreditne banke Maribor ni končala v celoti in bo predlagala, da jo novi državni zbor ponovno uvede in jo nadaljuje tam, kjer je svojo delo preiskovalna komisija zaradi pomanjkanja časa morala prekiniti. Preiskovalna komisija še ni uspela v celoti ugotoviti vloge oziroma odgovornosti bivšega predsednika uprave NKBM Aleša Hauca, ki se je kar dvakrat izognil pričanju, čeprav je pričal pred Logarjevo preiskovalno komisijo, prav tako pa se je udeležil seje Komisije za nadzor javnih financ na temo, ki jo je vodil mag. Andrej Šircelj. Aleš Hauc je bil pri preiskavi pranja denarja v banki, ki jo je vodil,

torej pripravljen sodelovati zgolj s člani preiskovalne skupine SDS, ko je šlo za drugo preiskovalno komisijo, pa je seveda umanjkal. Kasneje je nenavadno zbolel, čeprav je na Komisiji za nadzor javnih financ vehementno zatrjeval, da je pripravljen vse pojasniti.

Kot predsednik preiskovalne komisije sem zadovoljen, da smo uspeli v sedmih letih po zaprtju računov Iraja Farrokhzadeha, z njim povezanih gospodarskih subjektov in razčistiti sumljive transakcije, ki so potekale preko Nove Ljubljanske banke. Delo preiskovalne komisije pa ima več konkretnih posledic.

Prvič, sedanja ministrica za notranje zadeve je že izvedla notranji nadzor policije v zvezi z vodenjem primera Farrokh, na podlagi ugotovitev pa je policija že dobila nove usmeritve za svoje delo. Poleg tega pa je zaradi načina obravnave oziroma vodenja postopka Ministrstvo za notranje zadeve zoper nekatere policiste, ki so vodili primer, podalo prijave Specializiranemu državnemu tožilstvu.

Drugič, Banka Slovenija je izvedla notranjo revizijo vodenja nadzora v Novi Ljubljanski banki in vodenja prekrškovega postopka in bo na podlagi ugotovitev okrepila operativni nadzor na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Nova Ljubljanska banka ima danes zgledno urejeno področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma s kompetentnimi nadzorniki oziroma pooblaščenici in korporativnega upravljanja s kompetentnimi organi vodenja in nadzora.

Četrtič, na podlagi bistvenih ugotovitev te parlamentarne preiskave bo preiskovalna komisija Vladi predlagala, da pristopi k izgradnji učinkovitega obveščevalno-varnostnega sistema, ki se bo tudi s protiobveščevalnimi pristojnostmi lahko ukvarjal in deloval bolj kvalitetno na svojem področju. Ključna ugotovitev preiskovalne komisije v primeru Farrokh pa je ta, da v večini primerov ni šlo za transakcije, ki bi bile povezane s klasičnim pranjem denarja, ki izvira iz predhodnih kaznivih dejanj. Ugotovljen je bil en sam primer suma goljufij, utaje davka in pranja denarja preko Nove Ljubljanske banke. Šlo je za uradno dokumentacijo francoskega sodnega organa, iz katere so izhajali podatki o pranju denarja na škodo iranskega veleposlaništva v Parizu. Točno v tej zadevi je bilo 30. 3. 2012 seznanjeno tudi tedanje Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, ki ga je vodil dr. Senko Pličanič, ki pa o tem seveda ni seznanilo niti policije niti ni zahtevalo pojasnil od nje glede preiskave navedenega primera. So bile pa sumljive transakcije izvedene na način, kot se uporablja pri pranju denarja oziroma so ustrezale indikatorjem za prepoznavanje sumljivih transakcij pranja denarja.

Preiskovalna komisija na podlagi pridobljenega dokaznega gradiva ocenjuje, da se je v Novi Ljubljanski banki zgodila iranska shema, ki je bila neposredno v rokah iranske države, in da ne gre za posameznika, ki je

poskušal izvajati iranski plačilni promet s tujino, ampak da je bil Iraj Farrokhzadeh del sheme transakcij iranskih državnih bank preko Slovenije oziroma Nove Ljubljanske banke. Preiskovalna komisija je ugotovila, da primer Farrokh še zdaleč ni prvi primer sodelovanja med Slovenijo in Iranom. Pri preboju embarga zoper Iran ti primeri niso vezani samo na nezakonit izvoz vojaške tehnologije, temveč tudi na tri preboje embarga preko slovenskega bančnega sistema. Dva preboja sta realizirana, en pa je bil ustavljen. Prvi primer preboja embarga je datiran v leto 1979, ko je bil prvič sprejet embargo zoper Iran in je predstavništvo ljudske, se opravičujem, Ljubljanske banke v Bejrutu omogočilo, da so se iranska finančna sredstva, ki so bila pod embargom, prenesla preko tega predstavništva na račun, ki ga je imela Ljubljanska banka odprtega v Švici.

Drugi primer bančnega preboja embarga je primer Farrokh, ki je potekal med letom 2008 in 2010 in je bil predmet parlamentarne preiskave. Tretji primer pa sega v začetek leta 2012, torej dobro leto po zaključku primera Farrokh. Ta tretji primer je bil zaustavljen. Preiskovalna komisija pa ga javno seveda ne more naznaniti, saj je dokazno gradivo varovano kot tajno.

SDS v zvezi z omenjenimi ugotovitvami večkrat izpostavlja, da se po njihovem mnenju bistvene ugotovitve ne razlikujejo od preiskav, ki sta jih opravila gospod Grims in gospod Logar. V zvezi s poročilom gospoda Grimsa ne bi izgubljal besed, saj ta sploh ni bil pristojen za to, da opravi to preiskavo. Del svojega poročila v zvezi z vlogo KPK in takratnega predsednika mag. Gorana Klemenčiča pa je priredil za potrebe vložene interpelacije zoper njega pa sedanjega ministra za pravosodje. S tem pa je po oceni preiskovalne komisije okrnil integriteto delovanja Knovsa in zlorabil svojo funkcijo. Preiskovalna komisija zato ocenjuje, da gospod Grims ne bi smel več voditi tega delovnega telesa. / oglašanje iz dvorane/ Tudi preostali del tako imenovanega Grimsovega poročila nima nobene dodatne vrednosti, posebej če se opravi primerjava z ugotovitvami te preiskovalne komisije, ki so zaradi tajnosti vsebovane v drugem dodatnem končnem poročilu.

V zvezi s tem želim izpostaviti tudi dejstvo, da preiskovalna komisija na podlagi ugotovitev predlaga, da se pristopi k izgradnji sodobnega in učinkovitega obveščevalno-varnostnega sistema, ki se bo tudi s protiobveščevalnimi pristojnostmi sposoben odzivati na sodobne varnostne, strateške interese Republike Slovenije tako na gospodarskem in finančnem področju. Zato se mi postavlja vprašanje, kako to, da do podobnega zaključka v svojem poročilu ni prišel gospod Grims kot predsednik delovnega telesa, ki je pristojno ravno za obveščevalne in varnostne službe.

Gospod Logar je ugotovitve svojega poročila oblikoval bolj premišljeno in dovolj

posplošeno, saj se je zavedal, da je izvedel premajhno število preiskovalnih dejanj in opravil zgolj nekaj pričanj, pri čemer je večino ključnih prič izpustil, verjetno zaradi pomanjkanja časa, kajti pripravljalo se je vmesno poročilo. Zato lahko z gotovostjo trdim, da so ugotovitve te preiskovalne komisije veliko bolj konkretne, podkrepjene z več dokazi in da se v bistvenem delu, ki se tiče pranja denarja, razlikujejo, razlikujejo pa se tudi v nekaterih drugih delih. Naj izpostavim, da se je kljub nekaj tisoč sumljivih nakazilom razen v enem primeru izkazalo, da ni šlo za pranje denarja, ki bi bilo kazensko pregonljivo, da ni prišlo do astronomskih provizij, ki bi šle tudi v zasebne žepe, ampak da je šlo, kot že navedeno, za tako imenovano iransko shemo in kršitev embarga zoper Iran.

Komisija je vzpostavila tako rekonstrukcijo iranske sheme na mednarodni ravni kot tudi na rekonstrukcijo primera Farrokh v Novi Ljubljanski banki, ju primerjala ter ugotovila samo ujemanje. Komisija je odkrila dva preboja iranskega embarga in en poskus, komisija pa je tudi vzpostavila stik z Irajem Farrokhzadehom in identificirala del mednarodne mreže, ki ga je spremljala ob obiskih v Sloveniji, ni pa uspela identificirati dela slovenske mreže. Komisija je tudi ugotovila, da na tudi več poskusov iranskega veleposlanika, da bi Slovenija, potem ko je Nova Ljubljanska banka prekinila poslovanje s Farrokhzadehom, nadaljevala s tako imenovano iransko shemo.

Tudi ugotovitve v zvezi z delovanjem Urada za preprečevanje pranja denarja se nekoliko razlikujejo. Urad ni bil prekrškovni organ, ki bi pa lahko dosegel zaprtje samega računa Farrokhzadeha. Na UPPD ni bilo nobenih pritiskov in nobene zarote pri napakah v obveščanju sestrskih organizacij v tujini. Dejstvo pa je, da je bil urad voden zelo slabo, saj je, kljub temu da je šlo za tako imenovano iransko shemo, vse delo urada na tem primeru kljub obveščeni direktorja po juniju 2010, slonelo zgolj na eni sami osebi, ki je vzporedno vodila več primerov, poleg tega pa je ta oseba v tem primeru opravljala še delo, ki bi ga morali opraviti tudi drugi oddelki na samem uradu. Logarjeva komisija do teh ugotovitev, ki slonijo na izpovedbah prič, ni prišla. V zvezi s slabim vodenjem urada in odgovornostjo direktorja pa moram omeniti, da je leto 2005 Janševa vlada ustavila takratnega direktorja urada Klavdija Strogila z eno samo argumentacijo, da ni pravilno, da je ena oseba, ki razpolaga s podatki o zasebnosti posameznikov, toliko časa na takšni odgovornosti. Na njegovo mesto je imenovan bil gospod Plaustainer. Preiskovalna komisija je dobila iz zelo zanesljivih virov informacije, da je bil Plaustainer Janševa izbira in da se je dr. Bajuk, ki je ocenjeval, da slednji ni kos nalogam, njegovemu imenovanju dolgo časa upiral, a je nazadnje moral popustiti.

Ugotovitve so veliko bolj konkretne in podkrepjene tudi v delu, ki se dotika

odgovornosti Banke Slovenije, saj se slednje Logarjeva komisija sploh ni mogla resno dotakniti. Poleg tega preiskovalna komisija opozarja, da je iranski veleposlanik obiskoval takratnega guvernerja Banke Slovenije in ministra za finance z namenom odprtja slovenskega bančnega trga za Iran in še bi lahko našteval.

Iran je država, proti kateri je mednarodna skupnost sprejela sankcije, leta 2006 je Varnostni svet OZN sprejel prvo izmed zavezujočih resolucij o omejevanju iranskih jedrskih aktivnosti. Evropska unija in njene države članice so sankcijski režim zoper Iran, vsebovan v resolucijah Varnostnega sveta OZN, implementirale leta 2007. Zadnji akti obeh mednarodnih organizacij, katerih člani smo, pa glede omejevalnih ukrepov oziroma sankcij proti Iranu datirajo v letu 2010. V primeru štirih transakcij Nove Ljubljanske banke obstaja sum, da so bile usmerjene v financiranje jedrske proliferacije in nakup blaga z dvojno rabo. Torej blaga, ki se lahko uporablja tako v civilne kot vojaške namene. V transakcije pa so bili vključeni vsaj dve banki; dve banki s sankcijske liste mednarodne skupnosti, s katerimi je bilo prepovedano sodelovati. Ena je Melli Bank od leta 2007 in druga Expot development bank of Iran iz julija 2010. Nova Ljubljanska banka je sicer zaradi opravljanja plačilnega prometa z Irajem Farrokhzadeh, kljub temu da je šlo za sumljive transakcije, ki bi jih morala prijavit pristojnim organom, za poslovanje z iranskimi državami in bankami pa bi morala zaprositi za dovoljenje oziroma soglasje, pa ni. Nova Ljubljanska banka je zaslužila bistveno manj, kot so bile navedbe v sami javnosti. SDS oziroma njihovi mediji in gospod Grims so navajali, da naj bi tovrstne provizije znašale od 200 do 300 milijonov evrov, da so z njimi se okoristili nekateri v banki.

Preiskovalna komisija je ugotovila na podlagi dokumentacije, da je skupna provizija znašala 0,1 % opravljenega plačilnega prometa oziroma malo več kot 800 tisoč evrov, torej 200-krat manj, kot izhaja iz špekulacij SDS. Preiskovalna komisija še opozarja, da se je banka kljub ne povsem dobremu zaslužku s tem poslom pri dolarskem poslovanju na mednarodnih finančnih trgih sama izpostavila nesorazmernim tveganjem zaradi morebitnih mednarodnih sankcij zaradi kršenja iranskega embarga v primeru samega razkritja. Preiskovalna komisija zoper takrat odgovorne v banki ni podala ovadb, saj ni šlo za kazniva dejanja, ampak takrat zgolj za prekrške. Pri tem preiskovalna komisija opozarja, da Nove Ljubljanske banke tudi Banka Slovenije kot prekrškovni organ zaradi omenjenih kršitev ni nikoli kaznovala, ampak je prekrškovni postopek celo opustila oziroma zaključila brez ustrezne razlage, za kar nosi zelo jasno odgovornost gospa Jasna Iskra, takratna vodja pravnega oddelka.

V javnosti oziroma predvsem s strani SDS so bili izpostavljeni očitki, da preiskovalna komisija ni ugotovila kaznivih dejanj in da ne loči med prekrški in kaznivimi dejanji. V zvezi s tem bi rad opozoril, da ko je bilo že omenjeno, da so bile mednarodne sankcije zoper Iran uvedene leta 2006 in njene države članice, namreč, EU je sankcijski režim zoper Iran, vsebovane v resolucijah Varnostnega sveta OZN, implementirala leta 2007, Janševa vlada pa je Zakon o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij, predlagala Državnemu zboru in je bil sprejet konec leta 2006. Kazenski zakonik resda v 374.a členu vsebuje določbe o kaznivem dejanju kršitev omejevalnih ukrepov, a tega kaznivega dejanja v Šturmovem Kazenskem zakoniku, ki je bil sprejet leta 2008, ni bilo. Slednje kaznivo dejanje je bilo vzpostavljeno šele s spremembo zakonika, natanko eno leto po tem, ko je NLB kršila iranski embargo, in sicer novembra 2011, in kako ironično, na predlog Pahorjeve vlade.

Odgovornost za nastalo stanje nosijo takratni organi vodenja nadzora v NLB, pri čemer velja izpostaviti odgovornost tedanjega člana Uprave Nove Ljubljanske banke Mirana Vičiča, ki je zadolžen za področje plačilnega prometa in dokazano seznanjen s primerom Farrokh. Preiskovalna komisija je zoper dve odgovorni uslužbenki Nove Ljubljanske banke podala ovadbi zaradi krivega pričanja, in sicer zoper Milko Ižanc, nekdanjo vodjo Poslovalnice za tuje osebe, ter Zdenko Bernik Strelec, nekdanjo pooblaščenko za področje preprečevanja pranja denarja.

Preiskovalna komisija je ugotovila, da pristojni državni organi v tem primeru obveščevalno, nadzorno, prekrškovno funkcijo kazenskega pregona preprosto niso opravili ustrezno. Zaradi neustreznega oziroma neukrepanja pristojnih državnih organov, ki so povzročili tveganje za nacionalno varnost, je preiskovalna komisija ugotovila politično odgovornost njihovih predstojnikov oziroma naslednjih nosilcev javnih funkcij, in sicer po vrstnem redu odgovornosti.

Prvič, takratnega guvernerja Banke Slovenije, ki je pristojen za izvajanje nadzora na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma in kar je še bolj pomembno, je pustil, da so banke same vršile nadzor na področju preprečevanja pranja denarja, zoper banke kršiteljice pa ni izrekel niti ene same sankcije.

Drugič, takratnega ministra za finance, pristojnega za naloge na področju preprečevanja in odkrivanja pranja denarja oziroma za delo Urada za preprečevanje pranja denarja, soizvajanja omenjenih ukrepov v kreditnih in finančnih institucijah ter vsega, kar je povezano z Novo Ljubljansko banko, tudi v vlogi, ko je pravzaprav Vlada še predstavljala AUKN oziroma predstavljala lastnika neposredno.

V prvem odzivu na objavo rezultatov dela preiskovalne komisije France Križanič zavrača politično odgovornost, v odzivu pa je poudaril, da finančni minister v Sloveniji takšne vloge nima, niti nima pooblastil pa usposobljenosti, da bi jo lahko izvajal. Finančni minister tudi ni pritožbena raven, pravi, pri odločitvi urada. In kar je še bolj pomembno, namreč, ne zaveda se, kaj pravzaprav je sploh storil. Odziv kaže, da takratni minister za finance bodisi ni prebral javno objavljenih ugotovitev preiskovalne komisije ali pa še vedno ne razume pojma politične odgovornosti in ne pozna nalog ter dolžnosti ministra za finance. Preiskovalna komisija nikjer ne zatrjuje, da bi se moral minister vpletati v posamezne primere, ki jih vodi Urad za preprečevanje pranja denarja, minister pa je lahko objektivno odgovoren za slabo delo oziroma slabo vodenje urada v več dokazanih primerih. Tisto, kar je glede njegove odgovornosti ključno, pa je to, da ni ukrepal v dokazanih primerih kršenja iranskega embarga, za slednje ni bil pristojen Urad za preprečevanje pranja denarja, temveč ministrstvo neposredno in na podlagi uredbe EU. O tem ni obvestil niti Vlade, niti predsednika, niti ministrov, ki pokrivajo ta področja, s katerimi bi se morali ukvarjati. Danes se izgovarja samo na iskanje maila, kjer naj bi bilo dokazano, da je imel srečanje z iranskim veleposlanikom, v resnici pa vemo, da bi to moral prijaviti KPK, tako kot danes to lahko oziroma morajo početi poslanci, in zato ne gre za popolnoma nič neobičajnega.

Takratnega zunanjega ministra, ki je bil pristojen za naloge na področju omejevalnih ukrepov oziroma sankcij, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij.

In takratnega predsednika Vlade, ki je vodil in usmerjal delo Vlade in usklajeval delo ministrov, skrbel za enotnost usmeritev Vlade. Predsednik Vlade pa je kot priča večkrat povedal, da ni bral poročil Sove, temveč je to prepuščal svetovalcu za nacionalno varnost. Predsednik Vlade in njegov svetovalec za nacionalno varnost nista imela vzpostavljene direktne komunikacije s Sovo, pisno obveščanje pa je bil ustaljen način komunikacije, pri čemer je bilo seznanjanje oziroma odziv redek. Poleg tega pa predsednik Vlade ter njegov svetovalec za nacionalno varnost nista znala izkoristiti oziroma uporabljati agencije niti presojeti njenih obveščevalnih sporočil.

V Novi kreditni banki Maribor je šlo za italijansko kriminalno združbo oziroma mi rečemo temu italijanska tipologija, kjer je to upravo vodil gospod Aleš Hauc. In prav spremembe, ki so se dogajale v tistem času, so bistveno vplivale na opuščanje nadzora nad tem, kaj pravzaprav banka lahko počne. Ali drugače povedano, v resnici so italijanski državljani zelo dobro vedeli, da banka tega nadzora resno niti ne vrši in so masovno

uporabljali to banko za pranje svojega denarja, ki je bil nezakonitega izvora.

Ena od ključnih ugotovitev je tudi to, da smo odkrili sume pranja denarja slovenskih državljanov. Med njimi je, seveda, zaposleni gospod Britovšek, ki ga je gospod Hauc zaposlil, ko je postal predsednik uprave Nove Kreditne banke Maribor. Proti njemu bodo sprožene štiri ovadbe zaradi suma kaznivih dejanj. Kot predsednik pa sem presenečen, da je preiskovalna komisija oziroma Državni zbor deležen groženj s strani oseb, ki v resnici bodo imele možnost to dokazovati na sodiščih, saj preiskovalna komisija ni ne sodišče niti tožilstvo. Zato seveda vse, kar opravlja, opravlja na podlagi zakona in seveda ugotovitve je dolžna naznaniti organom pregona. Preiskovalna komisija je tudi ugotovila, da se je italijanska tipologija tipično pojavila tudi pri komitentki Dijani Đudić, ki je znana po tem, da je uporabljala sredstva ..., ki se je odražal v uporabi suma kaznivih dejanj, pranja denarja, fiktivnega poslovanja, davčnih utaj in davčnega vrtljaka, uničevanja, ponarejanja poslovne dokumentacije. Temu primerno se je znašel tudi primer posojila, ki smo ga zasledili v dokumentaciji in na ta način tudi odprli zgodbo, ki pa seveda ni ostala dokončana.

Komisija nikoli ni trdila, da je predsednik SDS podpisal posojilno pogodbo, zavedajoč se, da gre za denar sumljivega izvora. Kot državljan bi sicer od politikov pričakovali, da zelo natančno preverjajo vire financiranja, kajti povsod po svetu, slednje si lahko najbolj ogledamo na primeru sosednje Italije, so politične stranke, ki so pridobile sredstva iz sumljivih virov, postale ujetnice kriminalnih združb, ki so ta sredstva seveda tudi posojala. SDS je sicer objavila najetje posojila na Ajpesu. Nakazan naj bi bil s slovenskega računa, hkrati pa ni objavila lastnika računa, s katerega je kredit pridobila, in tudi ne, na kateri račun naj bi kredit vrnila. Račun Dijane Đudić, podpisnice kreditne pogodbe, je namreč NKBM zaprla.

Kot politik ne razumem kolegov iz SDS, da na izsledke preiskovalne komisije reagirajo tako napadalno in s poskusi diskreditacij. V bistvu bi si morali oddahneti, da je komisija korektno opravila svoje delo, saj je združba, od katere so si v nasprotju z zakonom izposodili skoraj pol milijona evrov, uporabljala enake metode tako imenovane italijanske tipologije kot italijanske kriminalne združbe. Zato smo pri delu komisije pravzaprav nanje tudi naleteli. Kot poslanec Državnega zbora namreč ne želim niti pomisliti, da bi katerakoli pomembna slovenska politična stranka postala ujetnica kriminalnih združb.

Naj za konec citiram gospoda Bagatelija, ki je za POP TV dejal: »Ni se izgubil denar. Izgubila se je sled za denarjem.« Sam pa dodajam, da se je z opravljenim delom naše komisije morda našla tudi sled za izgubljenim denarjem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratična stranke upokojencev Slovenije, zanjo – vam bom dal postopkovno, samo da preberem do konca ...

Torej, besedo bo dobil gospod Ivan Hršak po postopkovnem gospoda Franca Breznika.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Poglejte, rad bi opozoril na dve zadevi. Prvič, gospod Möderdorfer, vas ni noben nikoli diskreditiral. Danes, ko ste govorili, da smo se nekako norčevali iz vašega poklica. Pač, povejte javnosti, da ste pač ... Mislim, da je predsednik povedal, da ste zdravstveni tehnik. Na drugi strani imamo doktorja znanosti, ki celo ima izkušnje z Banke Slovenije.

Prav tako nadaljujete z diskreditiranjem, ko govorite, kakšno zaupanje volivcev imate. Povejte naravnost, Bežigrad 2, volitve 2014: prva je bila SMC, torej največ izvoljenih glasov 4 tisoč 700, druga je bila SDS s tisoč 700 glasovi, tretja je bila Levica s tisoč 200 glasovi, četrti je bil Desus, peta je bila Pozitivna Slovenija, šesti je celo bil SD. Gospod Jani Möderdorfer, dobili ste samo 701 glasek. Ljudje so si zadnjega želeli, da izvolijo Janija Möderdorferja. Tudi v Bežigrad 2, kjer ste celo ... Celó iz Ljubljane izhajate. Tako ne zavajajte ljudi, povejte, da proporcionalni sistem, ki ga tako branite, je ravno ta anomalija, da tega človeka, ki ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kakšno zvezo ima tole s tem?!

FRANC BREZNIK (PS SDS): ... najmanj želeli v Državnem zboru – ste bili komaj sedmi po tej vrsti. To je treba opozoriti zato, da ne bomo zavajali. Najlepša hvala ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali lahko prosim nehate zlorabljati postopkovno za tak način, no! / oglašanje v dvorani/ Ne, nič se ne reagira na tej točki! Sigurno ne, ker imate še vsi možnost vse povedati. In sploh ne razumem, zakaj je treba postopkovno zlorabljati za takšne stvari, za osebne napade. Razumem, da smo tik pred volitvami, ampak ne razumem pa te absolutne nuje po tem.

Torej, končno ima besedo Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Preiskovalna komisija je na 15. nujni seji dne 16. 5. 2018 sprejela Končno poročilo o opravljeni parlamentarni preiskavi o ugotavljanju domnevnega pranja denarja in financiranja terorizma, jedrske proliferacije in financiranja aktivnosti tujih obveščevalno varnostnih služb v

NLB, d. d., ter domnevnega pranja denarja v Novi Kreditni banki Maribor, d.d., ter dodatno končno poročilo kot tudi drugo dodatno končno poročilo.

Medtem ko je končno poročilo dostopno javnosti, pa dodatno končno poročilo kot tudi drugo dodatno končno poročilo zaradi varovanja tajnosti oziroma varstva podatkov zaupne narave po Zakonu o gospodarskih družbah, Zakonu o Banki Slovenije, Zakonu o bančništvu in Zakonu o varstvu osebnih podatkov, kot tudi na podlagi Zakona o tajnih podatkih javnosti nista dostopna.

Preiskovalna komisija je na isti seji še soglasno sklenila, da predsedniku Državnega zbora in njegovemu kolegiju predlaga, da Državni zbor zaradi aktualnosti in odmevnosti zadeve opravi obravnavo vseh treh končnih poročil že na naslednji izredni seji in ravno to opravljamo poslanke in poslanci danes, vendar s to omejitvijo, da bomo o vsebini končnega poročila razpravljali na odprtem, torej javnem delu seje, pri čemer pa ne smemo navajati podatkov iz dodatnega niti ne iz drugega dodatnega poročila. O teh varovanih podatkih pa bomo lahko razpravljali na zaprtem delu seje.

Katere so bistvene ugotovitve preiskovalne komisije? Delo preiskovalne komisije se je osredotočilo na podrobnejši pregled delovanja Banke Slovenije in NLB v primeru Farrokh ter policije in Sove.

Poleg dokumentacije, ki jo je preiskovalna komisija pridobila pri državnih institucijah, ter zaslišanj, ki jih je opravila, je preiskovalna komisija pridobila tudi tri žvižgače, uporabila gradivo, ki je shranjeno v Arhivu Republike Slovenije, ter različne, javno dostopne vire in baze podatkov. Preiskovalna komisija uvodoma ugotavlja, da je obstajala transakcija, preko katere je prišlo do predhodnega kaznivega dejanja in da so bili o tej transakciji pravočasno obveščeni tako na Sovi kot v Uradu za preprečevanje pranja denarja, na policiji in ostali pristojni državni organi, s čimer se je potrdilo, da je vsaj v eni transakciji izpričano pranje denarja. Preiskovalna komisija tudi pritrjuje, da je bila vsaj ena transakcija takšna, da je se je izkazalo financiranje jedrske proliferacije, več pa je bilo takšnih, kjer se je plačevalo nakup blaga za dvojno uporabo, in tudi o tem so bili vsi prej omenjeni organi pravočasno obveščeni. Beseda pravočasno pomeni, da gre za obdobje, ko so preko NLB transakcije še vedno potekale, hkrati pa so se odprle tudi preiskave pristojnih državnih organov.

Celotna shema je potekala tako, da so transakcije v največji meri prihajale iz Irana in se preko treh podjetij stekle preko NLB na tuje naslovnike – večinoma iranske državljanke in tuje državljanke iranskega porekla. V tem delu je bil uporabljen mehanizem pranja denarja, s čimer se je zakril pravi izvor finančnih sredstev. Slednje ni neobičajno, saj prav financiranje proliferacije in nakupa blaga z dvojnim

namenom s strani države, ki je pod embargom, zahteva shemo, v kateri se izvor finančnih sredstev prikrije, kar pa najbolj učinkovito omogočajo prav tehnike pranja denarja.

Preiskovalna komisija je ugotovila, da primer Farrokh še zdaleč ni bil prvi primer sodelovanja med Slovenijo in Iranom pri preboju embarga zoper Iran. Prvi je bil že davnega 1979. leta, drugi primer bančnega preboja embarga pa je bil primer Farrokh, ki je potekal med letoma 2009 in 2010 in je predmet parlamentarne preiskave. Tretji primer pa sega v začetek leta 2012, torej dobro leto po zaključku primera Farrokh. Tretji primer pa je bil zaustavljen.

Ključni točki iranskega posla kot del sheme delovanja iranske sheme v NLB sta bili iranski banki Melli Bank in Export Development Bank. Melli Bank je bila uvrščena na listo podjetij, zoper katere veljajo omejevalni ukrepi, razlog za uvrstitev Melli Bank na listo pa je bilo financiranje jedrske proliferacije. NLB in pred njo LB je imela s to banko zelo dolgo tesne in operativne odnose.

Kar pa se tiče drugega dela preiskave naše preiskovalne komisije, in sicer spornega poslovanja Nove KBM, se je tudi tam dogajalo domnevno pranje denarja. Tu je šlo za sum pranja denarja za potrebe italijanske mafije, od leta 2016 pa je z NKBM poslovala tudi bosanska državljanka Dijana Đudić, znana iz zadnjega posojila stranki SDS, ki je bil tipičen primer davčnega vrtiljaka, zato se po dosegljivih podatkih s posli Đudićeve ukvarja policija kar petih držav, in sicer Bosne in Hercegovine, Madžarske, Avstrije, Slovaške in Slovenije.

V našem stališču se ne bom spuščal v podrobnosti, saj jih je že tako ali tako predstavil predsednik preiskovalne komisije v predhodni dopolnilni obrazložitvi predlagatelja, še več pa bo, sem prepričan, tudi v nadaljevanju v svoji razpravi. Navedel pa bom glavne ugotovitve in pomanjkljivosti, ki so privedle do te nedopustne šlamparije, ki se nikakor ne bi smela dogoditi, niti se ne sme nikoli več ponoviti, zato bo tudi potrebna čimprejšnja sprememba področne zakonodaje. Skratka, da se je to lahko zgodilo med letom 2009 in jesenjo 2010 v času tako imenovane Pahorjeve vlade, svojega dela v skladu s svojimi pristojnostmi niso opravili oziroma so popolnoma odpovedali: Banka Slovenija in tedanji guverner, takratni predsednik vlade, strokovno odgovornost nosi njegov takratni svetovalec za nacionalno varnost, takratni minister za finance in tudi takratni zunanji minister. Preiskovalna komisija torej na podlagi vseh zaslišanj in pridobljenih dokumentov ugotavlja, da so v NLB ti dve leti – 2009, 2010 –, razen v sektorju za plačilni promet s tujino, odpovedali prav vsi nadzorni mehanizmi na vseh ravneh. Politično odgovornost za to torej nosijo: takratni predsednik Vlade Republike Slovenije, takratni minister za finance in takratni zunanji minister.

Kar se tiče NLB je preiskovalna komisija končala preiskavo, medtem ko pa glede spornega

delovanja NKBM preiskovalna komisija ni uspela končati preiskave zaradi pomanjkanja časa, ki ga je imela na razpolago zaradi prihajajočih volitev. Na podlagi tega dejstva preiskovalna komisija predlaga, da bi preiskavo o delovanju NKBM v spornem času nadaljevala in dokončala preiskovalna komisija v naslednjem mandatu oziroma v enem od naslednjih mandatov Državnega zbora, seveda pa je to odločitev naslednjih sklicev Državnega zbora.

Čisto na koncu pa še o predlogu sklepa preiskovalne komisije Državnemu zboru ... Preiskovalna komisija je pripravila tudi predlog sklepa Državnemu zboru v petih točkah, ki pa jih tu ne bom vseh našteval, saj je to delo že opravil predsednik preiskovalne komisije. Torej, preiskovalna komisija danes predlaga Državnemu zboru, da se predlog sklepa sprejme, s tem pa preiskovalna komisija Državnemu zboru predlaga, da pristojnim organom kazenskega pregona v Republiki Sloveniji naznani sume storitev kaznivih dejanj, kot so navedeni v posameznih točkah predloga sklepa.

Poslanska skupina Desus bo predlagani sklep podprla. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, kolegi!

Preiskovalna komisija je bila ustanovljena, ko so druge komisije Državnega zbora pri svojem delu naleteli na sumljive transakcije v Novi Ljubljanski banki. Skoraj hkrati je prišlo do javnih razkritij tudi v Novi Kreditni banki Maribor. Sistem preprečevanja pranja denarja in sorodnega finančnega kriminala v nekem obdobju ni deloval oziroma je deloval slabo, če se izrazim zelo blago. Komisija je torej dobila nalogo raziskati ozadje dveh primerov, ko je v državnih bankah prihajalo do izredno sumljivih ravnanj, ki so omogočila transakcije visokih zneskov, za katere je zelo verjetno, da so bili povezani s finančnim kriminalom. Ključne ugotovitve je komisija, ki je svoje delo opravila v izjemno kratkem času, strnila v pet točk.

Prvič, da sta tako v primeru Farrokh v NLB kot tudi v Novi Kreditni banki Maribor iz koristoljubja ali malomarnosti s tem banki sebe izpostavili resnim tveganjem, s tem pa tudi državo in njene podsisteme. Poročilo izpostavlja pomen nacionalne varnosti, obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti ter odgovornost izvršne veje oblasti, da izpostavi vse potrebno za učinkovito delovanje teh služb. Prav tako poročilo sklepa o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij v času dogajanja ter da je komisija zaključila s preiskavo v primeru NLB. V primeru Nove KBM pa opozarja na potrebo po nadaljevanju preiskave tega primera, saj komisija svojega dela žal ni uspela dokončati.

Dosedanje ugotovitve namreč kažejo na sume kaznivih dejanj finančnega kriminala, pri čemer nas še posebej skrbijo nekatera očitna dejstva, neposredna povezava tudi z največjo pozicijsko stranko in seveda njenim predsednikom.

Socialni demokrati smo vseskozi podpirali ustanovitev in delovanje te komisije in pri njenem delu tudi tvorno sodelovali. Izkazalo se je, da so bili mnogi sumi upravičeni, saj je komisija pri svojem delu hitro ugotovila, da so bile naše banke ali iz pohlepa ali zaradi hujše oblike malomarnosti, to bodo pokazale druge preiskave, resno izpostavljene in slabo pripravljene na različne oblike finančnega kriminala. NLB je tako očitno postala žrtev tako imenovane iranske sheme, obveščevalno vodene operacije, s katero je država pod sankcijami pridobivala denar. Enako ali še bolj zaskrbljujoče je dogajanje v NKBM, kjer so odgovorni – bojim se, da morda celo zavestno – dopustili pranje denarja in financiranje zelo sumljivih operacij z denarjem enako sumljivega kriminalnega izvora. Seveda je prav, da preiskovalna komisija in s tem tudi Državni zbor, če pri svojem delu naleti na sume kaznivih dejanj, o tem nemudoma obvesti organe pregona. Skrbi pa dejstvo, da taka odkritja prihajajo na dan šele ob delu preiskovalnih komisij, namesto da bi odkrivali to pristojni: policija, banka, Urad za preprečevanje pranja denarja, obveščevalne službe. Kako je mogoče, da noben izmed državnih podsistemov takšnih deviacij ni zaznal in jih preganjal ter tako v najzgodnejši možni fazi preprečil njihova ponavljanja?

O posameznih ravnanjih ali opustitvah obveščevalnih, nadzornih in represivnih organov bi bilo zaradi varstva tajnih podatkov, pa tudi zaradi ohranjanja zaupanja v institucijo mogoče spregovoriti le na zaprtem delu seje. Kar pa je mogoče reči na javnem delu seje, pa je sledeče. Slovenija iz različnih razlogov že več kot dve desetletji odlaga ureditev teh podsistemov, zlasti obveščevalne in protiobveščevalne dejavnosti, za katere moramo priznati, da ne delujejo najbolje. Če bi imeli te podsisteme vzpostavljene, kot bi jih resna država morala imeti, potem danes komisiji ne bi bilo potrebno preiskovati političnih odgovornosti. Prav v tem delu menimo, da je večinsko mnenje v komisiji presplošno in politično odgovornost dodeljuje po načelu kronik iz starih časov. Razne dogodke je namesto z letnicami in datumi beležila z mandati posameznih vlad in ministrov in tako tudi določila odgovornost politikov. Zato Socialni demokrati pripominjamo, da bi bilo ob navajanju, kdo je bil v določenem času na čelu določenega ministrstva, korektno tudi, če bi komisija bolj drzno in z zadostno mero kritičnosti ugotovila, da je do teh dogodkov lahko prišlo tudi ali predvsem zato, ker zlasti politika že poltretje desetletje ni uspela doseči dogovora o temeljnih elementih državnosti, kamor sodijo tudi delujoči mehanizmi za pregon tovrstnega kriminala.

V tem kontekstu ni težko najti logičnih odgovorov, zakaj del politike po eni strani ni želel sodelovati v tej komisiji, po drugi strani pa je želel onemogočiti njeno delo z odstavitvijo njenega predsednika. Tako se rdeča nit tega ali ostalih mandatov, dilema neodvisnosti institucij, predvsem regulatornih oziroma nadzornih, vleče že od samega začetka. Za nekatere je avtonomija dobra le takrat, ko se delijo sredstva in ko se pričakuje, da nihče ne bo postavljajl vprašanj. Ko bi javnost in politika upravičeno pričakovali odgovornost v zameno za poprej izkazano zaupanje, neodvisni vztrajajo, da bodo sami uredili razmere, saj so vendar strokovni in avtonomni. To smo lahko videli pri pregonu določenih vrst kriminala pri nadzoru nad bankami, v zdravstvu in še kje, najbolj očitno žal v Banki Slovenije. Za krinko strokovnosti se pogosto skriva nesposobnost ali pa vsaj bistveno manj rožnata slika, kot jo skušajo prikazati vodilni v teh institucijah. Zlasti poročilo te komisije je, kot tudi poročilo komisije, ki je preiskovala sanacijo bank, obremenjujoče za Banko Slovenije, ki je, kot se vsaj tako zdi, tudi v tem primeru igrala bistveno manj aktivno vlogo glede na odgovornost, ki ji je zaupana, in na moč, ki jo ima. A vseeno ne smemo dopustiti, da bi tako odkritje omajalo ugled drugih dobro delujočih sistemov, biti mora priložnost, da se zadeve uredijo po načelih pravne države in vladavine prava, v katerih prvi minister ni prvi policist in v katerih finančni minister ne ukazuje guvernerju centralne banke, kjer zaupanje pomeni odgovornost.

Socialni demokrati si težko predstavljamo državo, v kateri je ukrepanje proti operacijam pranja denarja in drugemu kriminalu primarna odločitev predsednika vlade ali pristojnega ministra. Vladavina prava ima svoj pomen, zakon daje odgovornim jasna pooblastila za ukrepanje, vloga politike in njenih predstavnikov pa primarno ni temu namenjena. Banka Slovenije in tudi Urad za preprečevanje pranja denarja sta praviloma ponosna na svoja široka pooblastila in avtonomijo, ki jo imata; čas bi že bil, da jo tudi začneta uporabljati v skupno dobro, ne le za lasten prestiž. Enako velja za vse nas.

Spoštovani! Vsi ti nasveti, vse ugotovitve in izkušnje, iz katerih bi se pristojne institucije, pa tudi politika glede na ugotovitve komisije lahko oprle, da do tovrstnih ravnanj ne bo več prihajalo, pa so te dni še na posebej spolzkem terenu. Ne gre si zatiskati oči, da nas do volitev loči le še nekaj dni. Bolj kot sama vsebina poročila v ospredje težav silijo že tolikokrat videna podtikanja in sprenevedanja. Če kaj, je treba biti v obsodbah, kdo je kriv in kdo odgovoren, sila previden. Pri današnji razpravi o tem poročilu nam bo še kako prav prišel tisti dober slovenski nasvet, naj ne mešamo hrušk in jabolk. Politična odgovornost nekoga ali več njih, ker je sistem prepuščal, ker so bile stvari premalo dodelane, ker je celoten nadzor zaradi premalo senzibilnosti zatajil, je

eno, drugo pa so kriminalna dejanja s točno določenim namenom oškodovanja v svojo korist. In »takom bot«, če smem tako reči, tako kot nekateri želijo z istimi vatli nad kriminal in politično odgovornost, ki pritiče posameznim funkcijam, je sila nevarno in škodljivo početje. Tudi danes tukaj zbrani smo vsi pod tnalom politične odgovornosti, pa za vse te dni za nazaj in za vse odločitve, ki smo jih sprejemali tu na tem mestu. Enako velja za vlado, za odločitve, ki jih je sprejemala ta in vse vlade za nazaj. In dovolite mi tole prisposodbo: v hišo pride vlomilec, alarmni sistem odpove, vlomilec tiho hodi po hiši in v svojo vrečo daje dragocenosti. Ko vlomilca že zdavnaj ni več, stanovalci pričnejo ugotavljati, kaj vse je vlomilec odnesel. Zdaj pa vprašanje. Ali so stanovalci te hiše enako krivi kot vlomilec, ker niso preverjali alarma, ali deluje ali ne? Ali bi to morali? Ali bomo z enako težo v eno kategorijo stlačili stanovalce in vlomilce?

Spoštovani, danes je čas, ko moramo, kot rečeno, povedati, kaj je odgovornost, tudi politična odgovornost, in kaj je kriminal, in se vprašati, kaj narediti, da vlomilcev ne bo več, da popravimo alarmni sistem, še posebej pa, da vlomilce pristojni najdejo; vse tiste, ki so se s težkimi finančnimi mahinacijami v NLB in Novi KBM okoristili, jih podpirali ali z njimi sodelovali. Tako bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov podprli poročilo preiskovalne komisije v pričakovanju, da bomo v novem mandatu našli toliko modrosti, skupnih točk in zaupanja, da bomo končno vzpostavili pravičen sistem zaupanja v institucije ter potrebne mehanizme.

Prav tako pričakujemo, da se v prihodnjem mandatu nadaljuje delo parlamentarne preiskovalne komisije, ki se nanaša na pranje denarja v Novi Kreditni banki Maribor, in se razčistijo vsa ostala vprašanja, pomembna za našo kolektivno varnost kot tudi za zaupanje v pravno in suvereno državo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Poročila ne bom bral, za razliko od ostalih imam samo nekaj točk, na katere se bom naslonil; iz več razlogov, ker se v stališčih poslanskih skupin v resnih parlamentih tega ne bere, drugi razlog je ta, da sem ta krog tekel dvakrat, enkrat v »zagrimsanem« Knovsu, drugič v tej preiskovalki. Preden začnem, bi dodal še nekaj. Veste, volitve niso izgovor za neresnost. Kdorkoli se reži ob ugotovitvah te komisije, bi moral biti odstranjen iz slovenske politike.

Pa začnimo. Prvič, etika in morala. Ta dokaj ponesrečen mandat Cerarjeve vlade smo začeli z ogromno ubesedovanja o etiki in morali.

Tako moje osebno mnenje kot mnenje, stališče Levice je, da se tika in morala kaže skozi dejanja, ne skozi, bom kar rekel, ker imam na koncu jezika, blebetanja o etiki in morali. Etika in morala se kaže najprej skozi dejanja, če govorim o Državnem zboru in politiki, vsakega od nas, ki mora biti najprej najbolj strog do samega sebe, potem do svojih in potem šele do drugih. Če bi temu bilo tako, če bi nekdo ob 93. členu Ustave upošteval še 82. člen, pa 14. člen, pa še kakšnega, te komisije ne bi bilo. Razširila bi se tako imenovana Logarjeva komisija in najprej bi se šlo pogledat svoje. Ampak temu ni bilo tako. Je Jani povedal, zakaj ne.

Drugič. Saj ni res, pa je – to je bila neka rubrika, malo starejši se spomnimo, v Politikinem Zábavniku ali Zabávniku, kakorkoli hočete. Člani te komisije, jaz sem po politični kilometrini najmanj izkušen od njih, globlje kot smo šli, smo vedno bolj zijali. Pa ne zaradi tega, veste, saj smo pričakovali, da bančniki imajo blazno slab srednjeročni, kaj šele dolgoročni spomin. Višje, kot so po lestvici, večje so imeli odpravnine, večje nagrade so dobivali, bolj so arogantni. To pa, da je gospod Borut Pahor neka taka pišmeuhovska – ne morem drugega reči, žal, za predsednika države – kreatura, smo tudi vedeli. Saj ni res, pa je se nanaša na to, ko smo ugotavljali t– udi kakšen zelo izkušen politik, pa ne bom prešteval, v koliko političnih strankah je bil –, kako zelo je ukradena ta država. V šali sem celo rekel, če bi jaz to vedel, pa bi bil baraba, bi bil parkrat mula, pa bi sedaj bil lastnik otoka, pa bi imel Maybacha, ne zgolj tisti mercedes, ki ga Luka Mescu oporekate, spoštovana esdeesovska svojat.

Gremo dalje. KPK, verjetno ste pozabili na t,o kdaj in zakaj so ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo izraze, lepo prosim ...

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): ... rezali Jelinčiča in Stareta ... /oglašanje iz klopi/ Veste, rezali so jih zato, ker sta začela gledati bančne mape. Ali bi lahko utihnil, dr. Logar? Ker sta začela gledati ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa prosim, ali se lahko malo vsi skupaj umirite?!

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): ... Verjetno ste že ... / oglašanje iz dvorane/ Ali lahko nadaljujem?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Samo počakaj malo ...

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Ustavite mi čas, prosim!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa takole. Svojat vsekakor ni dobra beseda in se je ne uporablja na tak način. / oglašanje iz klopi/ Drugi pa nehaite in opozoril sem ga, da tega ne

dela. Tudi prej nisem dal opomina. / oglašanje iz klopi/

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Čas mi boste dodali.

Če lahko nadaljujem. Verjetno vas je večina pozabila na neko zgodbo predsedniku političnih strank in nedokazane lastnine denarja, zlasti gospoda Jankovića in gospoda Ivana Janeza Janše, ki sta tukaj odsotna. Pa ne kažem s prstom samo na Janšo, kažem tudi na Jankovića mimogrede, da mi ne boste očitali. Verjetno ste pozabili, da je takrat neka sestrična žene gospoda Janše rekla, jah, jaz sem plačevala položnice, saj znesek me ni zanimal. Če kdo, bi bančna uslužbenka morala vedeti, da nad določenim zneskom se mora preverjati, od kod pride ta gotovina. Če bi jaz pa Kordiš šla na banko – hopsa Cefizelj! Vsi mediji bi noreli, Slovenija bi gorela. Za določene pa seveda ne.

Gremo dalje. Bistvena ugotovitev naše komisije je nekaj, kar jaz imenujem, izgovoren organigram. Zlasti problematično je to pri Banki Slovenije in pri policiji. Gospod Pahor je nekako tako lakonično navrgel, ah moja generacija politikov je mislila, da ustanovimo neke institucije in bodo delovale same po sebi. Če ustanoviš institucijo, ki je tako strukturirana, da je sama v sebi disfunkcionalna, če sočasno potem tudi negativno politično kadruješ, potem imaš neko državo, kjer bilo piece of cake prati denar. In to je, žal, bila in še vedno v veliki meri je Slovenija. Dotaknil se bom banke v mestu, iz katerega prihajam, Nove Kreditne banke Maribor. Veste, tako imenovana italijanska tipologija se je verjetno dogajala že za časa vlade Toneta Ropa, definitivno že za časa prve Janševe vlade, policija jo že zelo jasno detektra leta 2008, Banka Slovenije in bančniki imajo v prvi polovici 2009 neko resno posvetovanje o tem, italijanska tipologija se še vam vedno dogajajo v Novi Kreditni banki Maribor v zadnjih mesecih 2017. Kdo je objektivno odgovoren? Vsa politika, vsi ključni funkcionarji, ki so v tem času bili na položajih, ki bi se morali s tem ukvarjati! In v Banko Slovenije pa v policijo se kadruje pogosto na mešane politične kuhinje način. Podobno, kot se je v tem mandatu SMC skadroval in zmenil s SDS glede vezanih štaracun kadrovanja tega, kdo bo direktor Pošte, kakšen bo Fiskalni svet, kdo bo v nadzoru SDH, Ustavno sodišče pa vse do viceguvernerjev Banke Slovenije, spoštovana gospoda. A veste! Tukaj je, v bistvu nek problem. In če gledam na to staro politiko, peta točka – operacije. Tukaj sem napisal, lasersko odstranitev malignega tumorja generacije Boruta Pahorja, Ivana Janeza Janše in Lojzeta Peterleta. To je to. Dokler tega ne bo, dokler ne pride neka nova politika, ne zgolj novi obrazi, nova politika z integriteto, smo, spoštovane dame in gospodje, mi neka ugrabljena kleptokratska, pogosto kriminalna država, ki jo soomogoča politika. In to

je, veste, v bistvu neka ključna ugotovitev te komisije.

V Levici seveda bomo podprli sklepe in poročila, neka nova politika pa se bo morala dosti bolj resno lotiti vsega skupaj in ljudstvo bo moralo dosti bolj resno in dosti z več možganov premisliti, komu bomo zaupali to novo politiko. Veste, da neki srednji rang italijanske mafije se celo hvali s tem, kako pride v Sežano, reče, jaz sem Luigi, odpre firmo, registrirano za vse živo, in v letih 2014 do konec 2017 opere pol drugega tira in da je ena sedmina tega dokazano, da gre za to, čeprav ni blaznega sodelovanja z italijanske strani zaradi nekega pragmatičnega problema, kdo se bo usedel na ta denar, in se o tem molči in se dela, da to ni nič, in če neke stare strukture starega sistema skozi NLB reaktivirajo svoja omrežja, kladestine, in se to skoraj ne ugotovi – veste, to pa morajo vsi alarmi utripati.

Končal bom s tem: subkomandat Markos, meni zelo znan citat. To je vodja upora v določenem delu Mehike, staroselcev, ki so jih globalne korporacije hotele pregnati z njihove zemlje. Ko govori o stari politiko o levici in desnici ali, če hočete, o socialnih demokratih in liberalcih, ter tako imenovani desnici na drugi strani. Subkomandat Markos je rekel takole: »Levica ali desnica je v bistvu le navodilo šoferju limuzine, na kateri strani ulice naj parkira to limuzino.« In ta bančna preiskovalka je ugotovila točno to. Mi potrebujemo neko novo politiko, ki se ne bo ustrašila soočenja s to grozo ukradenosti države, kar se je zgodilo SMC. Mi potrebujemo pokončne dame in gospodje, ki jim bodo definitivno grozili s smrtno kaznijo, verjetno bo nekdo od njih moral biti tudi varovana oseba, mogoče bo nekdo od njih moral tudi lastno družino umakniti iz Slovenije.

Veste, v hokeju pogosto zamenjujejo Slovenijo in Slovaško. Če gledam NKBM, razlika med Slovenijo in Slovaško je zgolj v tem, da na Slovaškem streljajo novinarje, v Sloveniji pa označujejo novinarke s prostitutkami. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Predsednik, v imenu poslanske skupine dovolite, da – verjetno zadnjič – odločno protestiram zoper vaše delo. Predhodnik je uporabil izrazil 'svoja' in vi ste mirno gledali v tla odnosno v nekaj, kar imate pred seboj.

Če se ta poslanska skupina ne bi oglasila s protestiranjem, bi šla zadeva mimo in za SDS bi bil uporabljen izraz 'svoja'. Ker vi niste reagirali. Reagirali ste šele potem, ko smo se oglasili mi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne, reagiral sem takoj.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Druga zadeva ... A dovolite, da končam? Imam tri minute, a ne?

Že večkrat sem vam povedal, da ste najslabši predsednik Državnega zbora in da ste delo tega državnega zbora spustili na daleč najnižji nivo po osamosvojitvi. Zadnjič sem šel še enkrat gledat, kako je z opomini. Predsednik, vi niste izrekli enega samega opomina koalicijskim poslancem. Enega samega opomina! Opomine ste delili izključno tej strani in strani Združene levice. Izključno! To bo pokazala zgodovina. To pomeni, da delo Državnega zbora vodite skrajno neodgovorno in skrajno pristransko. Predsednik Državnega zbora je eden od poslancev, ki je enak med enakimi, ima samo določene pravice in dolžnosti, ki so mu dane predvsem s poslovnikom in drugimi akti. In nič drugega. Zato od predsednika Državnega zbora človek, normalen poslanec pričakuje uravnoteženost. Predsednik, če bi tam sedel jaz, hipotetično, pa ne bom, bi najprej izrekel kak opomin v svoji karieri, ko bi tam sedel, poslancem svoje poslanske skupine. Zakaj? Zato, da pokažem, da bom do vseh enak. Zato bi to naredil. Vi v štirih letih vodenja Državnega zbora niste uspeli tega narediti niti enkrat. Tega niste uspeli narediti niti enkrat! Predsednik, to je nepošteno, to je neodgovorno, to je nekorektno. Ampak, veste, koalicijska večina je pač koalicijska večina, ljudstvo je pa ljudstvo. Opomina vam ne moremo izreči mi, opomin vam bo izreklo ljudstvo. Protestiram zoper vaše delo v imenu poslanske skupine.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa, preden dam besedo naprej, na to pa lahko odgovorim.

Prvič, vaša beseda proti moji, da sem izrekel opomine tudi svojim poslancem ... Sem. Torej trdite neresnico.

Drugič, reagiral sem takoj, ko se je beseda pojavila, in prvič, odkar sem v tem državnem zboru, sem prekinil izvajanje stališča poslanske skupine zaradi tega, da je bila ta zadeva dovolj jasna. Nima pa danes absolutno nobenega smisla izrekati ali neizrekati opomine iz enega preprostega razloga – itak se bo s postopkovnimi skušalo najverjetneje še naprej reagirati in ne trošiti časa za razpravo. Bi pa vse lepo prosil: osebne žalitve ali pa, bom rekel, povsem neprimerne dodatne kvalifikacije, razen opredelitev političnega stališča do dogajanja ali na drugi strani do posameznih političnih akterjev, kar je sestavni del normalne demokratične razprave, ne vpletajte v to kakšne dodatne žalitve. Kaj več na tej točki tega mandata ni možno narediti.

Postopkovno je zahteval dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Glejte, resnici na ljubo se je poslovnik v teh štirih letih izvajal nad Miho Kordišem in

menoj, potem pa se je že skoraj nehalo, napol še nad nekaterimi poslanci SDS. Če se nekdo prepozna v besedi, ki sem jo izrekel, se prepozna. A veste, ta stranka, ki je zdaj penila, je mene in moje imenovala: levi fašist, zombi, izrojena levica – in ne bom nadaljeval.

Na zadnji seji je moj postopkovni predlog, da končno začnete izvajati poslovnik. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še enkrat postopkovno dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Predsednik, prosim, če navedete kdaj in kje, ne da ste izrekli opomin vašim poslancem. Povejte, kdaj ste ga izrekli. Vm, da ga zdaj ne boste mogli, ker pač nimate pred seboj aktov, ampak vas prosim, če mi pisno to sporočite, poslanski skupini, če ne bo več sej. Če pa bo seja Državnega zbora, vas pa prosim, da to poveste javnosti. To je ena zadeva.

Druge zadeva.

Glejte, vi ste pred časom na eni od sej, mislim, da je bilo marca, meni izrekli opomin, popolnoma mimo poslovnika. Zakaj? Zaradi tega, ker sem govor zaključil in odšel. In približno tule v poziciji gospe Ljudmile Novak ste vi nekaj komentirali in sem vam rekel nekaj nazaj, ne vem več natanko, kaj, in ste mi torej izrekli opomin. Potem mi še izrecite opomin, ko sem doma na vrtu pa ko solato plevem pa mi tam izrecite opomin. Vi mi ne morete izrekati opomina v času, ko nisem več za govornico in ko ne morem več naprej govoriti.

Naprej. Glejte, da nekdo reče »svojat«, to ne pomeni, to ne pomeni, da se je nekdo prepoznal. On je celo poslansko skupino, celo poslansko skupino, označil za svojat. In vi zmorete reči, da je beseda svojat neprimerna beseda. Glejte, kaj zmorete reči! Ja, vprašajte se, ali lahko še vodite Državni zbor. Lahko, seveda ga lahko, ker imate mandat, ampak prav ni. Prav ni, da za tako ostro besedo ne izrečete opomina, ampak rečete, da to ni primerna beseda.

Da zaključim in da ne bom dolgozvil. Veliko je bilo predsednikov Državnega zbora pred vami. Veliko jih je bilo. Recimo, gospod Veber. Večkrat sem ga omenil, daleč od mojih pogledov, daleč od moje politične opcije, vendar to je bil gospod, ki je tam gor sedel in je znal reči, opominjam tudi svojo poslansko skupino. Je znal to reči, je znal to narediti, pa mnogi drugi so tudi bili, vi pa v štirih letih ne uspete tega narediti.

Predsednik, odšli boste v zgodovino, tako kot sem vam povedal. Ampak, verjamem vam, da bo še pred tem ljudstvo kaj reklo.

Skratka, ponovno izražam globoko razočaranje v imenu poslanske skupine nad vašim delom. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo dr. Bojan Dobovšek.

Pardon, zmotil sem se.

Poslanska skupina Nove Slovenija - krščanskih demokratov zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Hvala za besedo, predsednik.

Prva stvar, ki naj bo za naslednji mandat, je ta, da bi v Državnem zboru, če želimo res delati za skupno dobro in za izboljšanje ugleda politike, morali sprejeti neko načelno, in sicer, da se ne žalimo med seboj, da se na ta način ne obkladamo, kot smo bili priča v zadnjih diskusijah, ker to ni prispevek k ničemu in tudi ne prispevek k temu, da bi lahko naredili kakovostno razpravo pri ugotavljanju domnevnega pranja denarja, transakcij, ki so se izvrševale.

Zato bodimo resni in odgovorni do tistih, ki spremljajo politiko, ki se tudi v okviru politične kampanje odločajo, komu bodo zaupali svoj glas. In kakšni smo, če nadaljujem, ne samo tukaj, ampak v celoti družba, ki tolerira ali ki dopusti, kakšna smo država, ki dopusti, da se nič ne zgodi, če nekdo mimo zakonov, mimo predpisov pere denar oziroma transformira eno milijardo evrov denarja, izvršuje številne transakcije? Te transakcije gredo naprej.

Torej, kakšne vpliv ima takšno stanje v družbi na učinek generalne prevencije? Kaj si mislijo tisti, ki morda v tem trenutku načrtujejo izvršitev novih tovrstnih kaznivih dejanj? Mi dejansko dajemo signale v tej državi z našim početjem, da se tovrstna kazniva dejanja splašajo, da se nikomur nič ne zgodi. Enako je bilo pri bančni luknji, enako je v tem primeru, ko ugotavljamo sume pranja denarja. Ugotovitve nekaterih, Slovenija dejansko postaja oaza za finančne mahinacije in tovrstna kazniva dejanja. Je to pravo sporočilo za slovensko javnost, da imamo organe pregona, ki v tem primeru, tako v primeru NKBM kot v primeru Nove Ljubljanske banke, niso pravočasno in pravilno reagirali? A je to pravo sporočilo za slovensko javnost, da imamo Banko Slovenije, ki je tudi napačno reagirala, da imamo tudi politiko, ki govori, da o tem ni bila obveščena? Je torej dosedanji način soočenja s tovrstnim kriminalom pot, ki jo moramo ubirati ali pa ubrati v bodoče? Odgovorno je seveda jasen. Transakcije iz Irana in pranje denarja v NKBM nedvoumno kažejo, da bi se lahko tovrstna kazniva dejanja ob pravilnem delovanju pravne države tudi preprečila.

Še en problem bi izpostavil – državno lastništvo bank. Vse to se je dogajalo v bankah, ki sta bili v državni lasti. Ena je še. In če kaj, zaradi naših državljanov, da preprečimo tovrstne stvari in ne krnimo svojega ugleda tudi v tujini, bi bilo pravilno, da še tisto banko, ki jo imamo v lasti, NLB, po hitrem postopku prodamo. Tukaj

spet apeliramo na bodočo vlado, kajti ta je to priložnost že zamudila kljub jasnim zavezam.

Najprej glede Irana nekaj besed. Glejte, kar neverjetno se zdi, ponavljam, da se nič ne zgodi, ko nekdo transformira eno milijardo evrov denarja. Nič se ne zgodi. In kar neverjetno se zdi domnevna neobvešččenost vrha slovenske politike, finančnega ministra, takratnega predsednika vlade, zdaj predsednika države. Da se politiki izgovarjajo, se ne spomnim, zelo podobno, kot se na eni drugi preiskovalni komisiji izgovarjajo bankirji, je smešno, neodgovorno. Politik se spomni in drugače ga na to spomnijo lahko tudi mediji. Kar neverjetna se zdi počasna reakcija preiskovalnih organov kljub vsem opozorilom, ki so jih v primeru transakcij iz Irana prejeli. Kar neverjetna se zdi napačna reakcija Banke Slovenije. Torej trdim, da največja težava v tem primeru, kar se Irana tiče, je bila, da ni bilo odziva, ko so bile na mizi že prve informacije, pa bi ta odziv se moral zgoditi. Ključno vprašanje je, ali je vse to, neverjetno se zdi, namenoma, ali so ti organi tako pregona, Banka Slovenije kot tudi politika namenoma tako reagirali, da so zamižali na obe oči in spregledali finančno mahinacijo, ki se je dogajala. Aktivnejše delovanje Banke Slovenije v tem primeru, kar ugotavlja tudi preiskovalna komisija, bi lahko pripomoglo k hitrejši zaznavi sumov kršitev pranja denarja in končnemu ukrepanju.

In še nazadnje, ali kdo verjame, da je ta gospod iz Irana kar sam potrkal na ljubljansko podružnico NLB, vkorakal v njo in tukaj odprl transakcijski račun ter začel s finančnimi transakcijami? Da se je sam to izmislil, sam je dobil Novo Ljubljansko banko izmed množice vseh bank, ki jih ima na voljo v Evropski uniji, če je želel izbrati Evropsko unijo? Ali pa, zakaj ni izbral kakšne zasebne banke v Sloveniji? Ne! Namenoma je izbral Novo Ljubljansko banko. Ključno ob tem je, kdo je tega gospoda sem pripeljal! In tudi o tem bi lahko se danes pogovarjali, kakšen sistem imamo, da je Nova Ljubljanska banka se zdelo dovolj varno, da je lahko nekdo iz Irana sem prišel in izvajal transakcijo v višini milijarde evrov. To je tudi pravilna ugotovitev preiskovalne komisije. Ni šlo vedno za pranje denarja, samo v enem primeru. Šlo je za transformacijo velike količine denarja. In kakšna je ugotovitev tudi drugih preiskovalnih organov? Na podlagi teh transakcij je nekdo v Ameriki bil obsojen. To je tudi eden izmed epilogov te celotne zgodbe.

Ključno pri iranskem pranju pa je tole, da zlasti tovrstna početja krnijo naš mednarodni ugled, zaupanje v mednarodni javnosti. Krnijo tudi ugled pri naših državljankeh in državljanih. Kakšna smo torej mi pravna država, ki to dovoljuje? Torej vlivajo med ljudi popolno nezaupanje in da se kriminalna dejanja v tej državi splačajo. Za njih seveda nihče ne odgovarja.

NKBM. Tukaj se v bistvu zgodba ponavlja. Da v več primerih lahko vidimo, kdo je

omogočil oziroma zakaj so italijanska podjetja – in to ni bilo eno italijansko podjetje, teh je bilo množica italijanskih slamnatih podjetij – odpirala tukaj v Sloveniji, ob meji z Italijo, točno v dotični banki NKBM transakcijske račune, ustanovljala podjetja. Ja zakaj? Zaradi tega, ker so se ti ljudje počutili tukaj varne. Zakaj niso odprli svojih transakcijskih računov v Banki Koper na primer. O. K., v italijanski lasti je, ja. Ali pa v kakšno drugo banko, ki ima tudi poslovalnico ob meji, če bi bili zelo blizu, če so želeli bližino Italije. Tudi v tej zgodbi, kljub opozorilom, tokrat sicer Banke Slovenije, in pozivom, se NKBM ni pravočasno odzvala in učinkovito odzvala. Kljub večjim uredbam je šele lansko leto, konec leta, dokončno sprejela prave pravilnike za preprečevanje tovrstnih dejanj. Zgodba je dejansko nenavadna in vse kaže na to, da je bilo to pranje denarja omogočeno iz banke; da je bila tako imenovana italijanska tipologija omogočala iz banke. Kajti, če kdo misli in če je kdo tako naiven, da so italijanski državljani kar nekje se spomnili na minorno sicer v evropskih razmerah NKBM, da tukaj perejo denar v dotični banki, in to vsa podjetja, ni bilo razpršenega pranja denarja ob meji, v različnih bankah, ampak izključno NKBM so izbrali. Torej več kot 500 italijanskih državljanov je ustanovilo ta slamnata podjetja in trdim, da ravno zato, ker so se ti posamezniki tukaj počutili varne, da se jim nič ne bo zgodilo in da lahko tovrstna kazniva dejanja pranja denarja nemoteno opravljajo. Sledili so potem dvigi čez nekaj dni, kar kaže na pranje denarja. Te iste osebe, zastopniki podjetij, so prišli v banke in dvigovale potem gotovino.

Kar pa je sklep celotne zgodbe, vzpostaviti moramo državo, ki bo temeljila na pravu, ki bo bila sposobna tovrstna kazniva dejanja preprečevati. Predvsem ne gre samo zaradi mednarodnega ugleda, ne gre samo zaradi naše države, gre za to, da imamo državo in če imamo državo moramo z njo ravnati odgovorno. Normalno! In če takšne stvari dopustimo, da se izvajajo, kot se izvaja pranje denarja v NKBM, če imamo organe, ki na to ne reagirajo, potem nismo normalna država, ki bi sledila elementom pravičnosti in dajemo argumente, da se tovrstna kazniva dejanja splačajo. Za naslednji mandat pa je na novih poslancih – tudi večina zdaj prisotnih tukaj bo po vsej verjetnosti sedela tudi v naslednjem mandatu v dvorani – in polagam up na to, da se bo v naslednjem mandatu ustanovila preiskovalna komisija, ki bo ugotavljala pranje denarja v obeh bankah ali pa še v kateri dodatno, če se ugotovijo sumi. Zaradi tega, ker trdim, da zgodbe še ni konec samo pri tem, kar je preiskovalna komisija ugotovila do sedaj, da lahko govorimo še o katerem drugem pranju denarja v Novi Ljubljanski banki iz podružnic na Balkanu, pa še kakšnih drugih nedovoljenih poslih, ki so se lahko opravljali skozi banke. Ali pa pranju denarja, transakcijam iz vzhodnih držav Evropske unije ali pa iz vzhoda Evrope, še dlje. Vse to je Nova Ljubljanska banka in NKBM

Torej, omogočili smo oazo za pranje denarja in to moramo v naslednjem mandatu ugotoviti dokončno, organi pregona in Banka Slovenija so pa tisti, ki morajo preprečiti, da bi se tovrstna dejanja ponavljala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Analiza poročila, ki je pred nami, pokaže deviantna ravnanja v dveh slovenskih bankah. Tipičen primer sistemske korupcije, kjer vidimo, da v normalnih razmerah vse institucije, policija, tožilstvo, Urad za preprečevanje pranja denarja, funkcionarji, kot so ministri, funkcionarji KPK in ostali delujejo, ko pa so vpletene elite, vse institucije zatajijo in nič se ne zgodi. To kaže na to, da Vlada ne vlada, in ravno zato mora Državni zbor opraviti tisto delo, ki naj bi ga opravile institucije in funkcionarji. Če bi institucije delovale, potem tega dela ne bi bilo treba opraviti. Sprašujemo se, kdo je vplival na te institucije in funkcionarje, da niso opravili svojega dela.

Analiza pokaže tudi, da je poročilo sestavljeno iz treh delov. Prvi del, toliko denarja iz Irana preko Slovenije v Evropo in Združene države Amerike – tipični elementi pranja denarja, ki kažejo na metodo smurfing, ko se denar razprši na manjše dele in se za njim izgubi sled. Koliko tega denarja je šlo na slovenski račun, da se je denar vrnil v Slovenijo, to je treba odkriti. V tem prvem delu se ugotovitve skladajo z ugotovitvami preiskovalne komisije bančne luknje in gre za podvajanje teh ugotovitev. Drugi del, fokusiran na NKBM – gre za tipične organizacije kriminalnega tipa iz Italije s skupnim imenom mafija. Za mafijo se ugotavlja, da je že pred leti prešla v gospodarstvo, namesto klasičnih kaznivih dejanj vidijo, da so večji zaslužki v gospodarstvu in zato izrabljajo banke. Če je v banki kontrola in se nečesa ne da opraviti, kar kaže na deviantnost in na skrivanje toka denarja, potem to opraviš v banki, kjer kontrolnih mehanizmov ni. In jasno, da so takoj našli banke v Sloveniji, ki so bile za nagrado pripravljene to storiti. Pri pranju denarja moramo ugotoviti, kam so šle te nagrade, kakšno je premoženje teh, ki so bili vpleteni, pa najsi bodo to vodilni v bankah, v nadzornih svetih, v nadzornih institucijah ali pa tudi v politiki. In potem še tretji del. V tretjem delu pa gre za en primer, ki ima tudi druge elemente; se pravi, elemente pranja denarja, elemente davčnih utaj in elemente izogibanja davkom, tako imenovani davčni vrtljaki. Tu gre za pristop ad personam, za posamezen primer. Če institucije niso odigrale svoje vloge, kar kaže, da niso, ampak tu gre predvsem za Furs, Urad za preprečevanje pranja denarja in druge agencije Ministrstva za finance, potem lahko preiskovalna komisija, ki ugotovi, zakaj te institucije niso odigrale svoje

vloge. In te institucije morajo ad personam, po posameznem primeru, izoblikovati svoja mnenja. Če zaključim; za vse tri oblike je značilno, da lahko ugotovimo, da je bilo oškodovano premoženje in da je bil okrnjen ugled bank, gospodarstva in tudi Slovenije, zato tako slab ugled v Evropski uniji. Na drugi strani pa smo imeli osebe, ki so se obogatile ali pa so nekateri pridobili funkcijo, da lahko še naprej opravljajo takšno dejavnost. Kakorkoli, te osebe morajo odgovarjati; in sicer kazensko, tako da začnejo delovati policija, tožilstvo, skupne preiskovalne skupine, specializirane preiskovalne skupine in vsi ostali organi. Drugič, odškodninsko, kar pomeni, da morajo začeti slediti tokom denarja, ga pridobiti, zamrzniti in povrniti, kajti cilj je povrniti denar, ne pa, da so ljudje v zaporu, kar še dodatno stane. In seveda še na koncu – korupcijska odgovornost. Tukaj pa gre za lustracijo tistih, ki so zasedli položaj, kljub temu da so oškodovali državno premoženje. Čas je, da temu rečemo: Dovolj! Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Saša Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Preiskovalna komisija je na podlagi pridobljenega dokaznega gradiva ugotovila, da se je v Novi Ljubljanski banki zgodila iranska shema, ki je bila neposredno v rokah iranske države, in da ne gre zgolj za posameznika, ki je poskušal izvajati iranski plačilni promet s tujino, ampak da je bil gospod Farrokh del sheme transakcij iranskih državnih bank preko Slovenije oziroma NLB. Primer Farrokh, kot ugotavlja preiskovalna komisija, pa še zdaleč ni bil prvi primer sodelovanja med Slovenijo in Iranom pri preboju embarga zoper Iran in tudi primeri naj ne bi bili vezani samo na nezakonit izvoz vojaške tehnologije, temveč tudi na tri preboje embarga preko slovenskega bančnega sistema. Drugi primer bančnega preboja embarga je ravno primer Farrokh, ki je potekal med letoma 2008 in 2010.

V zvezi s tem je preiskovalna komisija tudi opozorila, da je iranski veleposlanik obiskal takratnega guvernerja Banke Slovenije in ministra za finance z namenom odprtja slovenskega bančnega trga za Iran, čeprav je Iran država, proti kateri je mednarodna skupnost sprejela sankcije, ki so bile implementirane leta 2007, zadnji akti obeh mednarodnih organizacij Evropske unije in Združenih narodov, katerih članih smo, pa sankcije proti Iranu datirajo v letu 2010.

V primeru štirih transakcij v NLB je obstajal sum, da so bile usmerjene neposredno v financiranje jedrske proliferacije in nakup blaga z dvojno rabo, torej blaga, ki se lahko uporablja tako v civilne kot v vojaške namene. V transakcije sta bili vključeni celo dve banki iz sankcijske liste mednarodne skupnosti, s

katerima je bilo prepovedano sodelovati. Kaj torej naj bo ključno v tej zgodbi? Nedvomno to, da so praktično odpovedali vsi mehanizmi nadzora. Ministri pod vlado Boruta Pahorja niso točno vedeli, kakšne so njihove naloge, guverner Banke Slovenije Marko Kranjec, ki ga je podprl Državni zbor v času Janševe vlade, pa kot izhaja iz poročila in dokumentacije, ni opravil svojega dela. Zaradi neustreznega oziroma neukrepanja pristojnih državnih organov, ki so povzročili tveganje za nacionalno varnost, je preiskovalna komisija ugotovila politično odgovornost njihovih predstojnikov oziroma naslednjih nosilcev javnih funkcij: takratnega guvernerja Banke Slovenije gospoda Kranjca, takratnega ministra za finance gospoda Križaniča, takratnega zunanjega ministra gospoda Žbogarja in takratnega predsednika Vlade gospoda Pahorja, ki je kot priča večkrat povedal, da ni bral poročil Sove, temveč jih je repuščal svetovalcu za nacionalno varnost.

Komisija je preverjala tudi sume pranja denarja italijanskih kriminalnih združb v NKBM, za kar so obstajali močni indici, saj so številni italijanski državljani, povezani z mafijskimi združbami, odpirali v NKBM transakcijske račune, na katerih so nakazilom zelo hitro sledili gotovinski dvigi. NKBM je v letih 2013 in 2014 po nastopu funkcije direktorja uprave Aleša Hauca izvedla številne reorganizacije in kadrovske zamenjave, tudi politično motivirane, ki so bistveno vplivale na poslovanje banke in povzročile tveganje na področju PPDFT, kar so seveda s pridom izkoriščali predvsem tuji državljani, povezani s kriminalnimi združbami. Eno od ključnih vlog za takšno stanje v banki poleg Aleša Hauca nosi po ugotovitvah preiskovalne komisije tudi dr. Primož Britovšek, ki je v banko prišel na povabilo Aleša Hauca. Bil je tudi namestnik pooblaščenca za PPDFT, čeprav ni imel nobenega znanja za opravljanje tega dela. Britovšek je prav tako razpolagal z manjkajočim poročilom takratne pooblaščenke, ki je opozarjala na alarmantno stanje na tem področju, in ga je Banki Slovenije, ki je v banki opravljala nadzor, prikri, saj je bilo to obremenjujoče za banko, poleg tega pa je bil tudi posredno odgovoren za zamenjavo pooblaščenke oziroma za zakrivanje sledi in nagovarjanje nove pooblaščenke k prirejanju poročila o notranjem nadzoru na tem področju. Preiskovalna komisija bo zato zoper Primoža Britovška podala kar štiri ovadbe zaradi kaznivih dejanj.

Preiskovalna komisija je ugotovila tudi, da se je tako imenovana italijanska tipologija, ki temelji na zlorabi računov, za katere so značilni prilivi s strani italijanskih pravnih ali fizičnih oseb, katerim v kratkem časovnem obdobju sledijo gotovinski dvigi, pojavila tudi v primeru državljanke Bosne in Hercegovine, gospe Dijane Đudić, ki je delovala kot del dobro organizirane združbe, katera je preko slamnatih podjetij odpirala bančne račune, preko katerih so bili usmerjeni tokovi denarja neznanega izvora in so se praviloma dvigovali v gotovini. Đudićeva je

namreč v NKBM odprla račun, potem ko ji je račun zaradi sumljivih transakcij zaprla ena od tujih bank oziroma njenih hčerinskih družb, ki poslujejo pri nas. Poslovna dejavnost Đudićeve v NKBM je potekala do oktobra 2017. V tem času pa je na računu NKBM opravila več sumljivih transakcij, znesek naj bi imel celo šest ničel. Skupni znesek pa je lahko tudi višji, saj preiskovalna komisija ni mogla pridobiti podatkov bank v zasebni lasti. Preiskovalna komisija je ugotovila, da poslovanje Dijane Đudić odraža sume kaznivih dejanj pranja denarja, fiktivnega poslovanja, davčnih utaj in davčnega vrtiljaka ter uničevanja in ponarejanja poslovne dokumentacije. Ugotovitve pa so pomenljive, ker je gospa Đudić poslovno sodelovala s stranko SDS oziroma podpisala posojilno pogodbo z njenim predsednikom gospodom Janšo.

Po poslušanih stališčih poslanskih skupin Državnega zbora lahko uvidimo, da je v naši državi že dolgo časa samoumevno, da marsikaj oziroma marsikje, kar je šlo narobe, da se to dotika predvsem obdobja, ko sta vladne prostore zasedala SD ali SDS. Ali bo to postalo družbeno sprejemljivo oziroma stvar preteklosti, je seveda stvar tistih, ki bodo tem ugotovitvam dale tudi sodni epilog. V Poslanski skupini SMC bomo sklepe, ki jih je predlagala komisija, podprli kot tudi poročilo v celoti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Evropa se prebuja. Vsa Evropa se obrača v desno, k pravi vrednotam, k varnosti in panika na levici je strašna. Strašna je. To ste se lahko prepričali danes, ko je predstavnik Levice svoje poslanske kolege, kar celo skupino, naslovi s »svojat«, predsednik Državnega zbora pa na to reagira šele po opozorilih iz klopi, da pač take grobe žalitve v parlamentu zagotovo nimajo kaj iskati, če pa se pojavijo, je nanje treba takoj reagirati.

Gospe in gospodje, danes obravnavamo poročilo posebne preiskovalke, ki je bila ustanovljena zato, da naj bi raziskala tisto, kar je bilo že raziskano s strani dveh pristojnih delovnih teles. Poročilo, ki je pred nami, ima eno zelo zanimivo lastnost, ki ji najdem neko paralelo v zgodovini. Pogledjte, po II. svetovni vojni je bil v Nemčiji, zahodnem delu – vzhodnem ne, ampak zahodnem delu – zelo izrazit proces denacifikacije. Prišlo je tudi do lustracije. To so opravljala posebna sodišča. Žal so se tega lotili z napačnega konca. Rezultat je bil, da so bili sorazmerno ostro obsojeni tisti na najnižjem nivoju. Tisti na vrhu, z izjemo tistih, ki so bili pač obsojeni v Nürnberškem procesu, to je bila izjema, ampak preostali blizu vrha, tisti, ki so dajali dejansko povelja, pa so dobili na koncu neke papirje, s katerimi so bili oproščeni, da so

nedolžni. Nemci so jim potem rekli posmehljivo Persilschein po tistem pralnem prašku Persil. In danes obravnavamo en tak Persilschein, gospe in gospodje. Ne vem, zakaj se je to zgodilo, ampak za to naj odgovarjajo tisti, ki so to delo opravili.

Ko gre za sam zapis, za same ugotovitve, so te praktično v veliki meri enake tistim, ki smo jih že ugotovili bodisi v Komisiji za nadzor varnostnih-obveščevalnih služb bodisi v komisiji za ugotavljanje odgovornosti za tako imenovano bančno luknjo. Samo gradivo je obsežno, tudi nekatere stvari so še nekoliko dodatno osvetljene, kar je dobro. Problem se postavi na koncu, ugotovitve. Gospe in gospodje, tam je pa Persilschein. Poglejte, samo če gremo po vrsti.

Nekatera imena namreč bodejo v oči, ne zaradi ugotovitev te komisije, ampak zaradi tega, ker jih med ugotovitvami ni. Poglejte, recimo, Ministrstvo za finance. Ministrstvo za finance je vodil dr. Franc Križanič, soodgovorne so brez dvoma, glede na organizacijo dela in pristojnosti državne sekretarke, Helena Kamnar in mag. Mateja Vraničar. To so vse imena, o katerih smo že govorili pri obravnavi naših poročil; tistih, ki jih je Državni zbor že potrdil. V tem gradivu manjkajo.

Še bolj pa, mnogo bolj bode v oči Ministrstvo za notranje zadeve. Takrat ga je vodila Katarina Kresal. Če kdo, bi moralo to ministrstvo opraviti svojo nalogo. Pa veste, kako se je to končalo? To smo ugotovili na moji komisiji, da je nekdo napisal samo en zaznamek na papir, da naj se to zaključi, ker ni znakov kaznivega dejanja in to je bil konec procesa. Pazite, če vam kolo ukradejo, bo policija na koncu dala tožilstvu zapis, da pač ugotavlja, da je neznan storilec to in to in ga ovaja, ampak pač ni mogla ugotoviti, kdo je, ampak končalo se bo z zapisom tožilstvu. Zgodba o pranju ene milijarde evrov, kot se je na koncu izkazalo, iranskega denarja, se je pa končala brez kakršnegakoli obvestila tožilstvu. Za to, gospe in gospodje, so odgovorni tisti, ki so tam takrat bili; bili so obveščeni, bili so obveščeni s strani Sove s posebnim dopisom, da se vse to dogaja, postopek je tekel, zaključil se je z eno opombo na enem kosu papirja. Kdo so to bili? Gospa Katarina Kresal – ministrica, mag. Goran Klemenčič – državni sekretar in Damjan Lah – državni sekretar.

Gospe in gospodje, ali ste že opazili vzorec, kdo manjka, komu je namenjen ta Persilschein, ki se mu reče poročilo Möderndorferjeve komisije? Ja, tistim, ki so v sedanji vladi! Zelo enostavno. Oni so nedolžni, njim je namenjen odpustek.

Pa pogledimo, kaj recimo, je v zvezi z njihovim ravnanjem ugotovil Knovs, Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, citiram, »je v konkretni zadevi presenetilo ravnanje KPK«, ki ga je vodil dr. Goran Klemenčič. Prejeli so tajni dokument žvižgača iz Banke Slovenije, ki je kazal na sum storitve

kaznivega dejanja pranja denarja. KPK je ocenila, da ni pristojna, zato so dokument po neformalni poti predali policiji, NPU. Pred tem so dokument priredili z namenom, da zaščitijo žvižgača. Dokument je bil predelan do nerazpoznavnosti. Poleg tega pa nakazila kaznivega dejanja niso posredovali policiji na podlagi določb ZKP, kot jim to narekuje sklenjen sporazum med KPK in Ministrstvom za notranje zadeve ter policijo z dne 1. 6. 2010, ampak so dokument predali uslužbencu NPU, ki ga je odnesel na policijo, kjer pa se je nato za njim izgubila vsaka sled. Ravnanje KPK v nasprotju z veljavnim sporazumom med KPK, MNZ in policijo z dne 1. 6. 2010 pomeni kršitev uradno določenega poslovanja uradnih institucij in za sabo potegne tudi odgovornost, gospe in gospodje. Ampak, to ni ugotovitev mene osebno, to ni ugotovitev Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, to je ugotovitev, ki jo je potrdila z velikansko večino glasov ta sestava Državnega zbora Republike Slovenije. Ampak, tega, tega ta Möderndorferjeva komisija pa ni več opazila. Zakaj ga ni naštetega tukaj med Marko Kranjec, Franc Križanič, Samuel Žbogar, Borut Pahor? Zagotovo je njihova krivda objektivna v tistem delu, ko so svoje delo opravljali malomarno, oziroma sploh niso brali poročil Sove, tudi subjektivna. Ampak, ti ljudje manjkajo. Čemu je potem namenjeno bilo delo te komisije?! Potem naprej. Manjkajo še imena od generalnega direktorja policije Janka Gorška, pa potem pač Uprave kriminalistične policije, pa Nacionalni preiskovalni urad, ki ga je takrat vodil Harij Furlan, in tako dalje in tako naprej.

Vse to smo v resnici že tukaj obravnavali. Tukaj ni bilo treba odkrivati tople vode. Tudi popolni nesmisel je tisto, kar je bilo rečeno, da je problem, ker se ni izročilo papirjev. To so bile že ugotovitve, ki so bile tu, so bile verificirane in ste jih vsi imeli v rokah in so seveda vsakomur dosegljive, saj so zapisane v pač papirjih, ki so v arhivu Državnega zbora Republike Slovenije dostopni vsakemu poslancu, ne samo preiskovalki. Se pravi imamo opravka s Persilschein. Zdaj, kako je lahko do tega prišlo? Na začetku se je pač predsednik komisije zelo pritoževal, da je bil oviran. Oviran, gospe in gospodje, je bil najbrž samo sam od sebe, kajti morate vedeti, da gospod Möderndorfer je trdil, da vse, kar smo storili na Komisiji za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, da je nezakonito: da smo presegli svoje pristojnosti, da torej ne bi smeli ne pridobiti za to materialov, ne bi smeli to pregledati, ne bi smeli ugotovitev napisati in nič od nič. On je trdil, da je vse popolnoma nezakonito, to je tudi danes ponovil. Ja, če je vse nezakonito, potem nezakonito pridobljenih gradiv tudi on ne sme uporabljati, ker bo sicer vse potem pravno nično! Tak je pač pravni postopek.

No, seveda je v tem tudi velikanska neumnost oziroma sprenevedanje, kajti če bi bilo to res, kar trdi gospod Möderndorfer, potem

tega ne bi obravnaval in ne bi potrdil Državni zbor. Dejansko ga je Državni zbor, s tem ko je to verificiral s svojim glasovanjem, postavil na laž. Toliko o njegovi neverodostojnosti. Je pa po kalimerovsko govoril, da ni dobil gradiv tudi od preiskovalke. Seveda jih ni mogel, zaradi tega ker je za to bila posebna odločba sodišča in je bilo potem potrebno spoštovati postopek, sicer bi tisti, ki mu jih bi izročil, odgovarjal še lahko kazensko v primeru nadaljnjih tožb.

Še bolj pa je zanimivo pritoževanje zaradi pripombe o predlogu za njegovo razrešitev. Gospe in gospodje, to ni bilo storjeno pred dvema mesecema ali kakor je on prejle rekel. Jaz sem to takrat povedal, preden je bil gospod Möderndorfer imenovan na to čelo. Opozoril sem, da je v konfliktu interesov. Če smo precizni, za kaj v resnici gre. Zakon pravi, da če je bil sam ali katera od oseb odgovorna oseba v organu pravne osebe, ki je povezana pač s predmetom preiskovanja in tako naprej, tak poslanec, citiram, »ne sme biti imenovan v preiskovalno komisijo.« Gospod Möderndorfer je bil predsednik kluba Olimpija, najprej začasni, potem pa trajni v obdobju od 2010 dalje pa do 2017; od 2010 dalje, to se pravi v obdobju, na katerega se nanaša ta zgodba. V tem obdobju je po poročilu, ki je nastalo leta 2016, prišlo do podpisa pogodbe, ki jo je podpisal prav gospod Möderndorfer, v znesku 240 tisoč evrov oziroma po prvem poročilu celo 360 tisoč evrov dolga Novi Ljubljanski banki, nato pa je bil to predmet prisilne poravnave. To poročilo je bilo itak namenjeno prisilni poravnavi. Med največjimi upniki Košarkarskega kluba Olimpije je bil tudi Furs, to se pravi davčna uprava, tisti, ki pač plačuje za vse, če želite, za šolstvo, zdravstvo, na koncu koncev, ki pridobiva denar davkoplačevalcev. Temu je ostal klub dolžan skoraj 190 tisoč evrov za obračun DDV. In se postavi vprašanje, ali je šlo v resnici za poskus, da se izogne plačilu davka oziroma davčnega dolga.

V vsakem primeru je tukaj pod vprašaj videz nepristranskosti, kot ga pozna pravo, in že zaradi tega gospod Möderndorfer nikoli ne bi smel bit imenovan na čelo komisije, ki jo vodi. Če pa to potem danes še pač s posmehom sprejema, češ da je mislil, da se to nanaša, da ima tam odprt svoj osebni račun, pa to seveda veliko pove o njem, pravnih dejstev in tega spornega konflikta interesov, ki je očiten, v ničemer ne spreminja, kajti predmet preiskave je bila prav Nova Ljubljanska banka.

Bilo je tudi veliko pripomb na ugotovitve, ki jih je dal Knovs, med drugim na obveščevanje tujine. Gospe in gospodje, Knovs je ugotovil naslednje, in to je spet potrdil s sklepi Državni zbor, da je Sova s posebno obveščevalno informacijo obvestila 21 partnerskih služb, ni pa seznanila ameriške in izraelske službe z obrazložitvijo, da navedeni državi in državljanji niso zajeti v nakazilih iz NLB, kar pa seveda ne drži, saj se je notri našlo potem več tovrstnih transakcij. Med njimi tudi

recimo banka New York Mellon, celo predmet ene od preiskav v ZDA je eno od teh nakazil. Šele kasneje se je zaprosilo za podatke, ampak ni se pa zamenjalo vseh relevantnih informacij, zato smo ugotovili, da je bilo ravnanje do teh dveh partnerskih služb drugačno kot do vseh ostalih. Se pravi, tudi tukaj je očitno prišlo do neustreznega ravnanja. Podobno je bilo tudi pri policiji, kjer, citiram, »UKP sploh ni zaprosil Interpol Nemčije za sodelovanje oziroma podatke o transakcijah družbe Farrokh Ltd. in ostalih, čeprav so bila sredstva preko NLB nakazana tudi na račun fizičnih in pravnih oseb v ZRN.« Prav ZRN je bila prva na seznamu po prejemu nakazil iz Nove Ljubljanske banke z računov gospoda Farrokhzadeha. To se pravi, da je, gospe in gospodje, tukaj nesporno do tovrstnih nepravilnosti prišlo.

Da bi razčistili zgodbo, o kateri danes govorimo, sem poskušal urediti – o tem nihče ni bil posebej obveščen – in sem predlagal umik stopnje tajnosti ZAUPNO s celotne zgodbe in vseh ugotovitev celotnega poročila Komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb, seveda pa bi za to potreboval soglasje vseh preostalih, ki so dali takrat dokumente in podatke. Žal moram reči, da so, z izjemno KPK, tako Sova, Policija kot tudi Urad za preprečevanje pranja denarja zavrnili predlog, tako da tega ne morem storiti. Če bi bilo to vse javno, potem bi bilo mnogo manj prostora za kakršnekoli reinterpretacije ali pa zanimive interpretacije bodisi samega dogajanja bodisi ugotovitev. Zlasti tudi zato, ker je en del tega, o čemer zdaj poroča komisija Möderndorferja, narejen po očitnem načelu: enim se da odpustek, smo rekli persilschein za gospoda Klemenčiča pa za vse druge, ki so v širši sestavi sedanje vlade, očitno je bila edino s tem namenom ta komisija tudi ustanovljena, in po drugi strani se hoče na vse načine prinesiti okoli ovinka tisto staro levičarsko finto. Saj veste, kaj je najstarejši trik levičarjev? Da kaže na enega tam od zadaj pa vpije, glejte tatu, zato da ljudje ne opazijo, koliko globoko že ima levičar roko v njihovi denarnici oziroma v njihovem žepu. In isto je tudi tukaj. Zaradi tega se seveda na vse načine poskuša prilepiti zraven bodisi vlado Janeza Janše bodisi SDS. In se recimo ugotovi, ena zelo zanimiva ugotovitev tamle je celo, da je odgovorna zato, ker je imenovala dve leti prej ene, ki dve leti kasneje niso čisto ustrezno opravili svojega dela.

Gospe in gospodje, vsakdo lahko v dobri veri kogarkoli imenuje, ravno tako kot lahko volivci v dobri veri kogarkoli izvolijo. Je pa seveda potem vprašanje sankcij, takrat ko do nepravilnosti pride. Ampak za to je odgovorna tista vlada, ki je takrat na položaju, ne pa tista prej. To je res neverjetno, kako se pri nas na vse načine hoče kazati s prstom na druge, samo zato, da se ne bi ugotovilo, kdo je v resnici odgovoren za posamezno nepravilnost. Kajti če pa bi šli na to, bi se pa srečali tudi z imeni nekdanjih državnih sekretark, ki so bile takrat v

vladi, ki pa so, glej čudo, spet tudi v tej vladi. Aja, zaradi tega jih ni notri ... Spet smo pri persilscheinu. En odpustek, zato da se ne bi videlo, kdo je v resnici kriv. Ampak, gospe in gospodje, prepoznajte ste, kajti tisto poročilo, vključno z vsemi imeni, ki so seveda v tem poročilu zajeta, je Državni zbor že potrdil. Jaz samo upam, da bodo organi pregona in vsi, ki so odgovorni, korektno opravili preiskave o vsem – tudi o tistem, na kar zdaj vi opozarjate. Pa sem trdno prepričan, da se bo izkazalo, kako zelo politično motivirana so bila nekatera vaša ravnanja in tudi nekatere ugotovitve, ki so tukaj zapisane.

Z večino tistega prvega dela bi se človek lahko strinjal, tisto, kar tlačite zraven na silo, zato ker vam slučajno politično paše, je pa hec. Vi zdaj poskušate na nek način izenačiti nekaj, kar verjetno niti ni prekršek – pa tudi, če je, je to samo prekršek – z zelo hudimi kriminalnimi dejanji, kot je recimo ena milijarda opranega denarja. Utemeljen sum za to. Pri tem ste prej, ko ste navajali podatke, tudi precej manipulirali. Mi smo takrat govorili o tem, da strokovnjaki, ki se ukvarjajo s področjem tovrstne kriminalitete, vedo, da so pri tovrstnih poslih pranja denarja recimo za državo, ki je pod embargom zaradi suma terorizma, financiranja proliferacije oziroma nakupa orožja za množično uničevanje, kot se temu po slovensko reče, te provizije tudi četrtino, pa celo tja do tretjino in več. Zaradi tega smo govorili o teh provizijah, vi ste pa potem to izenačili kar z bančnimi provizijami, pri čemer je sporen tisti del, po naših ugotovitvah, ko je banka samo v tem primeru oprostila plačila provizij pri teh orjaških količinah zneskov gospoda Farrokhzadeha, domačih podjetnikov pa ne. Kakšno dvojno merilo je zdaj to? Če bi že koga, potem bi najbrž morali kvečjemu vse ali pa nikogar ali pa po enakih merilih pač vsaj en del naših podjetnikov, ne pa da se enega tujca oprostijo, domačih pa ne. Nekaj tukaj ne štima in najbrž je to jasno prav vsem, zato tudi ne razumem, da se v tovrstno polemiko sedanja Möderndorferjeva komisija sploh spusti. Kajti brez dvoma gre tu za dejanje, ki je očitno sporno.

Glede vseh nepravilnosti torej, ki so bile ugotovljene s strani prejšnjih komisij ali pa ki jih v svojem gradivu navaja sedanja komisija, tudi sam osebno pričakujem, in tudi v SDS, da organi pregona svoje delo korektno opravijo. Zaradi tega namreč, gospe in gospodje, ker je edino pravilno, da se stvari postavijo na pravo mesto. Ampak pričakujem pa, in to upravičeno pričakujem, da bo končno spoštovana norma enakosti pred zakonom. Ne, da se loči na tiste prvega in tiste drugega reda. Ne more biti pri preiskavi izenačeno nekaj, kar je utemeljen sum pranja denarja velikostnega ranga ene milijarde evrov, z enim morebitnim prekrškom od kogarkoli. To enostavno, vsi dobro veste, da ni isto in da je to samo odraz panike, o kateri sem govoril na začetku. Ta panika je odvečna in je nepotrebna, ker proces, o katerem govorimo,

poteka neodvisno od naših, če želite, trenutkov, ki jih zdajle preživljamo v Državnem zboru. Vsekakor pa je zanimivo, da se na vsak način poskuša s tem preusmeriti pozornost od stvari, ki so očitno sporne, ki so bile že ugotovljene v Državnem zboru in so bile tudi ustrezno potrjene. Najbrž zato, da se v Državnem zboru ne bi mogli pogovarjati o za Slovenijo v danem trenutku ... Ob tem, še enkrat poudarjam, ko so vse te stvari že bile ugotovljene, že potrjene tako s strani moje komisije, tj. Knovsa, kot tudi preiskovalke, ki jo vodi dr. Logar, predane organom pregona, oni vse te papirje že imajo. Zato mimogrede še to omenim, bilo je tudi veliko govoric, kako naj bi se pridobilo neke dodatne papirje in podobno od Sove. To sem preveril, upam, da bo na zaprtem delu seje tudi direktor Sove, da vam lahko to potrdi neposredno. Namreč nobenih tovrstnih dodatnih papirjev, nobenih dokumentov ni bilo. Te ugotovitve so iste, so enake in so utemeljene na enakih papirjih, kot smo jih sami ugotovili.

So pa te ugotovitve seveda take narave, da vzbujajo veliko skrb. Vzbujajo skrb o državi, v kateri živimo. Če se zgodi, da se hoče nekoga, ki je bil ključni preiskovalec, ki je odgovoren za to, da se je zgodba končala, ravno njega, z nekim zaznamkom na kosu papirja, brez poročila – pazite, brez poročila – zaslišati, sicer v neki drugi zadevi, pa vendarle, ker gre za utemeljen sum koruptivnega ravnanja, bi ta preiskava verjetno odprla marsikaj, in se ta človek ubije s padcem z lestve manj kot en dan pred tem zaslišanjem, to precej spominja na kakšen scenarij iz slabe ameriške kriminalke. Ampak to, gospe in gospodje, je stvarnost, ki jo v Sloveniji živimo. Zaradi tega pričakujem, kot sem dejal, pričakujem kot predsednik Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, kot poslanec in kot predstavnik SDS, da se vse preiskave, vsi sumi kaznivih dejanj ustrezno preiščejo. Da se ugotovi, kaj je res, da se ugotovi, kaj je možno z zadostno stopnjo zanesljivosti dokumentirati, in da se potem te ljudi tudi privede pred roko sodišča, pred roko pravice. In seveda pričakujem od sodišča, da se ne bo to potem končalo na tak način, kot se je v primeru Elanove banke, ko je sodnik pisal toliko časa utemeljitev izrečene sodbe, da je vsa zadeva absolutno zastarala. Upam, da je vsaj to naša skupna želja, da je skupna želja vseh, da če je bilo karkoli storjenega nezakonito, se pravi, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, se to ustrezno tudi pregleda in sankcionira.

Gospe in gospodje, v SDS sicer cenimo storjene napore, ampak predlogov sklepov zaradi tega, ker nekaterim v vladi, sedanji vladi, sedanji aktualni politiki očitno namerno dajejo odvezo, vsekakor ne bomo podprli.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev.

Izvolite, gospod Jani Möderndorfer, predstavnik predlagatelja.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa, podpredsednik.

Po teh predstavitev je prav, da odgovorim na kar nekaj očitkov in različnih razmišljanj. Predvsem pa žalostno ugotavljam, da se nekateri sicer radi pohvalijo, da nekaj berejo, vendar ne vem, kako, mogoče ponoči v postelji, ko že napol dremajo. Namreč, polovico stvari, ki jih je moj predhodnik v svojem stališču predstavil kot neke ugotovitve, do katerih je prišla njegova komisija in predhodno Logarjeva komisija – če bi malo bolj natančno prebral, bi v resnici lahko videl, kaj vse pravzaprav piše v poročilu, ne pa, da se ukvarja z nekimi insinuacijami. Zdaj bom pa malo bolj konkretno. Gospod Grims je rekel naslednje ... Bom rekel drugače, bolj previdno: omenjal je Izraelce in Američane. Za razliko od njega jaz ne bom razlagal, kaj je CIA v resnici počela oziroma kako je bila v tem primeru na takšen ali drugačen način udeležena. Niti nisem nikoli sklical tiskovne konference, da bi kaj podobnega počeli, ker mi še na kraj pameti ne pride, da bom razlagal in razkrival določene podatke, s katerimi se človek ne more ravno pohvaliti – to, kar intenzivno počne kolega Grims. Moram pa reči naslednje. Že lahko, da je šel pogledat v zaprti tajni del in šel gledat dokumente, ne ve pa naslednjega, da je preiskovalna komisija prvič v 25 letih delovanja preiskovalnih komisij uporabila tudi člen poslovnika, ki omogoča, da lahko tudi neposredno opravi pregled dokumentacije na sami Sovi. Mi si nismo dopisovali in hodili sem in si pošiljali pošte, bili smo dvakrat na Sovi in smo pregledali tudi tam vso dokumentacijo, ki smo jo imeli na razpolago, in je nismo niti nosili v Državni zbor. Zato razpolagamo s podatki, ki jih tudi ne boste našli v Državnem zboru. Si pa mislim, kaj bi bilo, če bi še te podatke imeli v Državnem zboru, in zdaj razumem, zakaj direktor ni bil najbolj pristaš tega, da bi te dokumente poslal v Državni zbor. Ker bi verjetno danes s te govornice še kakšne dodatne stvari poslušali, ki ne sodijo v odprti javni del.

Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna. Gospod Grims je razlagal o tem, kako je bilo poročilo Knovsa sprejeto, in da to velja in tako naprej, pozablja pa nekaj, v primeru suma pranja denarja za potrebe proliferacije, skrajšano seveda uporabljam v primeru NLB in NKBM, je edina pristojna v Državnem zboru samo ta preiskovalna komisija, ne Knovs. Tako da če bo danes poročilo sprejeto, bo marsikatera teza s tega poročila padla. To, kar je sprejel gospod Logar na svoji preiskovalni komisiji, pa je vmesno poročilo in ne more odražati tistega stanja, ki ga bo to poročilo dalo. Seveda so neke insinuacije okoli tega, to Grims zelo rad večkrat v svojih govorih govori, najprej seveda ta teatralni uvod, kako se Evropa prebujata, potem omeni te grde, »ti, ti, ti levičarji«,

ki so pravzaprav grozni, in kakšne metode uporabljajo in potem reče naslednji stavek: »Saj mi bi se še nekako strinjali s prvim delom poročila, ker v bistvu, saj smo to vse mi ugotovili,« reče, »ampak ta drugi del je pa čista manipulacija,« in podobne stvari.

Ne zaradi gospoda Grimsa, ker jaz lahko tukaj stokrat ponovim eno in isto in on bo šel gor in bo kot kaseta isto stvar ponavljal v nedogled, s tem se jaz ne bom ukvarjal, ampak zaradi slovenske javnosti pa je treba povedati eno stvar, ki mora biti zelo jasna: predmet preiskave v Novi Kreditni banki Maribor se je odprl, še preden je gospod Janez Janša podpisal posojilo. Torej ta iluzija, da je to ta preiskovalna komisija naredila načrtno, je napačna. Dejstvo pa je, da je zaradi pranja denarja in italijanske tipologije naletela na primer, ki pa je šprical v nebo. To boste morali predvsem v vaših vrstah razčistiti, zakaj se je kakšna stvar zgodila. Jaz sem zelo jasno povedal v svojem uvodu pri pojasnjevanju poročila. Jaz ne očitam gospodu Janezu Janši kakršnegakoli kaznivega dejanja. Nekdo se je na Twitterju pošalil pa je rekel, da bi me rad podučil, kaj je prekršek pa kaj je kaznivo dejanje, ampak v resnici gre v obeh primerih za nezakonito zadevo, ni v skladu z zakonom. Poleg tega, oprostite, italijanska tipologija točno govori, kako so bile politične stranke v posameznih primerih – si lahko pogledamo v Italiji – ujetniki tovrstnega kapitala na takšen način, ki se manipulira s popolnoma istimi koraki posameznikov, ki so prali denar, kot je bilo zasledovano v Novi Kreditni banki Maribor. Gospa Đudič ima vse elemente, ki so bolj ali manj razvidni. Tisti, ki ste pogledali dokument, ki je na razpolago v kleti, veste, da se tega preprosto ne da zanihati. Ta teorija ne bo zdržala.

Naslednja stvar, ki se mi zdi še pomembna, je – jaz sem navajen in tudi pričakoval sem osebne diskvalifikacije, ki jih zdajle, da ne govorim, od proceduralnih postopkov naprej, od prvega momenta, ko smo začeli z današnjo sejo, doživljam. Ampak jaz imam debelo kožo. Jaz se pač ne bom umaknil, ker me ni strah teh esdeesovskih laboratorijev, ki na vsak način poskušajo obrniti pozornost in pokazati, kako so oni pravzaprav ubogi in da se je spet nekdo spravil na njih, po znani metodi, ki jo poslušamo že vrsto let – zgodila se jim je krivica. Napovedovali so nek veliki pok, sami so ustvarjali neko dimenzijo, da se bo ne vem kaj zgodilo. Saj tega velikega poka si nismo izmislili ne v preiskovalni komisiji ne v parlamentu. Njihovi mediji to producirajo. Mimogrede, da ne bo nesporazuma pa da ne bo nejasnosti, veste, mene že dva dni vaš medij sprašuje o mojih sorodstvenih razmerjih v Cirkulanah – saj to ni slučaj, ker ti mediji itak ne naredijo brez princa teme popolnoma nič – in me sprašujejo, s kom sem v sorodu, ali sem v sorodu. Ne boste verjeli, celo tako daleč je prišlo, da me hočejo povezati v sorodstveno razmerje z gospodom Vukom. Ne

vem, po kakšnem slučaju. Ampak v ponedeljek pričakujem to dobrodošlico. Ni slučaj, zakaj v ponedeljek. Zaradi tega, ker v ponedeljek, ko bo objavljeno, s popravkom ne morem nič narediti, ker popravek bo objavljen šele 4. junija, volitve so pa 3. junija. Perverznost se temu reče, ampak okej. Ne bi s tem niti prišel na dan, ampak vidim, da se to kar naprej nadaljuje.

Veste, jaz sem eno stvar povedal. Tisti, ki je izbran s strani ljudstva za poslanca – pa ne na takšen način, kot si vi predstavljate, da mora biti, ampak na takšen, kot ga opredeljuje ustava in zakon – vsi v tem parlamentu, ki sedimo za tem krogom, imamo pravico delati v odborih in komisijah in smo pripoznani, da lahko to počnemo. Ne vem, po kakšni logiki preiskovalno komisijo lahko samo po nekih posebnih kriterijih zasedajo in upravljajo določeni ljudje. To se mi zdi pa res razlikovanje na prvorazredne, drugorazredne in tretjerazredne poslance. Da ne uporabljam dobresedno vašega jezika, ki se ga radi poslužujete v svojih nastopih, kadar govorite o krivicah in bolečinah, ki jih doživljate znova in kar naprej. V resnici moram reči, da so metode, ki se jih poslužujete, in zakrivanje nekih določenih stvari pravzaprav naravnost smešni.

Povedal vam bom še eno stvar, ki se mi zdi ključna, predvsem kadar govori gospod Grims o tem, da hočemo banalizirati to pranje denarja, in še kar naprej ponavlja eno in isto, šlo je za pranje denarja, pika. Ne pove nič drugega. Treba je vzdrževati to stigo: Slovenci in Slovenke, zaslužili so, pobrali so denar in tako naprej. Jaz sem vam sicer en delček povedal v začetku, zdaj bom pa zelo jasen, ker bom citiral, kje je bil pravzaprav izvorni greh, zaradi katerega se ne da narediti tistega, kar bi nekateri radi, predvsem pa gospod Grims na to seveda opozarja. Navedel vam bom razložitev kaznivega dejanja v tem primeru, ne pranja denarja, kot ga vi imenujete. Kot kaznivo dejanje je, Kazenski zakonik 1, s področja omejevalnih ukrepov že sankcionirano s terorizmom. To govorita 108. in 109. člen Kazenskega zakonika 1, in je nedovoljen promet z orožjem, govori 370. člen Kazenskega zakonika, kar predstavlja posebno obliko predlaganega dejanja. V uredbah, s katerimi se omejevalni ukrepi določajo, so predvidene tudi prekrškovne sankcije, vendar mora zakonodajalec upoštevati, da lahko za del omejevalnih ukrepov velja načelo neposredne uporabnosti, če je to v skladu s pravno naravo mednarodne organizacije, ki jih določa. Poleg tega gre pri kršitvah predpisanih omejevalnih ukrepov za zelo nevarno ravnanje s potencialno velikimi posledicami, pri čemer je kot razmejitveno okoliščino do prekrška možno šteti predvsem pridobitev velike premoženjske koristi, saj ta kaže tako na večjo težo, obseg dejanja kot tudi na večjo stopnjo protipravnosti, če se omejitve izkoriščajo za doseganje nesorazmernih dobičkov, ki se izražajo v pridobljeni koristi. Zato je smiselno pod navedenimi pogoji določiti

posebno kaznivo dejanje, sankcionirano z zaporno kaznijo, po zgledu drugih članic držav EU. Primerjano pa je pri tem upoštevano tudi v kazenskih zakonodajah Belgije, Nemčije, Francije. Odgovorni na banki kljub kršitvi embarga torej niso mogli zagrešiti kaznivega dejanja, saj v pravu velja načelo, da nihče ne sme biti preganjan in kaznovan za kaznivo dejanje, ki ni bilo kaznivo v času storitve. Gospod Grims pa bi rad, da so kaznovani in preganjeni za nekaj, kar ni kaznivo dejanje. Tako da, kolega Gorenak, svojega kolega boste morali na predavanje povabiti. /oglašanje iz dvorane/ Počakajte, Gorenak, saj boste imeli možnost, nič slabega.

Tisto, kar hočem povedati, pa je, v čem je bistvo problema. Bistvo problema je predvsem in samo v eni zadevi. Ves čas so se vsi ukvarjali s pranjem denarja. Predhodnega kaznivega dejanja, ki ga potrebuješ, če hočeš o pranju denarja govoriti, ni bilo. Razen v enem primeru. Namesto da bi se ukvarjali, zdaj pa pozor, zaradi slabe organiziranosti in pristojnosti, ki jih ima Sova, seveda do tega sploh nikoli niso mogli priti. Da o Policiji ne govorim. In ni res, ni res, kolega Grims, tisti, za katere govorimo, da gre za sum, da so opustili svoje dolžnosti ravnanja in da so slabo peljali predkazenski postopek, ki sploh ni bil predkazenski postopek, ampak še do informativnih razgovorov niso prišli. Tečejo postopki na tožilstvu – in to vi dobro veste – ki jih tožilstvo seveda usmerja, skupaj s Policijo pa seveda to dela. In je kar nekaj policistov v tem postopku, pa ne samo oni, še kakšni drugi. Samo vi bi radi prikazali neko teorijo, ki je ni. Kar se pa tiče politične odgovornosti, sem bil zelo jasen v samem uvodu. Po vrsti bomo šli in smo tudi dali težo in razliko v odgovornosti. Govorimo o objektivni in subjektivni odgovornosti posameznikov in nekaterih, ki imajo samo objektivno odgovornost. Predsednik vlade res ni tisti, ki bi v resnici moral na vsak način biti prvi, ki bi moral odreagirati, definitivno ne. Zagotovo pa se pričakuje od ljudi, ki mu svetujejo in so celo neposredno zadolženi točno in samo za to delo, da skrbijo, da alarmirajo in dvignejo v zrak tiste organe, ko so obveščeni, da morajo kaj takšnega narediti. Zagotovo je v tem celem postopku prvi odgovorni takratni guverner Banke Slovenije. Zagotovo. Zakaj? Ker imamo samo enega regulatorja za banke v tej državi, nihče drug ni regulator kot Banka Slovenije. Potem po vrsti sledita oba ministra, ki sta imela iz funkcije, ki sta jo opravljala, neposredno odgovornost, ki sta bila pa za razliko od predsednika vlade mesečno obveščana o tem, kaj se dogaja. In to je ta razlika. Zato gospod Pahor nosi samo objektivno odgovornost in ne subjektivno.

Govorite o ministrici za notranje zadeve – ja, ena razlika pa je, in to zelo bistvena. Šef generalne uprave policije je v resnici tisti, ki pa je bil nonstop obveščan, in kar je še bolj pomembno, v resnici se minister v določen del postopka sploh ne more, tako kot minister za finance, vmešavati in v resnici peljati določenih

postopkov. Je pa res, da minister za finance ni opravil tistega, kar bi v resnici moral – obvestiti svojega predsednika, čeprav ni vedel, a je on o tem obveščen ali ni. Ne nazadnje bi moral poklicati ministra za zunanje zadeve in ga vprašati, ali gre tukaj za kršitev embarga. Minister za zunanje zadeve je tisti, ki je imel posebno komisijo, ki je obravnavala kršitve embarga. Druga komisija na ministrstvu za gospodarstva pa je obravnavala dvojno rabo proizvodov oziroma podjetij, ki so imela sklenjene pogodbe oziroma so trgovala in poslovala na svojem področju. Zakaj je ena komisija to delo lahko opravila, druga ne? Tukaj gre za te različne pristojnosti, če govorimo točno, konkretno o teh stvareh.

Toliko zaenkrat, se bom pa še oglasil. Verjamem, da bodo še vprašanja in še različne trditve. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, postopkovno, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Gospod podpredsednik, prosil bi, če lahko vendarle spoštovanega predlagatelja Möderndorferja podučite, da pristojnosti veljajo ne glede na to, ali je to zdaj njim oziroma njemu všeč, in da ima recimo ministrica za notranje zadeve seveda pravico in dolžnost usmerjati delo ministrstva, se pravi tudi Policije, vsaj v tem smislu, da bi lahko preverila, kaj se z eno zadevo zgodi, in da se ta zadeva ne sme in se ne more, ker se ne sme po predpisih, zaključiti tako, da se niti ne da ustreznega poročila na tožilstvo.

Ampak tisto, kar ste bistvenega povedali, gospod Möderndorfer, in jaz tega nisem prestiljal in bi zato prosil, da vas na to opozori podpredsednik, je pa tole: če ste vi nekatere, ki so v sedanjih vladi, konkretno Matejo Vraničar, državno sekretarko, ki je danes ministrica za finance, mag. Gorana Klemenčiča, ki je celo minister za pravosodje – to je zdaj tako, kot da kuža lovi svoj lastni rep, pri tej preiskavi – izvzeli iz teh svojih sklepov, jim namenili persilscheine in pač menite, da ste jih s tem odrešili, in ste tudi v uvodnem delu poudarili, da ugotavljate, da je vse tisto, kar je bilo na njihov račun, neutemeljeno, se hudo motite. To ugotovitev in sklepov, ki so že bili sprejeti, tudi če bodo ti sklepi, ki ste jih vi predlagali, danes izglasovani, v ničemer ne spremeni. Vi lahko dajete neke politične ocene, vi lahko poskušate preusmerjati pozornost, to je vaša legitimna pravica, to tudi delate, ampak v ničemer pa ne spremenite pravnih dejstev. Zaradi tega sem končal s tistim, kar ponovno poudarjam, in to bi moralo biti temeljno vodilo danes: za vse navedene sume nepravilnosti pričakujemo, da se opravi ustreznega preiskava pristojnih organov, in da se, če je bil kje kršen

Kazenski zakonik, če je neko dejanje takšno, za to ljudi privede pred črko zakona.

Kar pa se tiče elementov pranja denarja, pa naj vas predsedujoči podučijo, da je bila banka, iz katere so prišla sredstva, vsaj od sredine leta 2010 pod mednarodnim embargom, tudi pod embargom Evropske komisije z za Slovenijo zavezujočim dekretom, tako da najmanj, kar iz tega sledi, so sumi nevestnega poslovanja pa še kaj več, trdim pa, da tudi utemeljen sum pranja denarja že po takratni zakonodaji, ampak o tem naj odloča pristojno sodišče. Toda po ustreznih preiskavi, po tem, ko se odgovorne privede pred črko zakona, vse, brez izjem, ampak z enakimi merili.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Grims, to je bila popolna zloraba postopkovnega, ker jaz seveda ne morem reči poslancu, kaj naj reče in česa naj ne reče in kaj ve in ne ve. To poslanec dobro ve, veste tudi vi. Tako da je bilo zelo, bom rekel ... Na zadnji seji verjetno nima smisla vzgajati poslancev, tako ali tako tega nisem počel cel mandat.

Gospod Jani Möderndorfer, izvolite, razprava.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa.

Saj ste, podpredsednik, že sami ugotovili, da to ni bila nobena postopkovna, ampak ne glede na to, spet je izrekel nekaj, kar sem pa v resnici že napovedal. Jaz lahko ponavljam tukaj petkrat, desetkrat, gospod Grims bo pač ponavljal svoje. Ampak bom pa ponavljal vsakič, ko bo ponovil ta nesmisel. Pranje denarja pa kršitev embarga sta dve različni stvari, gre pa pri embargu in teh finančnih tokovih, denarnih tokovih za elemente pranja denarja, za kar so tudi v banki sumili, da gre, in ko so začeli prijavljati, tudi na uradu niso vedeli, kako naj pridejo s tem pranjem denarja skozi, ker v bistvu predhodnega kaznivega dejanja ni bilo. Ni se pa nihče ukvarjal z embargom. Ključni problem!

In še enkrat, držijo to, kar so nekateri že pred mano povedali, gospod Farrokhzadeh, to vsi ugotavljamo, res ni prišel kar tako slučajno, ker mu je bila Nova Ljubljanska banka ali pa znak Nove Ljubljanske banke tako simpatičen, da se je odločil, da bo v tej banki posloval. Zagotovo ne. Ampak je prišel zelo organizirano, sistematično in tako naprej. Razlika je v tem, da vi hočete prodati zgodbo, da je nekdo mastno zaslužil, v resnici pa je šlo za kanalizacijo oziroma vzpostavljanje iranske sheme. Tega ni ugotovila vaša komisija. Tako kot vaša komisija ni ugotovila, da primer niti nikoli ni bil zaprt. Nikoli tega ni vaša komisija ugotovila. Ves čas hočete nekaj prodajati, ampak, za božjo voljo, govorite o embargu pa o ukrepih, dajte si poročilo prebrati, to vse v poročilu piše, kar vi zdaj ugotavljate, kot da ste zdaj tu vi nekaj

ugotovili. Tukaj imate problem s tem, kako boste argumentirali delo, ki ste ga opravljali kot preiskovalna komisija, ne pa kot Knovs, ki ima čisto druga pooblastila. V vaše trditve, kaj pade, kaj ne pade, se pa ne bom niti spuščal, ker to sploh ni več predmet te diskusije in se bom poskušal držati tega, kar imamo danes v poročilu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat. Pripravita naj se dr. Dragan Matić in dr. Vinko Gorenak.

Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Drage kolegice, dragi kolegi!

Obžalujem, ker sem nekako pričakoval, da bomo na današnji seji pravzaprav vsi na isti strani, da bomo vsi še dodatno prispevali k temu, da bodo dejansko zlikovci, tisti, ki so krivi, politično in drugače, za pranje denarja v Novi Ljubljanski banki, tam, kjer jim je mesto, torej za zapahi. Ampak je bila na žalost čisto na začetku seje dana intonacija, ki je nakazovala, da bomo povsem razklani. Jaz sem pričakoval, da bo razprava vsaj približno toliko v vzdušju neke naše enotnosti, kot je bila takrat, ko smo obravnavali poročilo Logarjeve komisije. Žal. Kljub vsemu, komisija se je trudila, danes vsaj približno vemo, čeprav nimamo eksaktnega odgovora, kdo vse je pri sumih pranja iranskih milijonov gledal stran, pa ne bi smel. Končnega odgovora nimamo, vsaj takšno je moje razumevanje tega poročila.

V Novi Sloveniji imamo ničelno toleranco do napak in zlorab, ki jih slovenska politika ali od slovenske politike delegirani funkcionarji in organi upravljanja počenjajo znotraj meja Republike Slovenije. V Novi Sloveniji imamo ničelno toleranco do napak in zlorab, ki jih slovenska politika ali od slovenske politike delegirani funkcionarji in organi upravljanja počenjajo znotraj meja Republike Slovenije in imajo zunanjepolitične učinke oziroma posledice. V svoji razpravi se bom osredotočil predvsem na to, kakšna škoda – in ta je ogromna – se je naredila Sloveniji kot državi v mednarodnem prostoru, znotraj Evropske unije in tudi širše. Kako je mogoče, da je decembra leta 2008 ta gospod Iraj Farrokhzadeh, ki ima iranske korenine, proti Iranu pa je bil takrat embargo – proti Iranu je bil takrat embargo in tu je tudi ena od osnov moje razprave – na državni Novi Ljubljanski banki brez težav za svoje podjetje Farrokh odprl račun, na katerega so začeli iz Irana leteti milijoni? In kako je mogoče, da tudi po tem, ko so ugotovili, da so bili ti milijoni na slovenskem računu le nekaj ur, potem pa so zneske razdrobili in prenakazali na račune po vsem svetu, od Združenih držav do Japonske, ni ukrepal nihče? Nihče ni ukrepal! Niti vodstvo Nove Ljubljanske

banke niti Banka Slovenije niti Urad za preprečevanje pranja denarja niti Policija niti Sovo.

Kot sem povedal, bom nadaljeval glede embarga, ki je bil takrat vzpostavljen, sprejet proti Iranu. Naj tu navedem samo dve resoluciji Varnostnega sveta Združenih narodov, pa jih je bilo kar nekaj, recimo Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov številka 1803, sprejeta leta 2008, potem Resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov številka 1929, sprejeta leta 2010, in tukaj imamo ministra za zunanje zadeve, gospoda Samuela Žbogarja, ki je imel, kot smo slišali s strani predsednika, tudi posebno komisijo, sam pa je seveda bil pristojen za spoštovanje omejevalnih ukrepov oziroma sankcij proti Iranu. In še, mi smo takrat že bili člani Evropske unije in Evropska unija je poleg izvajanja sankcij Združenih narodov v preteklem desetletju uvedla širok nabor lastnih gospodarskih in finančnih sankcij proti Iranu. Slovenija je očitno, kot beremo v poročilu in medijih, tukaj želela biti nekaj posebnega. No, saj to na žalost ni zadnja praksa, kar se tiče slovenske zunanje politike. Slovenija želi biti nekaj posebnega, na žalost pa v negativnem smislu. Na žalost, kot se to nepravilno reče, želi biti špilferderber, in velikokrat tudi je. Tukaj izpostavljam posebno odgovornost takratnega ministra za zunanje zadeve, seveda tudi drugih političnih funkcionarjev, ki jih komisija tukaj zelo jasno našteva, finančni minister, predsednik takratne vlade, seveda takratni guverner Banke Slovenije in tako dalje in tako dalje.

Nihče me ne bo prepričal, da takratni minister za zunanje zadeve, gospod Žbogar, ni bil obveščen o tem, da je leta 2008 veleposlanik Irana obiskal Banko Slovenije, gospoda Križaniča od Socialnih demokratov, ki je bil finančni minister, vsebina pogovorov pa je bilo odprtje računa na državni Novi Ljubljanski banki. Nihče me ne bo prepričal, da o tem gospod Žbogar ni vedel nič, saj je bil član vlade. Vsi so vedeli vse, res pa je, da morda najbrž res drži, da pa predsednik Državnega zbora, vsaj v tisti začetni fazi, ni vedel nič o teh transakcijah. In kakšna je, gospe in gospodje, danes – tudi zaradi tega pranja denarja v Novi Ljubljanski banki, sicer že leta nazaj – kredibilnost Slovenije? Lahko trdim – in tu me nihče ne bo prepričal, da napačno razmišljam – da je kredibilnost Republike Slovenije, naše države zaradi tega padla na dno. Ker to ni bilo pranje denarja kar tako, ampak je bilo zadaj financiranje terorizma in tako dalje in tako dalje.

Če nadaljujem, glejte, notranji nadzor v Novi Ljubljanski banki že marca 2009 zazna transakcije iranskega komitenta, ki zahtevajo pozornost in pojasnila, zato banka pozove komitenta, naj predloži dokumentacijo glede ozadja transakcij. Naprej, čez eno leto, marca 2010 – in tu je zdaj ta mednarodna dimenzija te za Slovenijo sramotne afere – francoski urad za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma poizveduje o transakcijah

Farrokhzadeha, čigar podjetje kupuje v Franciji, pazite, dvonamenske izdelke, ki se lahko uporabljajo v miroljubne namene, a tudi za jedrsko tehnologijo. Takratni šef urada za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma v naši državi, gospod Plausteiner, zavaja Francoze s podatki o transakcijah. Se pravi, te sramotne informacije, ta dejstva se kar seštevajo in se kar nadaljujejo. Mene boli srce, da nas danes po celem svetu poznajo, nas, državljane in državljanke Slovenije, po tem, da je pri nas možno pranje denarja. Ker če je bilo možno enkrat, in to milijarde, potem je verjetno možno večkrat. Kdaj si bomo mi povrnili to svojo kredibilnost? Kaj moramo narediti? Tega se ne da, gospe in gospodje, čez noč. Kolikor vem po poročanju komisije, gospod Samuel Žbogar niti na zaslišanju ni prišel. Morda se motim, jaz sem to pač nekje prebral. Ni prišel, torej se je zaslišanju izogibal. To pove vse o tem gospodu in o njegovi politični odgovornosti.

Ampak kot rečeno, nekatere od teh praks se kar nadaljujejo, med drugim tudi to, da se je pravzaprav Slovenija – to sem pa v aktualnem mandatu, ki se izteka – velikokrat izogibala nekim svojim zavezam, ki smo jih dali na primer pri pristopu Slovenije v Evropsko unijo, da ne govorim o zvezi Nato. Danes nikogar ne zanimajo podatki Evropske komisije, ki je včeraj Slovenijo dejansko opozorila in pravzaprav Sloveniji dala proračunske in reformne nasvete. Ampak te že kar nekaj časa daje. To so nasveti – zakaj? Ker smo tudi mi del Evropske unije in je Evropska komisija pravzaprav tudi naša, ampak tega, izgleda, še nekateri, tudi tam na Gregorčičevi, ne razumejo. Evropska komisija nas že kar nekaj časa opozarja in ponavlja poziv k ustreznemu fiskalnemu ukrepanju ter nadaljnjim reformam na področju zdravstva, dolgotrajne oskrbe in pokojninskega sistema. Bolj ko bomo te zadeve odlašali – in definitivno jih odlašamo do današnjega dne – težji in bolj boleči bodo ukrepi, ki jih bo ta družba žal enkrat morala sprejeti. Morda bodo res, sem prepričan, kratkoročno boleči, ampak bodo dobri dolgoročno. Mi enostavno teh razprav nimamo. Dvomim, da je o tem zdaj vlada v odhajanju kaj razpravljala, sprejela kakšne konkretne odločitve. Vse to kaže, gospe in gospodje, na našo nekredibilnost znotraj Evropske unije in v širši mednarodni skupnosti. In to je naša naloga ali bolje rečeno naloga naslednjega sestava državnega zbora, da to popravi. Teh napak, ki so se zgodile, vezano samo na to afero pranja denarja v Novi Ljubljanski banki, se gotovo, kot rečeno, ne bo dalo odpraviti čez noč, teh posledic se ne bo dalo odpraviti čez noč, zato bo tukaj potrebno konsistentno delovanje kar dolga leta.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Dragan Matić, pripravita naj se dr. Vinko Gorenak in gospod Matjaž Han. Izvolite dr. Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem maloštevilno prisotnim kolegom v dvorani!

Kriminal, zlorabe finančnih institucij, kar je zadeva v primeru Farrokh, je zlo samo po sebi. Enako zlo pa je, če se kaznivo dejanje zlorablja in s hudobnim namenom lažnivo uporablja za obračun s političnim nasprotnikom. Iz poročila preiskovalne komisije Janija Möderndorferja je razvidno, da je SDS afero Farrokh izrabila za diskreditacijo aktualnega ministra za pravosodje Gorana Klemenčiča. To se je zgodilo jeseni 2017, ko je SDS v interpelaciji zoper ministra Klemenčiča gradila očitke, češ da je Klemenčič kot predsednik KPK leta 2011 ravnal neustrezno in da je kriv, ker je bila policijska preiskava v zadevi Farrokh neuspešna. Šlo je za prvo interpelacijo v dosednji parlamentarni praksi, v kateri so bili proti ministru podani očitki iz njegovega prejšnjega življenja, iz domnevnih dejanj, ki naj bi jih storil leta prej, preden je nastopil funkcijo ministra, in to na nekem povsem drugem položaju. Že ta poteza je bizarna sama po sebi. Še bolj bizaren pa je način, kako so bili očitki sfabricirani. Te očitke je SDS za potrebe interpelacije črpala iz posebnega poročila, nastalega na podlagi preiskave, ki jo je vodil gospod Branko Grims kot predsednik Knovsa v zadevi Farrokh. Dejstva, ki jih izvemo iz poročila parlamentarne preiskovalne komisije, ki ga danes obravnavamo, kažejo na to, da je gospod Branko Grims svojo funkcijo grobo zlorabil in zavedel Državni zbor. Predvsem za preiskavo sploh ni bil pristojen, na kar so ga pristojne službe ves čas opozarjale. Drugič, zlorabljal je funkcijo predsednika tako, da je izsledke preiskave Knovsa zlonamerno interpretiral, in interpretacija je bila v njegovi popolni domeni. Interpretiral pa jih je tako, da je potem SDS, kot rečeno, na podlagi teh interpretacij spisala politično obtožnico zoper ministra Klemenčiča. Klemenčič naj bi kot predsednik KPK po interpretacijah Branka Grimsa ravnal neustrezno, saj policiji naj ne bi predal ključnih dokumentov v zadevi Farrokh in zato naj bi policija preiskavo neuspešno zaključila. Grims pa je, kot rečeno, to odgovornost pripisal Klemenčiču.

Resnica pa je povsem drugačna. Iz poročila, ki ga danes obravnavamo, izvemo, da je Ministrstvo za notranje zadeve opravilo interni nadzor o poslovanju policije v zadevi Farrokh. Rezultati tega nadzora so bili tako problematični, da je bil ta primer odstopljen posebnemu Oddelku za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu. Izkazalo se je namreč, da je dokument v zadevi Farrokh vodja preiskovalne enote Nacionalnega preiskovalnega urada Robert Slodej prejel s strani KPK. To je namreč Robert Slodej izrecno potrdil. Potrdil je torej, da je dokument prejel od KPK. Policija pa tega dokumenta nima in se še danes ne ve, kje ta dokument je. Na ta način je izkazan sum storitve

kaznivega dejanja pri poslovanju z uradno dokumentacijo. To kaznivo dejanje se je zgodilo znotraj policije in ga zdaj, kot rečeno, obravnava Specializirano državno tožilstvo. Da je stvar res problematična, izhaja tudi iz dejstva, da je policija imela več informacij in dokumentov o zadevi Farrokh, ki jih je že mesece prej prejela od Sove in Urada za preprečevanje pranja denarja, in ni ukrepala.

Zelo zanimiva pa je v tej zadevi tudi vloga aktualnega predsednika KPK gospoda Borisa Štefaneca, ki se s SDS zelo dobro razume in uživa njihovo podporo ter zaščito. Sicer je gospod Štefanec potrdil, da se v arhivu KPK nahajajo dokumenti iz leta 2011, iz katerih je razvidno, da je KPK v zvezi z zadevo Farrokh od Nacionalnega preiskovalnega urada in Urada za preprečevanje pranja denarja zahtevala dokument oziroma informacije in da so odgovori prispeli, vendar gospod Štefanec na zahtevo preiskovalne komisije Državnega zbora ne zna in ne zmore odgovoriti, ko ga ta sprašuje, kje je izvod spornega dokumenta, ki je na policijo prispel, vendar skrivnostno izginil, na KPK pa ga nikakor ne najdejo. Tudi gospod Štefanec ne dovoli nekdanjemu vodji službe za preiskave in nadzor na KPK Daretu Staretu, da bi ta dokument sam poiskal v arhivu KPK, in to kljub odločbi informacijske pooblaščenke, da je gospod Stare do tega upravičen. Gospod Štefanec predsedniku preiskovalne komisije Državnega zbora Janiju Möderdorferju ne zna ustrezno pojasniti, zakaj KPK od julija lani ni v stanju poiskati to dokumentacijo v svojem arhivu oziroma se potruditi in pobrsati po okoli 700 dokumentih oziroma mapah, kjer bi se ti dokumenti lahko nahajali. Ker gospod Štefanec rad javno toži, kakšne probleme ima z glivicami, bi se lahko vprašali, ali so se tokrat kakšne glivice rumeno-modre barve kje pri njem zaredile in gospoda Štefaneca ovirajo, da bi našel odgovore na poizvedbe, ki prihajajo iz hrama demokracije. In zato raje kaže nespoštovanje do Državnega zbora, ko se kljub poizvedbam preiskovalne komisije, ki ga sprašuje, kje za vraga ima on izvod dokumenta, ki ga je vodja NPU Slodej sprejel – nekdo na policiji pa izgubil, vendar ne – on slednjega niti ne potruji poiskati, čeprav bi to moralo biti v arhivu KPK.

Vse to se dogaja zato, da bi vse skupaj ostalo zavito v tančico skrivnosti in še naprej obremenjevalo bivšega, gospodu Štefanecu tako neljubega, predsednika KPK, sedanjega ministra Klemenčiča. V zaverovanosti v prepričanje o svoji dobri strokovni in pravni podkovanosti je gospod Štefanec spregledal dejstvo, da ima preiskovalna komisija enaka pooblastila kot pravosodni organi in bi lahko zahtevala tudi zaseg dokumentacije, a se je po moji oceni pravilno odločila, da se z gospodom Štefanecem ne bo ukvarjala, ker bi bila to čista potrata dragocenega časa, ki ga je imela na voljo. Zato je informacije o izginulem dokumentu, kot je bilo predstavljeno, poiskala in tudi pridobila drugje. Si pa velja ravnanje gospoda

Štefaneca zapomniti, ko se bo ocenjevalo opravljanje funkcije predsednika KPK.

Kakorkoli, podobno, kot je SDS pred leti ponarejala oziroma prirejala arhivsko dokumentacijo z namenom, da bi obtožila tedanjega predsednika države Danila Türka, je zdaj v zadevi Farrokh prikrojila izsledke preiskave Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Arhivsko gradivo je bilo v primeru dr. Türka prirejeno, zdaj v primeru Farrokh pa je nekako izginilo oziroma se ne najde, ne na Policiji ne na Nacionalnem preiskovalnem uradu ne na Komisiji za preprečevanje korupcije. Skrivnostno, da ne rečem čudežno izginotje, arhivsko gradivo, ki se spreminja ali izginja – zelo prepoznaven scenarij. In to vse skupaj za potrebe uničenega dobrega imena, v tem primeru ministra Gorana Klemenčiča, ki je pred leti razkril, da Janez Janša ni sposoben pojasniti izvora svojega premoženja, in si s tem prislužil vedeto s strani SDS. Ta ga bo verjetno spremljala, koderkoli bo hodil in karkoli bo pač že počel do konca svojih dni.

Naj za konec preberem pomenljiv zaključek iz poročila, ki ga danes obravnavamo, citiram: »Preiskovalna komisija v celoti zavrača ugotovitve KNOVS v zvezi z delovanjem KPK v zadevi Farrokh, in to kljub temu da jih je sprejel tudi Državni zbor. V zvezi s tem preiskovalna komisija izpostavlja politično odgovornost mag. Branka Grimsa, saj meni, da je s svojim neetičnim ravnanjem okrnil zaupanje javnosti v integriteto KNOVS in Državnega zbora ter ne nazadnje tudi funkcijo poslanca, saj ni ravnal skladno z vrednotami in načeli parlamentarne demokracije. Zato preiskovalna komisija ocenjuje, da mag. Branko Grims ni primeren za nadaljnje opravljanje funkcije predsednika KNOVS.« Več kot očitno je, da je gospod Grims svoje delo opravil površno in slabo oziroma s točno določenim namenom.

Lahko torej zaključimo, da je preiskovalna komisija med svojim delom prišla do zanimivih ugotovitev ne le, kar se tiče odgovornosti funkcionarjev v zadevi Farrokh, ampak je pokazala, kakšen je način dela predsednika Knovsa Branka Grimsa, hkrati pa je dodatno osvetlila, kako predsednik KPK Boris Štefanec opravlja svoje delo ter kakšen je njegov odnos do Državnega zbora. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno? Samo upam, da ne bo zloraba, lepo prosim.

Izvolite, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani!

Samo še enkrat opozarjam, da seveda večina v Državnem zboru lahko izglasuje tudi to, da je nebo zeleno in trava modra, ampak to dejstev v ničemer ne spremeni. Tak sklep, kot ga vi predlagate, je seveda čista zloraba poslovnika, to sami veste ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Grims, to seveda ni postopkovni predlog. Prosim, da daste postopkovni predlog in potem obrazložite, če že mora biti na ta način.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Gospod predsedujoči, jaz vam dam predlog, da preučite, kateri od teh sklepov so sploh skladni s poslovnikom in s pravnimi pravili in se o njih lahko glasuje. Kajti to, kar počne ta komisija, je čista zloraba. Enim daje odpustke, to so tisti, ki so sedanji člani vlade, zraven pa vključuje kot preiskovance v svoje sklepe ljudi, ki so v Državnem zboru. Se pravi, da je komisija s tem drastično prekoračila pravna pravila igre, svoje pristojnosti ter etiko in moralo, na katero se vsi po vrsti tako radi sklicujete.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: To je bila razprava. Komisija je pač predlagala, kar je predlagala, mi bomo na koncu o sklepih glasovali. Hvala lepa.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak. Pripravita naj se gospod Matjaž Han in gospod Ivan Škodnik.

Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Naj se na začetku vrnem z dvema stavkoma k tistemu, kar sem prej govoril v proceduralnem predlogu predsedniku Državnega zbora. Poglejte – to gre v zapisnik in upam, da bo predsednik to prebral, sicer pa mora javnost vedeti – kaj pomeni beseda svojat, ki jo je uporabil poslanec Trček. To pomeni, po slovarju, skupino ničvrednih ali malovrednih ljudi, to pomeni pripadnike socialno nižjih družbenih slojev, neizobraženih in tako naprej. Po slovarju. Zdaj pa pogledajte, ali je to mogoče sovražni govor. Jaz mislim, da je to kaznivo dejanje. Jaz bom razmislil, gospod Trček, in vas kazensko ovadil. Razmislil, najprej preštudiral in mogoče bo do tega tudi prišlo. Predsednik Državnega zbora ni reagiral. Toliko o tem.

Kar se tiče predhodnega govornika, pa naslednje: čestitke za tekoče branje pa seveda kritika za lažanje. Vi ste se večkrat zlagali, pa bom zdaj povedal samo dva primera vaših laži. Govorili ste o Klemenčiču in o tistem znamenitem poročilu z 8. januarja 2008, premoženjsko stanje predsednikov strank, niste pa povedali, da ga je sodišče odpravilo in da ga ni več. To ste pa pozabili povedati. Tega poročila ni več, ker ga je sodišče odpravilo, in je bilo zlonamerno politični napad nekega državnega uradnika, funkcionarja na takratno vlado in njenega predsednika. To je pa bilo. SDS ni ponarejala dokumentov, gospod Matič. Šlo je za to – da bodo ljudje razumeli, saj vi itak razumete, ampak zlorabljate in lažete – da smo z uradnim dovoljenjem Arhiva Republike Slovenije pridobili fotokopije, recimo od ena do petnajst, in fotokopije od ena do petnajst niso bile zložene ena, dva, tri, štiri, pet ... do petnajst, ampak so bile zložene ena, dva, pet, tisti dve

manjkajoči do sedem sta bili pa na konec dani. In to je za vas ponarejanje dokumentov. To je laž, lažete.

Gremo naprej. Hoteli ste opravičiti poslovanje med Klemenčičevo KPK oziroma Staretom in Policijo. Uredba o pisarniškem poslovanju in poslovanju med organi je popolnoma jasna. Gospod Stare nima kaj obveščati gospoda Slodeja, ampak je KPK tista, ki mora obveščati Policijo in ne Slodeja. In ne Slodeja, da smo si na jasnem. Poleg tega ste pozabili ali zlonamerno izpustili podatek, ki ga je povedal v javnosti tudi gospod Slodej, da je od gospoda Stareta sicer dobil neke podatke o domnevem pranju denarja, vendar niti ni bilo podatka, v kateri banki je to bilo, in niti ni bilo podatka, ali gre za en evro ali gre za eno milijardo. Evidentna napaka torej na strani KPK in gospoda Klemenčiča, ker bi moral s podatki, ki jih je imel – ampak z vsemi, ne samo tako, da ven črtaš banko in znesek, ampak z vsemi podatki – seznaniti Policijo in ne enega policista. Ker s tem Policija ni seznanjena. Toliko o tem.

Zdaj bi se pa v razpravi, ki sem si jo sicer pripravil, dotaknil nastopa gospoda Möderdorferja v medijih, ko je predstavljal tule poročilo, in potem poročanja medijev, ker je to tipično za slovenski politično-medijski prostor – na eni strani čista zloraba s strani gospoda Möderdorferja oziroma napačno prikazovanje dejstev z napačnimi poudarki in potem zlonamerno poročanje medijev, ki je seveda rezultat dane zlihanosti medijev z vladajočo strukturo. Vi ste sicer govorili o posojilu SDS-u. Da, gospod Möderdorfer, mi smo en dan po tistem ... Torej, posojilo, ki je bilo najeto, je bilo po vašem mnenju, tako ste vi prikazovali, najeto približno tako – če bi tak film posneli po tem – kot da je nekdo šel s kufri, črnimi špegli pa štumfom čez glavo v Prijedor, tam naložil denar in kovčke in ga prenesel ilegalno čez mejo. Tako je to izgledalo v vaših prikazovanjih, šlo je pa za uradno najeto posojilo, uradno evidentirano pogodbo, evidentirano na Ajpesu in podvrženo nadzoru Računskega sodišča. Ker je bil zakon relativno neznan, relativno slabo napisan in ni bilo jasno, ali gre za enomesečni kredit ali gre za enoletni kredit, je prišlo do tega, da je Računsko sodišče povedalo, da smatra, da gre za enoletni kredit. In zato smo na tisti točki, gospod Möderdorfer, kredit vrnili, plačali obresti in se opravičili. Kaj pa je to dejanje SDS? To dejanje SDS je prekršek, ponavljam, prekršek. Enako, kot če vi peljete skozi rdečo luč. Za to je sicer pristojna Policija in dobite globo. Enako je v tem primeru, gre za sum prekrška, za katerega Računsko sodišče izreče globo. Naj vas obvestim, da do danes, pa je od tega – koliko že? – pol leta, Računsko sodišče ni izreklo nobene globe, zato smatramo, da je Računsko sodišče ocenilo naša pojasnila kot ustrezna in da ne namerava izreči niti globe, kaj šele kakega opomina. Gre torej za družbeno manj nevaren pojav. Manj nevaren pojav, ki se imenuje prekršek. Jaz sem vas povabil na predavanje.

Res upam, da boste prišli. Saj vi ste to korektno povedali, tu niste nič zlorabili zadev, ampak ste napihovali, SDS, SDS, SDS ... To ste pa delali, ker to pač morate. Zaradi tega ker računate, da boste prišli v fičota, tistega ...

Zdaj pa poročanje medijev. Mediji pa na to naložijo nekaj. Na to, kar ste vi povedali, pa mediji naložijo: ja, Specializirano državno tožilstvo je že končalo preiskavo, policija je že končala preiskavo. Zoper koga? Kaj misli moja stara mama? Ja zoper SDS, ali ne? Ni res! Niti policija niti tožilstvo se ne ukvarja v danem primeru danega posojila s SDS, ker policija in tožilstvo, zlasti tožilstvo in kriminalistična policija preiskujejo kazniva dejanja, tu gre pa za sum prekrška. Torej, nič ne delajo s SDS. Kaj pa delajo z imenovano gospo in njenim izvorom denarja in njenim poslovanjem v banki, ki pa je lahko kaznivo dejanje, tega jaz ne vem, je pa to povsem ločena zadeva od Slovenske demokratske stranke, ki z njenim poslovanjem, njenimi eventualnimi kaznivimi dejanji pranja denarja ali česa podobnega nima nič. Nima nič. Vidite, tako pride do totalnega zavajanja javnosti, in to je velik problem. Nisem očital vam, gospod Moderndorfer, da ste vi zavajali javnost, ker ste relativno korektno povedali zadeve, ste pa napeljali pa razbobnali tako, da so mediji na to naložili nekaj, in potem je ven prišel slon. Vi ste sicer medijem prodali muho, oni so pa iz tega naredili še slona. V danem primeru pa veva, da smo v predvolilnem času in da tako vi kot mediji želite vplivati na javno mnenje. In to je vse, kar je.

Torej ponavljam, gre za prekršek, sum prekrška, za katerega ni bilo izrečeno. Tamle Kamal Izidor Shaker po Twitterju trobi, da smo bili oglobljeni, ali širi fake news, kot se temu reče. Ni res. Ponovno poudarjam, Računsko sodišče SDS do danes ni izreklo niti opomina, kaj šele globe. Očitno so se zadovoljili z našimi pojasnili. In ne nas vleči v NPU in ne nas vleči v Specializirano državno tožilstvo, ker s tem nimamo nič. Oni preiskujejo eventualna kazniva dejanja te gospe, izvor denarja, njeno poslovanje v Sloveniji in tako dalje, to pa z nami nima nič. To pa dobro veste. In če bi bili skrajno pošteni, potem bi tako tudi povedali. Tako ste pa vi malo naložili, mediji so dodali in imamo slona, ki v predvolilnem času hodi sem in tja in na katerem piše, kar pač piše. Skratka, takšno početje se mi ne zdi v redu in se mi zdi, da bi morali narediti veliko veliko bolj korektno v tem delu. Poudarjam, ne očitam vam, vi ste muho prodali, oni so pa naredili slona, to je res. Ampak muhe ne bi bilo treba prodajati. Dobro, vsaj lagali niste tako grobo, kot je Matič pred vami. To pa je približno to. Situacija je na tem področju relativno jasna. Mi s temi preiskavami pač nimamo nič, ker nič ne moremo imeti. To sem utemeljil. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Postopkovno, dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Jaz bi v postopkovnem samo rad opozoril, kar človek z doktoratom ve, da če bereš iz Slovarja slovenskega knjižnega jezika, imajo besede več pomenov.

Drugo, predsedujoči, vas bi pa opozoril, da postopkovnika ne uporabljate samo za Franca Trčka ali Miha Kordiša, če je prisoten. Jaz sem pozorno poslušal – kolega Vinko, poslušajte – vodja Poslanske skupine NSi je označil vse, ki so sedeli v vladah, tudi v vaši, za zločince, pa niste noreli. Jani je govoril, da ste vi v SDS kot nek laboratorij, laboratorijske miši, pa niste noreli. Zakaj se vedno nori vizavi Levici? Ker izhaja iz teh preiskovalk, tudi Teša, da smo party breaker teh starih združb, ki so, kot bi rekel ljudski jezik, pokradli Slovenijo v 27 letih.

Predsedujoči, moj postopkovni predlog je, da poslovnik vsaj na zadnji seji uporabljate za vse, ne samo za dva poslanca.

Dodal bom pa to: z veseljem, kolega Vinko, lahko sprožite, kar boste sprožili, jaz bom verjetno moral to gnati do Evropskega sodišča za človekove pravice, kjer bodo ugotovili podobno kot v primeru očeta Čeferina in bodo rekli: »To, kar ste povedali, ni bilo spodobno, ni bilo modro, ampak ...« in potem sledi nadaljevanje. Ne vem pa, če si, če boš šel v penzijo, želiš prekinjati svoja popotovanja z avtodomom za takšne zadeve. Če pa, pa izvolimo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, dr. Dragan Matić, izvolite.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Za razliko od marsikoga ne bom zlorabljal postopkovnega, ampak se po poslovniku poslužujem replike, da pač odgovorim poslancu Gorenaku. Poslanec Gorenak, vi me spominjate na neko branjevko, ki se jezi na nekoga na trgu in ga potem zmerja, da je lagal. Iz vašega nastopa nisem razumel, kje točno naj bi se zlagal, razumel pa sem, da se v marsičem, kar sem povedal, z mano ne strinjate. To pa ja.

Kar se tiče arhivske afere v zvezi z Danilom Türkom, glejte, gospod Gorenak, vi lahko mogoče podučujete mladeniče v Tacnu, če vam bodo to pustili, ampak o arhivistiki vi mene ne boste podučevali. 27 let sem v arhivistiki, dvakrat sem bil direktor Arhiva Republike Slovenije, enkrat direktor Zgodovinskega arhiva Ljubljana in vi ste se osramotili leta 2011, ko ste ponarejali arhivsko gradivo. Strokovne službe Arhiva Republike Slovenije so pokazale, iz katerih različnih škatal ste jemali dokumente in jih lepili skupaj. Sramota za tako tradicionalno demokratsko stranko, stranko, ki sama sebe imenuje demokratska. Tako da kar se tiče arhivskega gradiva in arhivske afere, bi bilo za vas najbolje, ko bi bili

tiho. Glede ostalega sploh ne bom več razpravljaj, ker je vaša razprava podobna kot strah, ki je znotraj votel, okrog ga pa nič ni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, pripravijo naj se Ivan Škodnik, mag. Andrej Šircelj in Saša Tabaković.

Predlagatelj, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednik.

Gospod Gorenak je v svojem nastopu polemiziral z menoj in naredil neko predstavitev, kako on vidi te zadeve oziroma poskušal tudi na nek način argumentirati. Bom šel po vrsti. Kar se Klemenčiča tiče, predvsem pa, kar se tiče gospoda Slodeja in pa tega pregovarjanja ves čas okoli tega dokumenta, je bilo pravo, ni bilo pravo in na kakšen način. V preiskovalni komisiji smo seveda zaslišali vse priče in akterje, ki so sodelovali v tem dogodku. Dejstvo je, da se je ta dogodek zgodil. Dejstvo je, da ta dokument na KPK je. Dejstvo je, da predsednik KPK do danes ni odprl in dal možnosti tistim, ki so nekoč delali s temi dokumenti, da bi lahko v tistem delu, kjer so delali, seveda, tudi sami poiskali dokumente, sam pa ni nič naredil za to, da bi te dokumente dejansko našel. Vse do danes jih kljub njegovemu ... Pred dvema dnevnoma je obvestil Državni zbor in obesil na spletno stran, da je poročal komisiji in da je povedal. Ja, povedal je na enem listu papirja, da nič nima. In to je vse, kar je povedal.

Zdaj pa bistvo. Gospod, ki je prinesel gospodu Slodeju dokument oziroma papir – bom povedal zelo preprosto, da bodo ljudje razumeli – ga je vprašal in rekel: »Ti poslušaj, jaz imam tole. Ali to je kaj?« In mu gospod Slodej odgovori in reče: »Poslušaj, ampak s tem se že ukvarjajo kriminalisti, tako da jaz ne vem, jaz sem to že slišal.« Zakaj pa je odnesel gospodu Slodeju? Ker je bil prepričan, da se s tem ukvarja NPU ali pa da bi se moral NPU ukvarjati. Saj ni vedel, kdo se v resnici s tem ukvarja. Takrat pa se je že policija ukvarjala s tem primerom, govorim o Farrokhzadehu, in je v resnici predala kriminalistom, ne NPU. NPU je bil takrat še v povojih, in to je bila njihova, policijska, argumentacija, ne moja – da zato niso dali NPU, ker se je v bistvu šele ustanavljal, šele v povojih je bil in so nekako ocenili, da mogoče še niso čisto najbolj kompetentni, čeprav vsi vemo, da je bil NPU ustanovljen za creme de la creme primere, s katerimi naj bi se ukvarjal. Drži. In zato je seveda NPU dal. Kje nastane problem? Veste, kje nastane problem? Ker kriminalisti tega dokumenta ne najdejo, čeprav vedo, da so ga dobili od Slodeja, in tudi Slodej ve in prizna kot priča na komisiji, da je ta dokument res predal naprej, nihče ga ni niti zavedel, še več, niti uradnega zaznamka niso

naredili. Tam se seveda izgubi vsa sled in se zadeva konča, kot da se to nikoli ni zgodilo. In to je ključni problem.

Druga stvar, ki jo je treba pokomentirati, pa je naslednja. Govorimo o gospe Đudič oziroma o posojilu, ki ga je problematiziral spoštovani poslanec Gorenak. Vi pravite, da ni nobenega postopka v zvezi s posojilom, se pravi predkazenskega postopka, da bi karkoli teklo. Takrat ko ste – jaz vem, jaz zelo pozorno berem tudi vsa poslanska vprašanja, ki jih poslanci postavljamo, postavljate različnim ministrom, zasledil sem tudi vaše vprašanje in vem, kaj ste vprašali takrat, ko je bil pravzaprav vaš namen ugotoviti, ali teče kakšna preiskava ali ne in tako naprej. Mi smo, preiskovalna komisija je neposredno povprašala tožilstvo, ker smo hoteli tudi pogledati v spis, kaj se dogaja. Dobili smo zelo jasen odgovor, da nam, dokler teče preiskava, spisa ne bodo dali zaradi zaščite interesa varovanja preiskave. Vendar ne Đudičeve, moje vprašanje je bilo posojila od Đudičeve stranki SDS, in na to je meni tožilstvo odgovarjalo. Tako da ne moremo zdaj govoriti in trditi, da nič ne teče v zvezi s posojilom. Verjamem, da bo ta zadeva dobila epilogo, ker ga mora dobiti. Pa ne zaradi tega, ker bi jaz imel rad ali pa nerad SDS, ali pa zaradi tega, ker mi očitajo, da dobim fleke, ko vidim Janeza Janšo, daleč od tega. Ampak zaradi tega, ker se jutri to lahko zgodi katerikoli drugi politični stranki, in zaradi tega, ker morajo neke standarde postaviti.

Gospod Gorenak pravi, da je Zakon o političnih strankah zanič. Oprostite, dvakrat smo obravnavali ta zakon v prejšnjem mandatu. Rekli ste to, magnetogram si preberite. 2013 in 2014 smo obravnavali ta zakon. SDS je bil ves čas zraven, ker so bili vsi vodje poslanskih skupin zraven, ko smo obravnavali Zakon o političnih strankah. Res je, niti prvič niti drugič se niso strinjali s spremembo zakona, ampak so tudi povedali, zakaj se ne strinjajo. Zaradi tega, ker so hoteli imeti višje gotovinske zneske in ker so hoteli, da ne bi bilo previsokih kazni. In potem se zgodi še ta svojevrstni paradoks, da na koncu kazni niti ne zapišemo. In če kaj, je treba zelo jasno povedati in omejiti in narediti praktično zelo veliko razliko, kdaj in na kakšen način, kadar gre za politično stranko, najema posojilo. Če bi bilo po moje, politična stranka zagotovo ne more najemati posojila kar nekje, za kjer se niti ne ve, od kod pride denar in kam je šel spet nazaj denar, še posebej, ko si stranka premisli in vrne denar. In hvala bogu, da ga je vrnila, ker bi se samo še zapletala v večje nečednosti, hote ali nehote, ne vem, danes niti ne sodim tega, ker je to nepomembno. Pomembno je nekaj drugega. Ali imamo mi vzvode nadzora nad političnimi strankami, zato da bi se lahko to ugotovilo? Gospod Gorenak pravi, da so objavili na Ajpesu. Res je, ampak Računsko sodišče ne gleda Ajpesa. Računsko sodišče Ajpes pogleda – veste, kdaj? Ko naredi letni pregled za politične stranke, ne pa, ko pregleduje poročilo

volilne kampanje, o čemer morajo stranke poročati. Pa veste, zakaj? Zaradi tega, ker takrat, ko je prejela SDS to posojilo, ga ni dala na volilni račun, ampak na svoj račun. Potem mora pa po zakonu, ko se začnejo volitve, sredstva prenašati na volilni račun. Računsko sodišče gleda samo volilni račun. Osnovni račun stranke gleda pa takrat, ko dela revizijo celotne stranke, ampak to je že po volitvah, to je že vse pase. Zakaj je še pomembno posojilo? Ker se posojilo tudi ne sme vračati več kot 1 leto, kadar gre za volitve. Ne govorimo o navadnem posojilu, o tem, ki si ga lahko kadarkoli, če ga ima zagarantiranega oziroma zavarovanega, sposodi. Tudi to je ta bistvena razlika. Nas pa še vedno muči in nas mora skrbeti – ne samo preiskovalno komisijo, ampak tudi nas kot poslance v Državnem zboru nas mora skrbeti – izvor tega denarja. Ne moremo reči, ups, nisem vedel.

Zakaj pa gremo v banko po posojilo? Ja, zaradi tega, ker smo prepričani, da tam je pa zakonit denar, ker ima regulatorje nad sabo in še kaj drugega. Seveda se dogajajo napake, ampak banka bo veliko prej pregledana kot 10 tistih, ki se izmuznejo roki pravice. Skratka, nepomembno. Bistvo je nekje drugje. Mi moramo enostavno spraviti politične stranke na visok, transparenten način poslovanja, zato da imajo ljudje zaupanje vanje. Kako naj politične stranke vodijo to državo, če pa so same izpostavljene kriminalnim združbam? Da ali ne? Jaz sem vam povedal v samem primeru, kaj to dejansko pomeni. To hipotetično dejansko pomeni, da bi, če bi dejansko stranka uspela ta kredit počrpati, na koncu lahko celo bila odvisna, glede na to, da gre za italijansko tipologijo in za način, ki ga je uporabila gospa Đudić, ki je popolnoma eklatantno primerljiv v vsem tem z italijansko mafijo, ki je pravzaprav prala denar tudi v naših bankah. Zato se danes izgovarjati, ups, nisem vedel ... Ne se hecati. Malo prej ste mi očitali, kdo lahko vodi preiskovalno komisijo. Imate doktorja ekonomista, pa ne znate najeti posojila in preveriti, ali je zakon dober ali ne. To je preprosto slab izgovor, ker jaz vem, da poznate zakonodajo in da znate najeti posojilo. Ampak nekaj odgovorov je pa neodgovorjenih. Ne vem, zakaj vas je to strah povedati. Povejte račun, kje ste najeli to posojilo. Povejte slovenski javnosti! Povejte, na kateri račun ste nakazali to posojilo. Povejte slovenski javnosti. Oprani boste v tistem trenutku vsega, pa je stvar zaključena. Toliko za zdaj. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, izvolite, dr. Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Zelo na kratko. Gospod Möderndorfer, jaz ne vem, kaj je vam tožilstvo poročalo, tega dokumenta ne poznam. Ampak tožilstvo se ne ukvarja s prekrški in sumi prekrškov, torej se ne more ukvarjati z nami. Tu je zgodba končana.

Kar se tiče pa tistega zadnjega stavka, »povejte, povejte«, vse smo povedali tistemu, ki nas nadzira. To je Računsko sodišče. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ivan Škodnik, izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Ko sem te dni pregledoval to poročilo, moram reči, da sem bil zelo presenečen. Ježili so se mi lasje, čutil sem neko zadevo, reakcijo na koži, predvsem zato ker sem neke podobne zadeve že doživel v življenju pred tem, leta 1989, ko sem bil zaposlen v gospodarstvu. O tem bom konkretno povedal kasneje. Zelo pozdravljam to zadevo, ki jo je pripravil, in da se je odločil za to komisijo, kolega Jani, kajti za to moraš biti res junak. Ti nisi dregnil samo v osje gnezdo, ampak si priletel direktno v mafijsko žrelo. To ni tako enostavno. Veseli me pa, danes sem bil presenečen na začetku, ko sem poslušal predstavitev stališč poslanskih skupin Desusa, SD, potem tudi Levice, da nekako to podpirajo in da je to prav, da se razčisti. Tudi s strani SDS, tudi kolega Gorenak je povedal, da Jani pravzaprav v tem poročilu govori resnico, da je sicer malo napihnil, da mogoče ne bi bilo treba tako napihniti, ampak da resnico je pa povedal. To je zelo dobro. To pomeni, da ima to poročilo neko vsebino in neko težo. Za to je pa potreben pogum, tako enostavno ne gre.

Dejstvo pa je, da bodo na osnovi tega, ker poslušalci vendarle poslušajo – upam, da jih je čim več pred televizijskimi sprejemniki – nekatere politične stranke verjetno izgubile kar nekaj volivcev. Če bodo danes to poslušali. Te iste skupine pa bodo lahko v naslednjem mandatu vladale naši družbi. Upam, da se tega ljudje zavedamo – mene je včasih kar malo strah. O tem do sedaj še nisem slišal govoriti v Državnem zboru, vendar je dejstvo, da je strah prisoten, vsaj pri nekaterih. Zato je toliko bolj pomembno, da se v te postopke vključijo organi pregona in pa sojenje. To mora priti do epiloga, kajti drugače nismo naredili nič. To je edina pot do pravne države. Ne vem, kdaj bo do tega prišlo, ampak to se mora nadaljevati v naslednjem sklicu Državnega zbora, kdor pač bo tu prisoten. Upam, da bodo vsi tisti podprli, da se to vendarle razčisti.

Veseli me, da imamo v Stranki modernega centra ta pogum, da danes obravnavamo to končno poročilo, ki tokrat ne vali krivde na praktično vse politične stranke in vodstva bank, kot je to bilo v primeru Logarjeve komisije. Krivda je vendarle subjektivne narave, kolektivne krivde pa ne poznam. V primeru današnjega poročila govorimo o zelo konkretnih krivcah in o zelo konkretnih kaznivih dejanjih. Tule bi omenil neka dejstva, ki sem jih v poročilu zaznal. V zvezi z vlogo Britovškovega sodelovanja pri čiščenju velja opozoriti, da je

Nova kreditna banka Maribor, d. d., zoper bivšo upravo, ki jo je vodil gospod Kovačič in nekateri bivši zaposleni, tako vložila odškodninske tožbe kot tudi naznanila preko 20 sumov kaznivih dejanj. V zvezi z zgornjimi navedbami velja opozoriti, da med domnevno spornimi posli ni projekta Jadran Invest, d. o. o., kjer je šlo za nakup 57 tisoč 812 kvadratnih metrov velikega zemljišča in 30 parkirnih mest v Zadru. Banka je prodala vse svoje terjatve skupaj s pripadajočimi pravicami do dolžnika družbe Jadran Invest, d. o. o., Nikole Tesla 12b, 23000 Zadar, ki znašajo 8 milijonov 529 tisoč 459 evrov. Terjatve so zavarovane s hipoteko na nepremičninah, zemljiščih v skupni velikosti 57 tisoč 812 kvadratnih metrov in 30 parkirnih mestih v Zadru. Mogoče velja omeniti še to, da naj bi ta prodaja terjatev v naslednjih nepremičninskih projektih banke tudi zaostрила odnose v banki, saj naj bi bilo mogoče za malo večji drobiž kupiti nasedle projekte. V zvezi s tem velja dodati, da je omenjene terjatve podjetja Jadran Invest želel kupiti avstralski državljani, ki pa ni dostavil potrdila o izvoru kapitala, saj naj bi denar priigral pri igrah na srečo. Pa bi seveda vprašal, ali vam je tu na levi strani to kaj znano.

Prej sem omenil, da bom povedal še en praktični primer, ki je zelo podoben, kot je, ko sem bral to poročilo. Seveda je tega veliko več. Leta 1989 sem delal v Tovarni meril. Takrat sem bil pol leta v. d. direktorja in neki dan mi kar naenkrat prinese referent nek račun, da bi ga podpisal. Pa sem rekel: »To bom pa malo pogledal.« Je rekel: »V redu, potem te bom pa poklical, ko boš podpisal.« Ugotovim, da je to vrednost – če bi to pretvoril, takrat so bili dinarji – okrog pol milijona evrov. Gre za nabavo neke opreme nekega novega podjetnika, ki ga nisem toliko poznal, je pa bil znan v Tovarni meril takrat pod imenom Kerin, kar ni nič tajnega. Seveda mi takrat nismo imeli denarja niti za plače, bilo je treba celo najemati kredite in tako naprej za plače. To je bilo takrat približno, če bi pretvoril v 320 delavcev, skoraj za dva meseca za plače. Seveda jaz tega nisem podpisal, potem je ta referent odnesel nazaj. Naslednji ponedeljek smo imeli kolegij pa sem pričakoval, da bo kdo kaj vprašal. Tudi čez en teden ni nihče nič rekel, pa zopet čez en teden nič, tretji teden pa po kolegiju pod razno vendarle vprašam generalnega direktorja: »Jaz sem dobil neko fakturo, pa je nisem podpisal. Kaj se je z njo zgodilo?« Potem je nastala minuta molka in kasneje so ugotovili oziroma je vendarle direktor povedal, da je ta račun bil plačan in da je računovodja pač to sprovedel oziroma nakazal. To dokazuje, da že takrat nismo imeli ustrezne zakonodaje. Kako lahko nekdo nakaže nek denar, če se nekdo, ki je za to odgovoren, ne strinja? Te stvari je treba zdaj nemudoma urediti, da se kaj takega ne bo več zgodilo.

Moram pa omeniti, da je ta vlada Republike Slovenije že junija 2016 pripravila nov Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma, ki je nadomestil zakon iz

leta 2008. Ta zakon je bil v Državnem zboru sprejet oktobra 2016 in za izvajanje tega zakona je bilo do sedaj sprejetih že osem podzakonskih aktov. Na podlagi določb tega zakona je bil vzpostavljen tudi register dejanskih lastnikov. Ne glede na navedeno pa bo treba izboljšati učinkovitost vseh organov, pristojnih za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma, tako na nacionalnem nivoju kot na nivoju mednarodnega sodelovanja, v smislu boljšega pretoka finančnih in drugih obveščevalnih podatkov med organi odkrivanja in pregona, pa tudi nadzora. Toliko zaenkrat. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj. Pripraviť naj se gospod Saša Tabakovič in gospod Žan Mahnič.

Izvolite, gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Ob pregledu poročila bi se ustavil pri nekaterih ali pa vsaj eni vsebinski zadevi. Preden pa preidem na to vsebinsko zadevo, nekaj pojasnil tudi v zvezi z uvodnim govorom predlagatelja, gospoda Möderndorferja. Tam je bila namreč omenjena med drugim tudi Komisija za nadzor javnih financ v smislu tega, ali je takratni direktor Nove kreditne banke Maribor sodeloval z njihovo komisijo in tako naprej. Govorim seveda, enako kot kolega Horvat, o intonaciji tega govora in o tem, češ gospod Hauc je prišel na sejo KNJF, Komisije za nadzor javnih financ, ki jo jaz vodim, kot razumem, pa na to komisijo ni prišel. Veste, to, kam gospod Hauc hodi, nima ničesar z Andrejem Šircljem. Jaz ga pač povabim na sejo komisije in pride, če ne pride, se pa opraviči. Mislim pa, da ima vaša komisija celo možnost, da se ga privede. Sem je pač prišel. Mislim, da je bila tista seja sklicana celo na podlagi zahteve, tako da v zvezi s tem ni treba povezovati in videti nekih povezav, ki jih dejansko ni. Upam pa, da vam je tisto, kar je bilo povedano na tej seji Komisije za nadzor javnih financ, prišlo prav. Tako da v zvezi s to uvodno razlago gospoda Möderndorferja moram reči, da je morda nekoliko preveč samovšečna, češ, vse ostale komisije niso naredile toliko, kot je ta komisija, in vsi ostali tukaj v Državnem zboru, vključno s Komisijo za nadzor javnih financ, so bolj drugotnega pomena. Tak vtis dejansko dobivamo ob tej intonaciji. Tukaj gre za problematizacijo.

Če govorim o sami vsebini, bom pa govoril seveda o tistem, kar tukaj dejansko manjka in kar je tudi gospod Möderndorfer povedal v sami uvodni obrazložitvi približno tako, povzemam: Ni slovenske sheme, le iranska imamo. To manjka, slovenska shema. In če gledamo to besedilo, iranska stran ni prišla v Slovenijo že v prejšnjem stoletju, v sedemdesetih letih prvič in potem tudi kasneje in tako naprej, ampak so jo tukaj sprejeli določeni

ljudje. Vseskozi, tudi sedaj, v teh zadnjih obdobjih. Ta slovenska shema je pomembna. Ta slovenska shema je pomembna, zato da bo delo te komisije učinkovito v tej smeri, da se bo dejansko nekaj zgodilo. Še enkrat, citiram: »Ni slovenske sheme.« To so besede gospoda Möderndorferja v uvodu. Nekoliko prazna je ta shema, če govorimo o tem, da je na eni strani v tem poročilu povzeto zelo veliko tistega, kar je že ugotovila preiskovalna komisija dr. Logarja. S tega zornega kota in predvsem z zornega kota, da danes, izgleda, živimo v Sloveniji, kjer kriminalne družbe v državnih bankah – še predvsem takrat so – enostavno perejo denar. Ne samo, da so prale denar, ampak so kršile tudi embargo, ki je bil sprejet s strani Združenih narodov. In to je Slovenija, žal.

Vem, da ta komisija tega ne more preprečiti, lahko pa ta komisija dejansko da podlago za to, da se to prepreči. In ta shema dejansko tukaj manjka. Lahko je še vse drugo zraven, nimam nič proti, da je drugo še zraven, ampak ta shema je zelo dobro napisana za iransko stran, ni pa slovenske sheme. Zakaj ne? Ne bom špekuliral, ali je tukaj kaj v ozadju in tako naprej. Navsezadnje pa vseeno nekatera imena bankirjev, kdo je ustvarjal te sheme v državnih banki, Novi Ljubljanski banki, kdo so bili takrat šefi teh sektorjev, oddelkov, in tako naprej, dejansko obstajajo. S tega zornega kota mislim, da bi bilo treba dodati tudi nadaljnje preučevanje te sheme, ne samo tisto, kar je bilo dejansko predlagano.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj, izvolite, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Spoštovani kolega, mogoče ste me narobe razumeli ali pa me niste slišali, v enem delu zelo jasno, decidirano povem, da je komisija, če je hotela ugotoviti, da gre za iransko shemo, najprej morala pogledati celotno sliko predhodnega delovanja, to, kar ste tudi že ponovili, ki se je dogajalo. To pomeni, da smo videli, da ti vzorci na mednarodni dejavnosti obstajajo in so delovali. Potem pa smo šli pogledat v slovenski prostor, in zato govorimo o iranski shemi, ne o slovenski shemi. Glede akterjev – to, kar vas muči – pa mi tudi zelo jasno povemo, kako je mreža delovala. Mi smo zaznali akterje Iranca in ne nazadnje tudi nekaj drugih tujcev iz drugih držav, ampak slovenskih akterjev pa ne. Vendar teh ... To pa je naloga organov pregona. Smo pa navedli tudi razloge, zakaj v resnici do tega niso mogli niti priti. Prvič, zaradi tega ker, roko na srce, se s tem nihče sploh ni resno ukvarjal. Drugič, ker je v resnici agencija Sova od takrat, ko je bila reorganizirana, na nek način pohabljen in sploh ne more delati določenih nalog, ki bi jih v tem primeru konkretno prav ona morala delati. To je tisto, ko govorimo, da jo je treba nadgraditi s

kontra obveščevalno službo, ki je danes ni, in v končni fazi, takoj ko naleti na Slovence v katerikoli zgodbi, mora ona dvigniti roke oziroma temu rečemo, da se ugasnejo mikrofoni, ugasnejo telefoni in je vsega konec in gre sporočilo na policijo. Potem pa je od policije odvisno, ampak policija sploh ni delala na iranski shemi, oni so se ukvarjali s pranjem denarja, pri katerem pa je bilo jasno, da predhodnega kaznivega dejanja niso našli, in zato se primer nikoli ni razvil.

O teh dveh težavah vam govorim, zakaj so stvari odpovedovale. Se pa z vami popolnoma strinjam, to bi se moralo nadaljevati in to bi se moralo raziskati, ampak ne več državnozborska komisija. To mora narediti policija skupaj s tožilstvom, skupaj z agencijami, vsi, oni so tisti, ki morajo zaščititi slovenske interese na področju gospodarstva, na področju financ in ne nazadnje tudi z vsemi podpisanimi mednarodnimi pogodbami oziroma posvojenimi in prenesenimi ukrepi, ki jih na področju embarga imamo. Ne nazadnje je to naš ugled. Da, v tem delu pa se z vami popolnoma strinjam.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Šircelj, replika.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

To poročilo ni uravnoteženo. Na eni strani ta preiskovalna komisija preiskuje iransko shemo, na drugi strani pa ne slovenske. In seveda to nalaga. Verjetno bi ustrezni organi v Sloveniji morali tako iransko pregledovati, nadaljevati kot slovensko. Ampak tukaj imajo neko podlago za iransko, za slovensko je žal nimajo ali pa je veliko manjša podlaga kakor za iransko. To manjka.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlagatelj, izvolite gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala, podpredsednik.

Ne smemo pozabiti, da preiskovalna komisija ni delala samo tega, na drugi strani smo pa imeli italijansko tipologijo, ki je postala tako znana in tako razširjena, da so jo začeli uporabljati tudi drugi. Italijanska se reče samo zaradi tega, ker je z italijanskega konca prišla in je bila tam najbolj razvita in razvejana. V resnici jo uporabljajo, ne samo iz drugih držav, a la Bosna in Hercegovina, o kateri smo danes že govorili, da ne rečem spet imena, ker mi boste rekli, da je to nepriljubljeno pa da etiketiram koga. Ampak tudi Slovenci so to počeli, veste, in ... Ja, ja, v poročilu to zelo jasno nakažemo. Je pa dejstvo, da so to stvari – ker mi smo iskali tudi politično odgovornost, ker to je primarna naloga preiskovalne komisije, ne moremo pa si

zapreti oči in reči, tega pa nismo videli, to pa ni delo te komisije. Tega pa ne moremo narediti.

Spomnite se gospoda Logarja, kaj je rekel: »Preiskujemo bančno luknjo, ampak mi smo naleteli na pranje denarja. Ali naj zdaj rečem, ne vidim pranja denarja?« In edino prav je naredil, ko je začel ugotavljati, kaj pravzaprav to je. On je imel samo en problem – zakaj ni kasneje, takoj ko je to ugotovil, predlagal razširitve predmeta preiskave, tako kot sem to naredil jaz. Ko smo naleteli na italijansko tipologijo, sem najprej prišel v Državni zbor po dovoljenje oziroma da mi Državni zbor odobri razširitev predmeta preiskave. Drugače jaz nikoli ne bi bil na NKBM, ampak bi ostal na NLB. Ne morem pa se delati, da tega nisem videl.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković. Pripravita naj se gospod Žan Mahnič in gospod Matjaž Nemeč.

Izvolite, gospod Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Če smo že mislili, da je Državni zbor z zadnjim končnim poročilom o tako imenovanem zloglasnem Tešu 6 razkril marsikatero nečednosti, ki so za sabo potegnile tudi ovadbe policije za sume kaznivih dejanj vidnih oziroma najvišjih državnih politikov, gospoda Pahorja, gospoda Križaniča in gospoda Lahovnika, za nečednosti, ki so se s to investicijo dogajale v preteklosti, ki jih državljanke in državljani plačujejo še danes in bodo zaradi verjetno zelo pogostega remonta ne glede na garancije plačevali še kar nekaj časa ... Torej če smo že mislili, da se bo pri tej zgodbi vendarle nekako končala ta tako imenovana globoka država, smo se v resnici grdo zmotili. Danes je ponovno pred nami kriminalni roman, ne morem drugega reči. Politična zasedba vlog je podobna, eni akterji so celo isti, samo zgodba je malo drugačna in v resnici še bolj neverjetna, ker ima v resnici tudi širše mednarodne razsežnosti.

Današnje poročilo o proliferaciji v NLB govori o tem, da je ta v resnici dokazana, torej dejansko se je s finančnim poslovanjem v času vlade Boruta Pahorja prebil embargo na Iran. Poročilo pri tem ugotavlja politično odgovornost tako njega kot ostalih posameznikov, ki so s svojo – morda namerno, o tem bodo seveda odločili organi pregona – pasivnostjo dovolili, da je do teh dogodkov prišlo. Poročilo utemeljuje tudi dejstvo, da je proliferacija imela celo vse znake pranja denarja in so službam, tudi obveščevalnim, goreli vsi rdeči alarmi, da se dogajajo nepravilnosti znotraj naše največje banke, odgovorni pa, kakor že videno in znano, niso storili nič, pa bi morali po veljavni zakonodaji ukrepati. In se človek seveda vpraša, kako je to možno in kdaj bo teh zgodb v resnici konec. Ob znanih dejstvih ne samo tega poročila, tudi vseh prejšnjih, lahko samo

razočarano apeliram, da bodo, če bomo želeli prenehati govoriti o globoki državi, morali organi tako pregona kot nadzora dati res vse od sebe in da bodo morale daleč in globoko v resnici – ne država, ampak – pasti politične stranke, ki same sebe po navadi vzvišeno imenujejo za etablirane, pa imajo pri vseh teh velikih preiskovalnih zgodbah, ki smo jim priča v tem mandatu, lahko rečem, vedno prste zraven. Vedno. Verjamem, da če do tega obrata v Sloveniji ne bo prišlo, ne bomo nikoli, ampak dejansko nikoli mogli ljudem povrniti nekega osnovnega zaupanja v demokratični sistem oziroma v našo državo. Ker za državo, ki seva iz tega poročila, pa tudi iz prejšnjih, državljanke in državljani zagotovo niso glasovali, ko so odločali o samostojnosti, in to tudi ni država, ki si jo želimo za nas oziroma za naše zanamce.

Da bo javnost imela celoten okvir in poanto samega poročila – ker poslanci, ki danes razpravljamo, smo zagotovo poročilo prebirali – je treba iti po vrsti pa povzeti, kako se je zgodba, recimo temu, naključno dogajala, čeprav je jasno, da se v vsakem naključju skriva ključ. Decembra 2008, kmalu po nastopu mandata gospoda Pahorja, iranski državljani gospod Farrokh odpre račun na Novi Ljubljanski banki, direktor je takrat gospod Kramar. Kako je gospod Farrokh prišel ravno v Ljubljansko banko od vseh bank, ki so mu bile na svetu na razpolago ali pa morda ravno zaradi embarga ne, je bojda neznanka. Čeprav mene osebno ne čudi, glede na to, da je v resnici že rajnka Jugoslavija preko Ljubljanske banke zelo rada tako ali drugače prijateljevala z neuvrčenimi državami in so se v tistem času zagotovo spletile različne strukture kontinuitete, ki so tovrstna prijateljstva še posebej negovale, in verjamem, da jih verjetno negujejo tudi dandanes. To dejstvo je pomenljivo zato, ker je leta 2008 za Iran veljal embargo s strani Evropske unije, katere članica je bila Slovenija oziroma je Slovenija, ki je z današnjim v resnici nezaslišanim primerom, ki ga obravnavamo, kršila ne samo lastne, ampak tudi skupne zunanje mednarodne zaveze. Ampak očitno je bilo nekako bolj pomembno to, da gospod Farrokh s svojim kasnejšimi obilnimi transakcijami postane ena izmed največjih strank naše banke, čeprav, zanimivo, se z njim vodstvo banke nikoli ne sreča, ne glede na to, da vsota vseh nakazil do zaprtja računa dosega višino 800 milijonov evrov.

Nato januarja leta 2009 gospod Kramar odide s položaja – kako naključno, kajne? – dobi lepo odpravnino, ob katero se obregnejo tudi mediji, in vodenje banke nastopi gospod Veselinovič. V marcu leta 2009 določeni uslužbenci banke opozarjajo svoje nadrejene, da so transakcije gospoda Farrokha problematične in sumljive, ne zgodi se nič. Oziroma še več, julija leta 2009 člani uprave potrdijo sklep na prošnjo gospoda Farrokha, da se njegovim transakcijam oprostijo strošek prilivne provizije, ampak se pod ta dokument v resnici ne

podpiše nihče oziroma podpis ni čitljiv oziroma se ga ne razbere. Gospod Veselinovič je preiskovalni komisiji to neobičajno gesto pač pojasnil z nekimi poletnimi dopusti in da so sklep pač podpisale pooblaščenice osebe, katere so te, se pa danes ne ve. Še posebej je tak odgovor gospoda Veselinoviča nenavaden, ker je s tem dejanjem banke obveljal sklep, da banka oprošča plačilo prilivne provizije za podjetje, ki je registrirano v davčni oazi na britanskih Deviških otokih, vedoč da gre za državo, ki izkazuje izrazito visoko tveganje pranja denarja. Ampak tukaj se stvar seveda ne konča. Banka je privolila v tak sklep pod pogojem, če bo plačilni promet gospoda Farrokha presegel 10 milijonov evrov mesečno. Tako v resnici pridemo do absurdne situacije, da uprava sprejme sklep, naj podjetje iz davčne oaze še poveča plačilni promet denarja neznanega izvora in tako, namesto da bi v resnici izničila tveganje pranja denarja, kot se za neko spodobno upravo spodobi, v resnici ustvari še dodatne okoliščine, da gospod Farrokh tekoče in v večjih količinah nemoteno prenakazuje denar s slovenskega računa v tujino za minimalni strošek.

Tri četrt leta kasneje sektor banke za plačilo s tujino, to je marca leta 2010, širše problematizira komitenta gospoda Farrokha, predvsem v luči neobičajno velikega števila transakcij, o tem obvesti tudi poslovalnico za tuje osebe, ki poslovanje komitenta sicer preveri, vendar ne ugotovi nič nenavadnega. Obvestijo pa Urad za preprečevanje pranja denarja, ki postopek preverjanja potem spelje zelo šlampasto, milo rečeno. Namreč, istega meseca urad prejme tudi obvestilo od partnerske francoske službe, da se na banki dogajajo nenavadne stvari, ampak urad se šele julija, torej cele štiri mesece po obvestilu, odloči, da bo transakcijo odprl oziroma jo preveril. Po zakonu, ki je veljal v tistem času, urad ni imel nobenih inšpekcijskih pooblastil, ampak je za to moral seveda zaprositi Banko Slovenije. Nerazumljivo je, zakaj je urad čakal do oktobra, torej celega pol leta, kolikor je minilo od prvega obvestila, da je pozval Banko Slovenije k izvedbi inšpekcijskega pregleda. Posledice takšnega nedelovanja urada pa so bila še vedno nemotena nakazila gospoda Farrokha. Na Novi Ljubljanski banki je zagotovo v tem času, lahko rečem, vrelo, ker je imel očitno edini težavo z gospodom Farrokhom sektor za plačilni promet s tujino, medtem ko ostali, torej poslovalnice za tuje osebe in pooblaščenke, vse te transakcije in reklamacije smatrajo za popolnoma regularne.

Končni sestanek decembra 2010 je pomenil tudi zaključek iranske sheme v NLB oziroma iransko-slovenske sheme, čeprav so transakcije potekale vse do konca tistega meseca oziroma leta, torej do konca leta 2010. Na tem sestanku, zelo zanimivo, se je še vedno vztrajalo na tezi, da so bile transakcije normalne in v skladu z zakoni in predpisi, in to kljub temu da so predstavniki pristojnih nadzornih državnih organov, torej tako Banke Slovenije kot tudi

urada, ki je celo prejel obvestilo od obveščevalne službe, po dolgem času končno stali na stališču, da pa res gre za sumljive transakcije z vidika pranja denarja in financiranja terorizma. Račun gospoda Farrokha je banka torej s težavo zaprla šele dve leti po tem, ko je ta skozi račun spravil okoli 800 milijonov evrov. Celi dve leti.

Zdaj pa se seveda odpira vprašanje, kakšna je bila poleg vodstva bank vloga takratnega predsednika Vlade, gospoda Pahorja, in takratnega ministra za finance, gospoda Križaniča, pri tej zadevi, ki jima jo je preiskovalna komisija očitala oziroma jima je očitala politično odgovornost. Ni bil samo Urad za preprečevanje pranja denarja tisti, ki je prejel obvestilo obveščevalnih služb, tako gospod Pahor kot tudi gospod Križanič sta bila kot člana vlade podrobneje seznanjena s primerom Farrokh in peripetijami v Novi Ljubljanski banki v obliki posebnega obveščevalnega poročila Sove. To so tista poročila, ki imajo posebno stopnjo varnosti, ki ne prihajajo vsakodnevno in podobno. Obveščevalna služba je te podatke pridobila tudi iz tujine. V tem poročilu so navedeni vsi ključni parametri in del ozadja samega primera. Minister Križanič je bil obveščen celo večkrat, torej ne samo s strani obveščevalne službe, ampak je poleg Sove minister prejel pisno obvestilo tako s strani Banke Slovenije kot tudi s strani Urada za preprečevanje pranja denarja, torej organa v sestavi ministrstva, pa ni povlekel nobene poteze, da bi recimo ali obvestil policijo ali državno tožilstvo oziroma pristojne organe ali pa da bi se vsaj kot pristojni minister pozanimal, ali je kakršnakoli preiskava v teku. Seveda ne, kot govori gospod Križanič, ne da se vanjo vtika, ampak da on kot pristojni minister, ker je to seveda ena izmed njegovih osnovnih nalog, oceni, ali so organi pregona z zadevo sploh seznanjeni. Nič od nič.

Glede na težo navedb znotraj poročila Sove, obsega finančnega posla, vrednega milijardo dolarjev oziroma 800 milijonov evrov, in vključenosti največje slovenske banke, za katero je bilo jasno, da bo v tem času potrebovala dokapitalizacijo, hkrati pa jo je takšno poslovanje tako kompromitiralo, da bi lahko izgubila kredibilnost, kar bi imelo katastrofalne posledice tako za našo državo kot za naš finančni sistem, je njegovo ravnanje kot ravnanje ekonomista meni osebno popolnoma nerazumljivo. V resnici se mi odpira vprašanje, ali ni bilo morda celo namerno. Zagotovo bodo morali takšne in podobne insinucije potrditi pristojni organi oziroma pristojne službe, so pa sumi zagotovo upravičeni, ker je bil Urad za preprečevanje pranja denarja, kot rečeno, organ v sestavi njegovega ministrstva, na drugi strani pa je bila vlada skupščina Nove Ljubljanske banke, torej banke, ki je skozi sistem spravila neverjetno vsoto denarja, znotraj banke pa preverljivo niso bili opravljeni vsi ustrezni ukrepi. Še več, gospod Križanič je na zaslišanju trdil, da se je v času

zadeve Farrokh, o kateri je bojda izvedel iz medijev, kar glede na dokumentacijo, ki je prisotna v poročilu, ne drži, ukvarjal z Novo Ljubljansko banko kot sistemsko banko, ki je takrat predstavljala visoko tveganje za bančni sektor, na drugi strani pa je želel nekako prepričati preiskovalno komisijo, da ni opazil sistemskega tveganja, vezanega na pranje denarja. Sploh v luči tega, da je Vlada, torej on kot nosilec ministrstva in sektorja, že julija leta 2009 sprejela sklep, s katerim se je seznanila z izvajanjem omejevalnih ukrepov proti Iranu in naložila organom javne uprave in osebam javnega prava ter nosilcem javnih pooblastil, ki so pristojni za posamezna področja omejevalnih ukrepov proti Iranu, da skladno z mednarodnimi obveznostmi in notranjimi predpisi koordinirano in posebej pozorno spremljajo transakcije v zvezi s to državo in o tem poročajo Vladi. Torej, on sam je bil prvi, ki bi moral lastni sklep spoštovati, pa ga ni. Zakaj? Ker ga ni bil sposoben ali ker ga ni želel? Veste, meni osebno je zelo čudno, da nekdanji minister trdi, da ni bil seznanjen s poročilom Sove, da je celo spregledal tako obvestilo Banke Slovenije kot tudi organa v sestavi ministrstva pri tako pomembni temi, če pa vemo, da je bil član njegovega kabineta takrat gospod Isajlovič, ki naj bi bil, vsaj tako piše v poročilu, nekdanji uslužbenec SDV, ki bi mu zagotovo lahko zagotovil, da bi bila opravljena vsaj analiza tovrstnih obvestil.

Zanimivo je tudi to, da iz magnetograma zaslišanja izhaja na primer, da ima nekdanji finančni minister gospod Križanič neverjetno slab spomin o zadevi Farrokh, se pa recimo spomni srečanja z iranskim veleposlanikom na temo finančnega sodelovanja z Iranom v času embarga, pa, zanimivo, tega sestanka minister oziroma njegov kabinet nikoli ni prijavil oziroma zabeležil niti na lastnem ministrstvu niti o tem ni obvestil zunanjega ministra ali pa, ne vem, guvernerja Banke Slovenije niti ni o tem obvestil kateregakoli drugega koordinatskega organa. Sprašujem se, zakaj, saj se verjetno nista, ne vem, pogovarjala o vremenu, in se sprašujem, kaj je bilo v resnici tako skrivnostnega v pogovoru, da njemu kot uradni osebi niti pod ZAUPNO, sploh glede na sklep Vlade, ni prišlo na misel, da bi naredil vsaj zaznamek tega sestanka. Takih in podobnih detajlov je v poročilu nebroj. Zdi se mi enostavno preveč zank, da ne bi z zanesljivostjo iz navedenih dejstev in iz dokumentacije, ki je prisotna, podprl današnjega sklepa, da je nekdanji minister Križanič politično odgovoren za neprimerno ukrepanje v primeru iranske sheme in proliferacije in zagotovo tudi zavestnega ignoriranja tega problema.

Vloga gospoda Pahorja v resnici ni nič drugačna, glede na prejšnja poročila in ovadbe Državnega zbora skoraj nekako pričakovana, čeprav je bil takratni predsednik Vlade obveščen s strani Sove v posebnem poročilu, da se v Novi Ljubljanski banki kuhajo neke čudne stvari v

zadevi Farrokh. Gospod Pahor, zdajšnji predsednik države, zatrjuje, da pač posebnega obveščevalnega obvestila ni prebral. Zakaj je to pomembno? V obvestilu je bilo sporočeno, da obstaja utemeljen sum, da je gospod Farrokh preko NLB posrednik pri transakcijah, ki so povezane s sumi jedrske proliferacije, kar pomeni, da gre za sum sodelovanja z iranskim vojaškim industrijskim kompleksom z namenom jedrskega oboroževanja. Ampak kot rečeno je gospod Pahor ignoriral obvestilo Sove in v svoji maniri klasično zvalil krivdo na svoje svetovalce oziroma na svetovalca za nacionalno varnost gospoda Lubija, ki je, mimogrede, doktoriral iz proliferacije za nacionalno varnost, čeprav se je na zaslišanju komisije po mojem mnenju zelo slabo oziroma neprepričljivo odrezal. Gospod Pahor namreč trdi, da ga svetovalci pač niso obvestili – veste, ker mi moramo razumeti, da je njegov proces dela pač specifičen in da teh posebnih poročil Sove ne bere, kljub temu da zakon o Sovi določa, da agencija posreduje podatke o svojih ugotovitvah najprej predsedniku Vlade in pristojnim ministrom ter potem tudi drugim organom državne uprave, da bi ti za izvrševanje svojih pristojnosti sprejeli določene ukrepe. Še posebej takrat, kadar sama Sova poda pobudo, da se dogaja nekaj, kar lahko posredno ali neposredno ogroža varnost Republike Slovenije. Neverjetno se mi zdi tudi, da kljub zakonskim obvezam gospod Pahor kot takratni predsednik Vlade ni imel niti vzpostavljene direktne komunikacije s Sovo, kar je tudi jasno iz dokaznega gradiva. Še več, na enem od zaslišanj se gospod Pahor, naš predsednik republike, pohvali, da možnih obveščevalnih poročil tudi v prihodnje ne bo bral, morda jih bo prelistal, to pa je tudi vse.

Pravzaprav sploh ne vem, kako naj s tega mesta komentiram takšno izvajanje, ker gre za institucijo, ki jo predstavlja gospod Pahor, in se mi zdi njegovo izvajanje enostavno popolnoma depasirano. Ker to niso heci. Mi danes ne debatiramo o kotalkanju ali pa o supanju, ampak se pogovarjamo o nalogah, dolžnostih in osebnih karakteristikah in kvalitetah, ki jih mora izpolnjevati osebnost, ki zastopa dobesedno vse državljane in državljanke. Jaz sicer razumem, da se je pač gospod Pahor odločil, da vidi sebe oziroma svojo vlogo predsednika države nekako bolj profano, ampak se mi zdi, da takšna politična ignoranca, ki jo izkazuje, te funkcije zagotovo ne približuje ljudem, ampak njegovo vlogo vulgarizira. To se tudi lepo pokaže ob aferah, ki smo jim danes priča. Vsak predsednik vlade je dolžan, skladno z zakonom, ustrezno ukrepati že ob minimalnih okoliščinah, ki bi lahko kakorkoli škodovala statusu oziroma ugledu naše države, ne pa, da umika pogled stran zavaljo lastne politične kariere ali kakšnih drugih preračunljivosti.

Svojo oceno o politični odgovornosti gospoda Pahorja v primeru Farrokh tako kot komisija tudi jaz utemeljujem na izjavi ekspertne

priče dr. Miroslava Gregoriča, ki je ocenil, da je zaradi neustreznega ukrepanja oziroma neukrepanja političnega vrha v dotičnem primeru zagotovo prišlo do tveganja za nacionalno varnost. Že Varnostni svet Združenih narodov je namreč leta 2000, torej dve leti pred odprtjem problematiziranega transakcijskega računa, z resolucijo naložil med drugimi tudi Sloveniji, da mora sprejeti te ukrepe za preprečitev dobave, prodaje in transferja kakršnekoli dobrobiti za Iran, ki bi lahko prispevala k obogatitvi urana, ali bila kakorkoli povezana s sistemi za dobavo orožja. Slovenija bi morala, ko bi zaznala karkoli sumljivega v tej smeri, obvestiti tudi posebni komitee Združenih narodov. Slovenija pod vodstvom gospoda Pahorja, takratnega predsednika Vlade, zaradi njegovega neodziva – ali je bil ta nameren, kot rečeno, naj proučijo organi pregona – ni storila nič od tega. To seveda meče slabo luč na našo mednarodno podobo, zato bom podprl sklep, ki gospoda Pahorja obtožuje politične odgovornosti v primeru proliferacije znotraj NLB.

Še nekaj. Ko sem poslušal prve odzive na poročilo, predvsem s strani tistih, ki so v to zgodbo globoko vpleteni, ker politično gledano gre pa zdaj res že kot folklorno za ene in iste osebe, tu mislim na gospoda Pahorja in gospoda Križaniča, ki sta po mojem mnenju v svojem odzivu z aroganco ali pa sprenevedanjem želela relativizirati poročilo, češ da gre za predvolilni politični spektakel, se mi zdi, da je treba razjasniti eno stvar; teh 600 strani ni političen spektakel, teh 600 strani so facti bruti, kako gospoda politično deluje, kako neresno razumejo svojo funkcijo, ki jim je bila s strani državljanov in državljanek zaupana – in, mimogrede, niti ni slabo plačana –, in kako očitno živim v državi, kjer se je nekako razpasla mentaliteta, da je popolnoma normalno, da je politik s strani relevantnih institucij upravičeno osumljen spornih ali kaznivih dejanj, za nekatere je celo zagrožena zaporna kazen, pa mu niti na misel ne pride, da bi vsaj podvomil v svoje delo, če mu že ne pade na pamet, da bi odstopil. In v končni fazi, zakaj pa bi, javnost se je tako ali tako nekako navadila, da se hudo problematične zgodbe določenih enih in istih političnih akterjev tradicionalno vedno odbijejo od njih kot od teflona, če drugega ne, pa za to potem na koncu poskrbijo mediji, ki so lahko s svojo asistenco res neverjetno presenetljivo izbirčno selektivni. Tako danes ne razpravljamo o političnem prepričanju, niti ne razpravljamo o preferencah, o kakršnekoli predvolilnem kupčkanju, ampak se v resnici pogovarjamo o dejstvih, kam je ta naša slovenska barka s takšnimi in podobnimi zgodbami zašla. To je, se mi zdi, tudi tisti osnovni, minimalni vrednostni sistem politične higiene, to je v resnici tista politična kultura, ki jo je ta država žejna in ki s političnim prepričanjem nima nobene zveze. Prepričanja so stvar debat, politični nastopi tudi na Instagramu so stvar okusa, sporne kaznive prakse pa pač ne, in naša dolžnost je, da tu potegnemo črto.

Za konec bi se kratko obregnil še ob gospoda Židana, predsednika stranke SD, ki je v svojem nedavnem intervjuju za Večer, če se ne motim, okrcal poslance, ki smo podprli zvišanje socialne pomoči do konca leta, potem pa se bo morala politika končno malo bolj konkretno začeti ukvarjati s socialno podobo naše države, ne samo zgolj s številkami, češ da nas sprašuje, nas, poslance, kako nam je srce dopuščalo narediti kaj takega. Jaz pa direktno gospoda Židana sprašujem, na podlagi današnje razprave o tem poročilu, kje pa je njegovo srce, da zavoljo volilne kombinatorike izmed odličnega kadra, ki ga zagotovo premore stranka SD, podpira ravno te poslance. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Praden dam besedo dr. Francu Trčku, dovolite, kolegice in kolegi, samo stavek.

V čast mi je bilo, da sem vodil Državni zbor, danes ga očitno vodim zadnjikrat kot podpredsednik seveda, in mislim, da ne glede na nekatere naše proceduralne zaplete je Državni zbor vendar kulturna ustanova. Če gledam tuje televizije, tuje državne zборе oziroma spodnje domove, moram reči, da se dogaja vse sorte – do pretefov, no, če gremo na Japonsko ali kaj podobnega. Tako mislim, da smo ta del svoje vloge opravili na nekem nivoju.

Druga misel, ki si jo bom dovolil, je ta, da nekateri trdijo, da je vsaka generacija poslancev slabša. Sam s tem absolutno ne morem soglašati iz preprostega razloga, ker so se časi menjali; ni več velikih tem, so pa drobne teme in pri teh drobnih temah smo se trudili, kolikor smo se mogli, večinoma smo se trudili. Zgodovina bo pa, jasno, ocenila, ali smo kaj naredili ali nismo ničesar naredili.

Torej, hvala lepa vsem skupaj za prijetno sodelovanje in seveda tistim, ki kandidirate, želim uspeh na volitvah. Hvala lepa.

Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala lepa, predsedujoči. Vse dobro tudi tebi.

Zdaj bom spet izpadel nespodoben, pa nisem hotel. To, kar danes obravnavamo, če je kaj velika tema, je to nadtema. To, kar danes obravnavamo, veste, zgolj dve temi sta tej podobni: mati vseh slovenskih afer, orožarska – zaradi katere so nekega poslanca iz Maribora hoteli ubiti, dobesedno z gliserjem na Pagu – in TEŠ 6. To so tri ključne teme. To družbo in državo imam preveč rad, da se ne bi resno lotil te teme. Lahko odkrito povem, da še preden sem se lotil tega, vse grožnje, ki sem jih kot poslanec dobil, bi lahko na slovenski policiji bil nekdo zaposlen redno, pa še nadure bi mu plačevali. Potem ko sem se lotil tega, bi lahko za kakšno dodatno osebo zaposlili. Verjetno za Janija tudi še dve, tri. Lahko povem tudi, da me agent kakšne iranske službe v stari Ljubljani v kakšni gostilni pod mizo s kamero snema in tako

naprej in tako naprej. Gre za, veste, Strah in pogum, znano Kocbekovo delo.

Strinjam se s kolegom Širceljem, da gre za slovenske sheme. Ja. Iran je slovenska shema, NKBM je slovenska shema, predor je slovenska shema, bančna luknja je slovenska shema, žilne opornice so slovenska shema, TEŠ 6 je slovenska shema, korupcije v zdravstvu so slovenska shema in še bi lahko našteval. Tudi kolega dr. Logar je moral onkraj straha biti pogumen v svoji preiskovalki. Vse preiskovalke v tem sklicu so delovale, tudi KNOVS je kar deloval kljub zlorabam mag. Grimsa. Edina razlika je bila v tem, kar smo nekako vedeli, da bo pač izhajajoč iz logike delovanja trenutno največje opozicijske stranke interpretacija malo zavrnjena ali zvrnjena v neko smer, kot je bila.

Priznam, da me osebno zelo moti, ko reče mag. Grims, moja komisija, ko reče dr. Matić komisija Janija Möderndorferja. Pa ne zaradi tega, ker sem v obeh komisijah bil. To so komisije Državnega zbora. Poslanske skupine se odločijo ali ne, ali bodo v njih formalno imele članstvo in koliko in kako bodo sodelovale. Levici se je zelo nabijalo. Veste, mi smo bili poslanska skupina šestih ljudi. Kolega Hanžka smo v celoti izgubili na TEŠ 6. Jaz sem to delal, drugi smo vsi garali. Jaz sem šel z našo ekipo preračunati, nas pet je delalo za 17 povprečnih poslancev Državnega zbora, spoštovane dame in gospodje! Odkrito povem, da sem resno razmišljal, da bi imel ločeno poročilo, ločeno mnenje ob teh poročilih, podobno kot je gospod Veber imel pri neki drugi komisiji, ampak tega potem nisem storil, ker v tem primeru bi seveda težko časovno to spravili do konca. Zakaj? Neka prva zgodba, če pustimo zlorabe KNOVS s strani mag. Grimsa, ki ga je v tem mandatu ob Toninu, Mahničju in Janši omogočala tudi vaša koalicija, dajmo odkrito povedati, moramo ločiti med poročilom in interpretacijo. Poročila ni pisal mag. Grims. Poročilo je pisala neka gospa iz te naše bajte, ki jo spoštujem, da je bolj ne bi mogel spoštovati, bom kar odkrito povedal. Kar so pa napaberkovali iz tega, je nekako v bistvu neka druga zgodba. Lahko razumem neke zagate, v katere se je ujela SDS, ampak se tukaj strinjam z Janijem. Veste, če bi se v to zagato ujela Levica, pa bi jaz to ugotovil v tej komisiji, bi jaz bil človek, ki bi verjetno Levico spravil ven iz parlamenta. In to je etika in morala v delovanju in to bi bila etika in morala dr. Logarja, pa ga je preveč strah, da to ni zmogel, veste.

Mislim, sorry. Neka dama je poslikala nekoga in je bil na Instagramu, kako se pogovarja z Rokom Snežičem, spredaj je bila ta dama, žena gospoda Snežiča in ta gospa, ki je v slengu bila »mula« – prenašalka denarja. Tukaj je dejansko državljani Velike Britanije iranskega izvora in državljanka BiH na ravni tega, kar sta izvajala, ista zgodba. S tem seveda, da je on izvajal nekaj za državo pod embargom, ona pa je izvajala nekaj za družbe davčnih utajevalcev, da ne uporabim kakšne hujše besede. Iz tega, kar so ubesedovali ali poskušali ubesedovati

vidni udje SDS, bo na koncu nekako izpadlo, da ni bil to tisti Janez Janša, da je bil naš Janez Janša, ki kandidira v Grosuplju, skoraj tako bi lahko človek to dojel, če se malo pošalim.

Veste, najbolj znan politični govor Ivana Cankarja nosi ime Očiščenje in pomlajenje. In če kaj potrebujemo, mi potrebujemo to: očiščenje slovenske politike, osamosvojitvev od tako imenovanih osamosvojiteljev – pa tukaj ne kažem samo na SDS. Veste, v nekem trenutku smo sedeli v dvorani, ko je kolega Saša bral, zgolj četrtnina SMC-ja pa jaz iz Levice – svoje sem, odkrito priznam, poslal na teren, ker sem sam delal na tem, saj oni vsebinsko o tem ne morejo razpravljati – stare politike pa ni bilo noter. Potem je Tanko malo pokukal skozi vrata, pa je videl, da od vas ni nobenega, pa sta vletela dr. Logar in kolegica Irglova. Pojavil se je tudi kolega Veber pa podpredsednik v odhajanju je šel v klop sedet. To ni naključje. A veste. Janša in Pahor sta produkt iste stare partijske šole – kot najbolj vidna; Peterle tudi navsezadnje. To so zgolj različni obrazi istega kovanca, katerih se mi moramo znebiti po 30 letih. Če nam to ni jasno iz vseh teh štirih preiskovalk, če to ljudstvu ni jasno, potem se dajmo ugasniti, potem narediti kolektivni harakiri. Ker potem res nismo za imeti državo, kaj šele samostojne države, kaj šele biti suvereni! To so dejstva. Veste, zelo rad sem bral, dokler nisem postal parlamentarec, skandinavske kriminalke. Prebral sem celega Demšarja, tudi našega mariborskega pisca kriminalk. Ta štiri poročila, pa tiste kriminalke, ki sem jih prej bral, so pravljica za male otroke proti temu. Iz tega mi lahko tudi velik biznis naredimo navsezadnje. Ampak veste, tisti zapor, ki se zdaj gradi ali se bo gradil nekje na obrobju Ljubljane, bo premajhen, če hoče tretja veja oblasti to do konca res izpeljati. In zdaj mediji in muhe in sloni. Se opravičujem, Eva, ampak vaša partija dela ne iz muh slone, dela mamute, križane z dinozavri, s penezi, ki kršijo zakonodajo o financiranju političnih strank in o koncentraciji lastništva medijev od nekega madžarskega oligarha. Zakaj? Ker ste preveč nabijali proti Merklovi, pa so vam pipice iz Nemčije zaprli. Vem, kdo je tam sedel, kot črne račke na Malti, ko je imel EPP srečanje: Orban, Janša, Gruevski. Pa niso mi to samo vaši partnerji od tukaj povedali, jaz to preverjam, imam boljšo mrežo kot Sova v številnih pogledih. / oglašanje iz dvorane/ Dobro, ampak ni se za smejati glede tega. Nekdo, ki je od leta 1991 v politiki, da pri nekem izračunu 30-krat preseže dovoljen nek kredit – dobro jutro!

V svojem ločenem mnenju sem hotel tudi bolj taksativno navesti vse politično odgovorne osebe, ki jih je že vodja Poslanske skupine Nove Slovenije prejudicial kot zločince, pa niste zaradi tega noreli v SDS, ampak sem že razložil, zakaj ne.

Če se na koncu dotaknem predsednika Republike Slovenije. Rad bi to funkcijo spoštoval, ampak ta konkretni gospod jo je tako

izvotlil, da bomo mi potrebovali še dva mandata, da bi jo spoštovali. Dan po tem, ko je Jani imel novinarsko konferenco, bi moral Borut Pahor odstopiti. Za nas je prepozno, ampak meni se zdi, da bi moral naslednji sklic Državnega zbora – in mislim smrtno resno – zaradi neprištevnosti, ker ima možnost v zakonski podlagi, pripeljati do odstopa tega gospoda, ker to bo začetek nekega političnega in tudi, če hočete, splošno kulturnega očiščenja te naše ljube, drage kokoške.

Čisto za konec. Veste, pogosto slišim: »Vi politiki ste vsi isti.« Ne, ne drži, ni res! In 30 let to, kar se je dogajalo, se je dogajalo zato, jaz sem relativno mlad politik, ker smo jim to državljanke in državljani omogočali. Pa saj v Sloveniji se vse ve, nehajmo se slepiti! Tudi ljudje, državljanke in državljani morajo prevzeti del svoje odgovornosti, ne, da se vedejo, da smo mi tukaj, ne vem, neke mačke, ki se jih malo nabija. Mi se moramo vprašati v tej družbi in državi, kaj je funkcija in naloga politike. Ko sem slučajno postal politik, celo noč nisem mogel spati, jebela cesta! Odgovarjaš za dva milijona ljudi, na hrbtu imaš 10 milijard bodočega proračuna! Koliko od teh kandidatov, ki danes kandidirajo, se tega zaveda? Pa ne vem, če se 3 %, in to je velik problem, ki ga dejansko pri nas imamo. Nekdo, ki je resno bral ali pa zgolj spremljal vse te preiskovalke, je pred zelo enostavno odločitvijo, koliko glasov dati Brglezovi liniji SMC, koliko glasov dati zaenkrat še praznini Šarca, če sploh, in koliko glasov dati Levici. Vse ostalo, dragi moji, ste preveč umazani. Ni kemijske čistilnice, ki bo to spucala. Dokler tega ne bomo dojeli, smo gotovi. Hvala za besedo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Janko Veber. Pripravita naj se gospod Simon Zajc in dr. Anže Logar.

Gospod Veber, imate besedo, izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Ko se pogovarjamo o pranju denarja seveda v slovenskem bančnem sistemu in konkretno v tem poročilu parlamentarne preiskovalne komisije in tudi sicer, je potrebno zelo jasno povedati, da je eden od pomembnih vzrokov ali pa celo najpomembnejši, da prihaja do tega, ukinitve SDK. V tistem trenutku, ko se je ukinitel SDK, je seveda bil ukinjen tudi nadzor nad finančnimi tokovi. Zato je ena od pomembnih rešitev, o kateri se pogovarjamo, v naslednji mandat pravzaprav ponovna uvedba SDK v novi obliki, ki je lahko še učinkovitejša glede na številne možnosti, ki jih imamo glede na novo sodobno tehnologijo. Od tistega trenutka naprej bomo lahko obvladovali vsebino, višino in namen posameznih plačil. Dokler pa tega ne vzpostavimo, bomo seveda nemočno ugotavljali, da se to dogaja.

Naj tudi povem, da je nedopustno, da v vseh teh primerih, o katerih se pogovarjamo

danes v Državnem zboru, pišejo pravzaprav odkrito mediji in zelo jasno mediji zapišejo, da je možno v Sloveniji oprati denar v Novi Kreditni banki Maribor v Gorici brez težav, in tudi navedejo, katera mafijska združba to počne – in v Sloveniji se nič ne zgodi! Kako je to mogoče, da organi pregona takoj ne odreagirajo in to preprečijo v tistem trenutku, ko je javno objavljeno? V Sloveniji se ni zgodilo nič! Naj tudi zelo jasno povem, da sem kot poslanec dal ovadbo tako za primer Nove Kreditne banke Maribor kot tudi za primer Nove Ljubljanske banke, ovadbo sem dal na Računsko sodišče, na policijo in na Komisijo za preprečevanje korupcije. Nobeden od teh treh organov ni odreagirjal na ovadbo poslanca! Nisem dal ovadbe kot vsak drug državljan, ampak po tej funkciji, ki jo opravljamo kot poslanci, imamo še večjo odgovornost, odgovornost pred vsemi, ker smo predstavniki vsega ljudstva, ampak vsi ti trije organi, od policije do Računskega sodišča, do Komisije za preprečevanje korupcije, ne odreagirajo na ovadbo poslanca. Kako je to mogoče?

Naj samo kot naslednji primer navedem, da mi je pa vendarle uspelo kot poslancu preprečiti, da bi bil sprejet nov Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma v tem sklicu na način, da bi bili izvzeti iz tega nadzora – kaj mislite, kdo? – Slovenski državni holding in slaba banka! Torej, dokaz, da Ministrstvo za finance zavestno predloži zakon preko Vlade v Državni zbor, s katerim izključi ti dve inštituciji, preko katerih poteka pranje denarja, kajti nakazila odhajajo v davčne oaze. Ne brez razloga, slaba posojila se odkupujejo preko podjetij iz davčnih oaz, samo zato da ni nadzora. Naj tudi povem, da tudi komisija, ki jo je vodil dr. Anže Logar, kot državnozborna komisija nima pristojnosti, da bi poklicala predstavnike bank v organih bank, ki so prihajali iz tujine. Tako velika propaganda: mora priti tujec v upravo, mora priti tujec v nadzorni svet in na koncu ugotoviš, da je razlog ta, ker ga Državni zbor ne more nadzirati. Torej gre za sistemski način pranja v Sloveniji in dokler ne bo vzpostavljen SDK, ne bo miru na tem področju.

To je tisto, kar zagovarjam in pričakujem, da bomo dosegli v naslednjem sklicu in od takrat naprej se zagotovo ne bomo pogovarjali, da je potrebno prodati Novo Kreditno banko Maribor, da je potrebno prodati Novo Ljubljansko banko, kajti vse te prodaje so samo prikrivanje teh kriminalnih dejanj. Zato se v Sloveniji potencira prodaja bančnega sistema, da se vse to prikrije. In to je pravzaprav ta zloraba, ki se dogaja ves čas v Sloveniji, tudi politike v ta namen, da predloži in sprejema take zakone.

Sam sem vsemu temu ves čas nasprotoval in zato je edina rešitev, da razveljavimo vse tiste zakone, ki to omogočajo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Simon Zajc, pripravijo naj se dr.

Anže Logar, mag. Branko Grims in gospod Janez Janša.

Gospod Zajc, imate besedo. Izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Naj se najprej zahvalim preiskovalni komisiji, predsedniku preiskovalne komisije in seveda članom za dobro opravljeno delo v bistvu v zelo kratkem času.

Sam bi si želel, da bi imeli nekaj mesecev več, zato da bi lahko do konca preiskali dogajanje tudi na Novi Kreditni banki Maribor. Se pa veselim, no, izredno sem vesel, da je ta komisija razširila svoje delovanje oziroma svojo preiskavo tudi na to banko, ker ko bereš to poročilo in ko vidiš, kaj vse se je v tej banki dogajalo, se lahko seveda samo primeš za glavo. Namreč, v tem času se je na tej banki odpiralo veliko število računov, ki so delovali po tako imenovani italijanski tipologiji. To so računi, ki se pač uporabljajo za pranje denarja. Za te račune je, recimo, značilno, da se uporablja račun za poslovanje, ki je po vsebini drugačno od tistega navedenega pri odpiranju računa, vršijo se visoki gotovinski dvigi takoj zatem, ko so bila na ta račun nakazana visoka transakcijska sredstva, denar se pere s pomočjo mednarodnega poslovanja in transakcije izvaja stranka s sedežem, prebivališčem ali pa državljanstvom države, ki je na seznamu držav, ki po podatkih organizacij in združenj ne upoštevajo standardov na področju preprečevanja in odkrivanja pranja denarja ali ki so znana po proizvodnji in prodaji mamil.

Nova Kreditna banka Maribor je v letu 2013–2014 izpeljala vrsto reorganizacij, za katere se zdi, da so bile izpeljane ravno zaradi tega, da bi banka še slabše odkrila in preprečevala pranje denarja. Banka ni imela pravilno umeščenega delovnega mesta pooblaščenca za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. Po mnenju Banke Slovenije je banka namesto pooblaščenca zaposlovala osebe, ki niso dovolj kompetentne za omenjeno delovno mesto, medtem ko je pooblaščenka Vesna Rožanc v svojih poročilih jasno opozorila na to, da se v tej banki, kar se tiče preprečevanja pranja denarja, nič ne dela, kot bi bilo potrebno, pa to poročilo sploh ni prišlo oziroma ga uprava sploh ni obravnavala, uprava ni dovolila, da bi gospa Rožanc to poročilo sploh predstavila upravi. V bistvu je uprava gospo Rožanc za nagrado, ker je opozarjala na vse te napake, celo prestavila na nižjo delovno mesto, torej na mesto pomočnice pooblaščenke, na mesto pooblaščenke pa so potem imenovali Karmen Rus, za katero pa je tudi Banka Slovenije ugotovila, da ni imela dovolj znanja za opravljanje te funkcije.

Kdo je bil v tej upravi NKBM v tem času; v upravi, ki je tako skrbela, ali kako naj drugače rečem, se trudila za to, da se mehanizmi, ki bi preprečevali pranje denarja, ne bi uveljavili? Predsednik uprave je bil takrat Aleš

Hauc, ki se je pričanju, ne vem zakaj, ampak si lahko predstavljamo, na komisiji kar dvakrat izognil. In to je tudi gospod, ki je v banko povabil gospoda Primoža Britovška. Gospod Britovšek je pa, recimo, razpolagal s tistim poročilom, ki ga je pripravila gospa Rožanc in v katerem opozarja na vse napake v NKBM, vendar je to poročilo prikril oziroma celo potem zahteval, da se ga naredi novega, zato da Banka Slovenije ne bi ugotovila, kaj vse se v tej Novi Kreditni banki Maribor dogaja. In sedaj; oba gospoda sta pa blizu stranki SDS. Sedaj že malo bolj jasno postaja, zakaj SDS ni sodelovala v tej komisiji oziroma dela vse, kar lahko, da zmanjša verodostojnost ugotovitev te komisije. To je en razlog.

Drugi razlog pa, predvidevam, da je to, da je po tako imenovani italijanski tipologiji delovala še ena oseba, ki je stranki SDS zelo poznana. To je ta gospa Dijana Đudić. Gospa Đudić je odprla račun na NKBM, pred tem pa so ji zaprli račun na Sparkasse, in to zato, ker je Urad za preprečevanje pranja denarja preiskoval njen račun in so zato ta račun zaprli. Pred tem je ta isti urad preiskoval tudi sumljive transakcije v povezavi s sestrično žene gospoda Janše. Na tej isti banki je močno zadolžen tudi gospod Britovšek in ravno zaradi tega, ker je tako močno zadolžen, so ugotovili, da več ne ustreza načelu fit and proper in so gospoda Britovška tudi iz NKBM odpustili. Malo pred tem pa so zaprli tudi račun gospe Đudićeve.

Preiskovalna komisija je ugotovila, da poslovanje Dijane Đudić odraža sume kaznivih dejanj pranja denarja, fiktivnega poslovanja, davčnih utaj in davčnega vrtiljaka ter uničevanja in ponarejanja poslovne dokumentacije. Đudićeva je delovala kot del dobro organizirane družbe, ki je preko slamatih podjetij odpirala bančne račune, preko katerih so bili usmerjeni tokovi denarja neznanega izvora in so se praviloma dvigovali v gotovini. Torej, tipična italijanska tipologija. Po tej italijanski tipologiji je gospa Đudić delovala tudi z Barzio holdingom. To je pa sedaj spet pomembno, ko govorimo o tem, zakaj SDS ni sodelovala v tej preiskovalni komisiji. Verjetno se še spomnite, nekaj časa nazaj, ko je evroska poslanka Romana Tomc poskrbela za to, da je odbor Evropskega parlamenta za preiskovanje pranja denarja v Bruslju, imenovan PANA, uvrstil točko dnevnega reda, in sicer točko domnevnega pranja iranskega denarja v NLB. Tam so poslanci začudeno gledali, kaj ima to opraviti z njimi, ker oni vendarle se ukvarjajo s panamskimi dokumenti v glavnem. Bilo je jasno, da SDS ponovno izkorišča evropski parket za svoje interese. To nam je že poznano. Na to smo se že v bistvu navadili. Je pa pri tem meni zanimivo, da temu odboru pa SDS ni predlagal, da bi obravnavali dokumente, v katerem se pa znajde gospod Ivan Simič, bivši šef slovenske davkarije, ki ga je Janševa vlada imenovala in njegov poslovni partner gospod Marius Eliades. To se jim pa ni zdelo pomembno, da bi ta odbor,

ki se ukvarja s panamskimi dokumenti, obravnavali.

Zakaj sedaj gospod Eliades pomemben? Zato, ker je preko svojega M. E. Nominees upravlja z Barzio holdingom; holding, s katerim je gospa Đudič poslovala po italijanski tipologiji. Seveda o tem SDS na evropskem parketu ni hotel govoriti. Gospa Đudič se pojavlja seveda tudi v relaciji z gospodom Snežičem, tudi onadva sta poslovala po italijanski tipologiji. Finančni urad Celje je gospo Đudič označil za tako imenovano missing trader oziroma za davčni vrtljak. Njeno podjetje med 2013 in 2016 ni plačevalo DDV, vloženo je bilo tudi naznanilo suma storitve kaznivega dejanja davčne zatajitve, ponarejanje in uničenja poslovnih listin. Pri takšni osebi si greste seveda vi iz stranke SDS, ki se razglašate, da boste naredili red, sposoditi 450 tisoč evrov. In to celo v nasprotju z zakonom! Pri tem posojilo ni zanimivo le-to, da je nezakonito, ampak v ozadju so še druge podrobnosti. SDS je namreč ta kredit zavarovala s svojim 17 tisoč 500, malo manj, evrov vrednim deležem v podjetju Nova obzorja. Torej 17 tisoč evrov za 450 tisoč evrov. Zato je zanimivo ali pa tudi ne, ampak meni se zdi zanimivo, zato ker je malo pred tem predsednik SDS povedal, da se SDS pa umika iz tega podjetja Novih obzorij, in sicer v dveh letih, in da je ta konverzija posojila za lastniški delež pač možna oblika izstopa iz tega podjetja. Zakaj je zdaj to zanimivo? Zaradi tega, ker če ti narediš konverzijo posojila za lastniški delež, se izogneš davku na dobiček. Ker če bi se to normalno prodalo, bi se to razliko obdavčilo z davkom na dobiček. Tako je očitno to bivanje in ti pogovori z gospodom Snežičem, ki ga imenujemo tudi doktor davčnih utaj, pač pustilo svoje sledove tudi v delovanju te stranke, ki pravi, da bo v Sloveniji naredila red. Samo zdaj kakšen red, je pa drugo vprašanje.

Prepričan sem in v stranki SMC smo prepričani, da vsaka stranka, ki se na tak način hoče oziroma se financira, se pravi, protizakonito, da se ji za kazen ne da samo plačilo globe, ampak da se ji odvzame tudi del proračunskih sredstev. To namreč zakon omogoča, vendar ker je zakon po zadnji spremembi, to je Zakon o političnih strankah, ker je zakon v notranjem neskladju, se tega ukrepa ne da narediti. V SMC smo hoteli ta zakon popraviti, vendar so še ostale stranke, razen Levice, poskrbele za to, da je bila seja nesklepčna in zakon ni šel naprej. Tako da nobena stranka, ki se poslužuje takšnega načina, pač ne bo na ta način kaznovana. Upam pa, da v naslednjem sklicu pa to vendarle uspe.

Poročilo bom potrdil. Želim si tudi, da bi naslednji sklic nadaljeval delo te preiskovalne komisije, ker se mi zdi pomembno, da se do konca razišče tudi vse stvari, ki so se dogajale v Novi Kreditni banki Maribor. Predstavljam si, da se bo, podobno kot zdaj, to poskušalo relativizirati, ampak kot sem rekel, želim si, da se delo nadaljuje, poročilo bom pa potrdil. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Anže Logar, pripravita naj se gospod Jože Tanko in gospod Jani Möderndorfer.

Dr. Logar, imate besedo, izvolite.

DR. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoči.

Gospodu Zajcu čestitam za njegov nastop. Se mi zdi, da zadnji nastop v njegovi politični karieri. Ni se izneveril, bil je zelo politikantski. Namreč, navrgel je nekatera dejstva, ki se jih, recimo, načeloma politiki ne bi smeli posluževati, da kar na splošno okarakterizira, ta človek pa pripada blizu tej ali oni stranki. Gospod Britovšek ne pripada v nobeni verziji Slovenski demokratični stranki. Gospod Britovšek je na zadnjih volitvah volil SMC. Je tudi sam javno povedal. Za šefa nadzora za to poslovanje v Novi Kreditni banki Maribor je bil imenovan v času vlade Alenke Bratušek, ko je bil vodja poslanske skupine, takrat glavne stranke, gospod Möderndorfer, in to poročilo preiskovalne komisije nima niti ene alineje ali pa enega dokaza, ki bi gospoda Britovška povezal s Slovensko demokratično stranko. Vi ste pa danes to tukaj kot glavni argument vašemu politikantstvu želeli predstaviti slovenski javnosti.

Naj vas opozorim, da ste tudi kršili Zakon o tajnih podatkih. Namreč, vi ste govorili imena firm, ki so v tem poročilu označena in prikrita s črno barvo. Kolega Möderndorfer bi vam lahko povedal, da tega ne smete početi. O tem se lahko razpravlja potem na zaprtem delu, ne pa na javnem delu. In da niste posebej podrobno prebrali poročila preiskovalne komisije, priča tudi to, da ste med svojo razpravo nenehno zamenjevali priimke Rožanc in Ižanc. Gospa Ižanc je bila v Novi Ljubljanski banki in ni bila degradirana, ampak je bila nagrajena za svoje nedelo v času Farrokh zadeve. Gospa Rožanc je pa res na Novi Kreditni banki Maribor. Tako ko naslednjič govorite, ampak kot sem rekel, mislim, da je bila to vaša zadnja razprava, razen če ne boste replicirali, bi vseeno predlagal, da podrobno preberete to, kaj želite javnosti sporočiti, ker tukaj ste le poslanci in izvoljenec ljudstva.

Ko sem jaz poslušal uvodničarja gospoda Möderndorferja, na začetku nisem vedel, prvih osem minut nisem vedel, kaj poslušam, ker je gospod Möderndorfer prvih osem minut svojega uvodnega nastopa posvetil Slovenski demokratični stranki, gospodu Grimsu, meni osebno in ne temu, do katerih ugotovitev naj bi preiskovalna komisija prišla. Si predstavljate! Ne gospod Hanžek, ne gospa Godec, ne moja malenkost, ko smo predstavljali poročilo, nismo govorili o nekih političnih sovražnikih, ki hočejo ogroziti delo naše preiskovalne komisije, ampak smo govorili o tem, do česa smo v preiskovalni komisiji prišli. Gospod Möderndorfer je pa vzel popolnoma drugo taktiko – načeloma je šele v drugem delu, in to v manjšem delu, govoril o ključni

problematiki, zaradi česar je tudi sam prepričal ali pa so ga drugi prepričali, da naj se ustanovi preiskovalna komisija o zadevi, o kateri je druga preiskovalna komisija že zaključila svoje delo.

Zdaj sem podrobno prebral to poročilo. Ko sem ga prebral zelo podrobno, sem si še enkrat ogledal novinarsko konferenco kolega Möderndorferja, ki jo je imel v torek ob predstavitvi poročila preiskovalne komisije. Presenečen sem ugotovil, da je gospod Möderndorfer sam zatajil ugotovitve, do katerih je njegova preiskovalna komisija prišla. V tekstu je nekaj pomembnih ugotovitev, ki pa jih kolega Möderndorfer na novinarski konferenci ni predstavil; je pa, seveda, veliko govoril o SDS. Recimo, samo če numerično pregledamo to poročilo. To poročilo sestavlja 245 strani podrobnega poročila o zadevi Farrokh. Iz teh 245 strani je preiskovalna komisija potegnila za štiri strani ugotovitev. Potem je 34 strani o Novi Kreditni banki Maribor, iz katerih sledita dve strani ugotovitev in 20 strani o primeru Đudič – 20 strani, torej desetkrat manj kot o zadevi Farrokh –, od tega samo ena samcata stran o povezavi med SDS in Đudičevo, a iz tega sledijo tri strani ugotovitev in večina javnega medijskega časa, ki ga je predsednik preiskovalne komisije – in recimo, gospod Zajc – namenil za predstavitev tega poročila. Zdaj se sprašujem, ali je to realna predstavitev vsebine in glavnih poudarkov poročila ali je to politikanstvo.

Glede na to, da je potem predsednik preiskovalne komisije to tako predstavil, je seveda temu sledil tudi medijski fokus zgolj na eno temo in Slovenska demokratska stranka je bila spet medijska zvezda. V uvodni predstavitvi, torej v tisti večini časa, ko kolega Möderndorfer ni predstavljal ugotovitev preiskovalne komisije, ampak je opozarjal na pasti in grožnje oziroma nasprotovanja, ki jih je bil deležen med svojo preiskavo, je meni očital, da sem ga jaz oviral oziroma da ga je naša preiskovalna komisija ovirala pri pridobivanju dokumentacije. Gospod Möderndorfer se je dva meseca ukvarjal z našo preiskovalno komisijo in na vsakem forumu, na vseh odborih, na MVK, na drugih odborih javno izpostavljaj, češ, kako mu blokiramo delo pri pridobivanju informacij. Celo strokovne sodelavce naše preiskovalne komisije je na nek način ovajal pri generalni sekretarki. Si predstavljate, tudi takšnih postopkov se je postopil! Naj bo zelo jasno, naša preiskovalna komisija ni nikomur in nikdar ovirala dostopa do informacij. Če pa preiskovalna komisija dobi sklep sodišča, na katerem piše, da je ta dokument namenjen izključno za namene te preiskovalne komisije oziroma če te dokumente predstavimo ali posredujemo komu drugemu, smo kazensko odgovorni; pogledjte, mi moramo to spoštovati. Bi pa še enkrat gospoda Möderndorferja in ostale člane preiskovalne komisije, ker očitno ne poznajo Poslovnika o parlamentarni preiskavi, opozoril na četrti odstavek 6.a člena Poslovnika o parlamentarni

preiskavi, ki pravi, »Vsak poslanec Državnega zbora ima pravico do vpogleda v dokazila, zbrana v preiskovalnih komisijah.« Ja, oprostite, imeli ste podlago v poslovniku, da pridete si ogledat vse dokumente, a je bilo lažje javno govoriti – in še danes govorite –, da je naša oziroma bančna preiskovalna komisija ovirala delo te preiskovalne komisije od Janija Möderndorferja, ob tem, da potem ko ste po dveh mesecih nehali kričati o tem in ste zaprosili resorne organe, ste v enem tednu dobili gradivo. Če bi to na začetku naredili, bi imeli v enem tednu gradivo in bi lahko že prej delali in vam niti na koncu koncev ne bi zmanjkalo časa za preiskavo NKBM in kredita Dijane Đudič.

Gospod Möderndorfer se je tukaj hvalil tudi s tem, da se rezultati dela njegove preiskovalne komisije že poznajo, da je policija na podlagi njihovega dela že opravila interni nadzor, ugotovila kršitve, enako UPPD. To ni res. Je naredila interni nadzor in ugotovila kršitve, da v zadevi Farrokh policija ni ravnala v določenih primerih tako, kot veleva zakonodaja in postopki. Ampak to je naredila ne na podlagi vašega dela, ampak na podlagi sklepa vmesnega poročila o zadevi Farrokh, za katerega ste glasovali tudi vi. To je bil eden od tistih petih sklepov, ki je naložil tem institucijam, da opravijo notranji nadzor.

Kolega Möderndorfer mi je očital v uvodnem govoru, ki je bil sicer namenjen predstavitvi stališč oziroma poročila, da nisem zaslišal toliko prič kot on, da ni bilo, da nisem tako široko zaobsegel vseh, ki bi lahko kaj povedali o tej zadevi. Ampak na koncu je pa prišel do istih ugotovitev, ki jih je potrdila naša preiskovalna komisija. Poznamo to ekonomsko načelo minimax; z danimi sredstvi zagotoviti maksimum ali pa z maksimalnimi sredstvi doseči ta zadani cilj. Mi smo to naredili! Mi smo vse to potrdili. Se pa meni osebno pač ne zdi smiselno 14 prič zaslišati v petih urah, ko posamezna priča nima časa niti, da spije kavo. Ne vidim dodane vrednosti, da bi tako širok nabor prič zasliševal, če lahko prideš z danimi pričami do istega rezultata.

Žal ugotavljam, da kolega Möderndorfer, pa to ne bom rekel, kolega Möderndorfer, da člani preiskovalne komisije tudi selektivno ugotavljajo politično odgovornost. Pogledjte, v poročilu z enim stavkom piše: »Na podlagi pridobljenega dokaznega gradiva in pričanja prič v primeru Katarine Kresal preiskovalna komisija ni ugotovila politične odgovornosti.« Pika. Zraven je pa zelo obširen prispevek o delu policije v poročilu Farrokh in Sove, pa za Sovo pustimo vnmear, ampak policija, ki je pod MNZ, ki jo je vodil Jani Goršek, ki je delovala katastrofalno, in ko je bil Jani Goršek osebni protégé, izbranec Katarine Kresal – ne, nje pa ni preiskovalna komisija ugotovila kot odgovorne, pa čeprav je bila tudi ona naslovnik tistega posebnega poročila Sove in čeprav policija spada neposredno pod njo, pod njen resor! Zakaj v njenem primeru drugače? Ne vem, mogoče

zato, ker pripada ali pa je pripadala eni od bivših strank kolega Möderndorferja. Ne vem, ne bom si pač iskal razlogov za to, ampak če preiskovalna komisija neposredno ne ugotovi osebne odgovornosti, je pa vsaj objektivno odgovorna, ker je v njenem resorju prišlo do katastrofalnih anomalij. Glejte, še Möderndorferjeva komisija je ugotovila, da je šlo pri policiji vse narobe. Poglejte, kaj ugotavljajo. Citiram, »Preiskovalna komisija meni, da obstaja utemeljen sum, da policija tožilstva ni obvestila zaradi prikrivanja svojega delovanja v primeru Farrokh in prikrivanja primera v celoti« ter »Preiskovalna komisija ugotavlja, da je policija pod vodstvom Janka Gorška vodila preiskavo izjemno malomarno, večkrat opuščala svojo uradno dolžnost in delovala nestrokovno in v nasprotju z veljavno zakonodajo«. Si predstavljate? Policija, varuh reda! Nestrokovno, malomarno, v nasprotju z veljavno zakonodajo. V evropski državi! To je šokantna ugotovitev. To je šokantna ugotovitev, oprostite, v državi, kjer naj bi veljala vladavina prava! Ampak, a ste vi kolega Möderndorferja v uvodu slišali, da bi to povedal? Ali ste ga vi slišali, da je to povedal na novinarski konferenci? Ne! O tem je molčal. Predstojnica Janija Gorška Katarina Kresal pa ni odgovorna, ker piše samo ta odstavek, »Na podlagi pridobljenega dokaznega gradiva in pričanja prič ni ugotovila politične odgovornosti Kresalove«. Ha, kako naj si potem predstavljam, da gre za neko verodostojno poročilo, če pa eno od eklatantnih ugotovitev, ki bi morala zamajati, zamajati zaupanje v vladavino prava in delovanje pravne države, predsednik te komisije ne predstavi kot ene od glavnih ugotovitev v svoji uvodni predstavitvi?!

245 strani poročila o Farrokhu se bere kot kriminalna zgodba. Vam zagotavljam, odlično branje, dobro pripravljeno, vsebinsko, poudarki ... Sicer potrjuje ugotovitve naše preiskovalne komisije, kar pomeni, da smo na nek način vsi prišli do istih ugotovitev, dodaja pa pomemben del o delovanju, prej sem že rekel, policije in Sove. Policije in Sove.

Zdaj pa vam še preberem sklep, ki ga predlaga preiskovalna komisija, sklep številka 2, »Državni zbor priporoča Vladi, da na podlagi bistvenih ugotovitev predmetne parlamentarne preiskave pristopi k izgradnji sodobnega in učinkovitega obveščevalno-varnostnega sistema, ki se bo tudi s protiobveščevalnimi pristojnostmi sposoben odzivati na sodobne varnostne grožnje«. Ta ugotovitev je še bolj šokantna. Si predstavljate? Preiskovalna komisija pod vodstvom člana SMC Janija Möderndorferja je ugotovila, da Sova dandanes ni sposobna zagotoviti sodobnega in učinkovitega varnostno-obveščevalnega varnostnega sistema! V službi, ki jo vodi direktor, ki ga je postavil osebno gospod Cerar – prejšnjega in zdajšnjega! Ampak, a je gospod Möderndorfer to eklatantno, šokantno ugotovitev predstavil na uvodni predstavitvi? Ni. Glejte, to je že druga zelo pomembna ugotovitev, ki ni bila

predstavljena s strani predsednika preiskovalne komisije. Si vi to predstavljate?

Poročilo izpostavlja tudi zelo zanimive osebe, do katerih smo prišli tudi že pri drugih poslih, recimo pri dveh preiskovalnih komisijah – pri naši bančni in pri Jelkini o zdravstvenih zadevah. Tudi tu, pri iranskih poslih se svaljkata okoli Jurij Detiček in Gorazd Jančar. In preiskovalna komisija kolega Möderndorferja ugotavlja zlihanost Ljubljanske banke z obveščevalci in z Iranom, z iranskimi posli. Recimo, med drugim ugotovi, da je preiskovalna komisija identificirala vsaj en posel, kjer je bilo omenjeno kreditiranje preko družbe Proteus, to je skupnega podjetja LB in Saftija – kasneje, vemo, KB 1909 –, kjer je bil seveda zelo pomemben gospod Detiček, ki je imel v tistem obdobju, ko je prišlo do tega, roko nad podružnicami in hčerinskimi podjetji Ljubljanske banke in je tudi poskrbel za to na nek način, da je potem filiala Ljubljanske banke postala veleposlaništvo Republike Slovenije. Safti, Proteus, KB 1909, Gorazd Jančar, Jurij Detiček ... Saj se spomnite teh primerov, a ne? Kot na čelu Adria Bank v ponedeljek oziroma v ponedeljek v upravnem odboru KB 1909 prosi Adria Bank za kredit, v torek o tem kreditu odloča, ga odobri, v sredo denar pride spet v KB 1909, kjer sedi v upravnem odboru, v četrtek izda obveznice, in potem ko gre spet v petek na čelo Adria Bank, od KB 1909 odkupi obveznice KB 1909 v imenu Adria Banke. In imamo krog sklenjen in se eni in isti, iste osebe svaljkajo okoli in se v Sloveniji nič ne naredi.

Da je bil gospod Detiček aktiven tudi pri teh iranskih poslih, tudi ta preiskovalna komisija potrdi na podlagi zaslišanja skrite priče. Šokantno! Ampak, ali je gospod Möderndorfer to v uvodnem delu kaj predstavil? Ali ga je kdo slišal?! Jaz ga nisem, sem ga pa slišal zimzeleni šlager: SDS, SDS, SDS.

V poročilu o tem Farrokhu zelo podrobno piše, kakšne kriminalne rabote so se izvajale v Novi Ljubljanski banki, kako so ti posli potekali, iranska shema in tako naprej. Ampak, v uvodu pa ste od kolega Möderndorferja slišali ta stavek: »Ugotovili smo samo en primer pranja denarja, ni šlo za kazniva dejanja, ampak prekrške in zdaj ima Nova Ljubljanska banka zgledno urejen sistem.« Skratka, vse je okej. Vse je okej. Ne sekirajte se, nič panike, zadeva je sanirana. Ali se vam že sanja, vsaj približno, za kaj bi lahko šlo, če beremo med vrsticami?

Glejte, na preiskovalni komisiji, ko je odločala o tem poročilu, kjer so bili glavni poudarki izločeni iz predstavitve, so glasovali vsi tisti, ki se javno zavzemajo proti prodaji Nove Ljubljanske banke. Kar pogledajte, vsi tisti! Ne morem se znebiti tega grenkega priokusa, da je bilo to poročilo v tem delu, pa ne vsebinski del, ampak ta predstavitveni del, medijski del, medijska priprava dogodka, pripravljena za to, da se rehabilitira Novo Ljubljansko banko; da se reče, pogledajte, zdaj je vse v redu, te banke res ni treba zdaj prodati. Ampak, so imeli pa očitno

strokovne sodelavce, ki se niso pustili motiti in so projekt Farrokh oziroma zadevo Farrokh res podrobno preučili in so prišli do teh šokantnih ugotovitev, ki sem jih prej predstavil, pa ki niso bile javno predstavljene. In je prišlo do tega, in potem je bilo treba ugotoviti, kaj hočemo pa zdaj narediti. Zdaj pa, če bomo mi potrdili to, kar je ugotovila že ena preiskovalna komisija prej, je očitno bila ta preiskovalna komisija brez smisla. Potem so, pač, dobili najprej prvo darilo, kjer je na SiOLu 25. 9. bilo objavljeno poročilo oziroma ta članek o tem domnevem pranju denarja v NKBM, italijanski shemi, za katero se je potem ugotovilo, da se je to počelo v vseh bankah, in že kar nekaj časa, pa Urad za preprečevanje pranja denarja ni dovolj oziroma skoraj nič naredil. In je bil tam pač en stavek, ki je ponujal zelo lepo povezavo potem s SDS; namreč piše, Britovšek, agent Sove v času Janševe vlade. Torej, čisto iz konteksta potegnjeno v tistem članku ta stavek, na podlagi katerega ste se potem obesili na to, čeprav bi v bistvu moralo pisati, gospod Britovšek je postal odgovoren za to področje v času vlade Alenke Bratušek.

Ampak, še enkrat, poudarjam, super, da se je to preučevalo. Ker, ko smo mi začeli to področje preučevati, so nam člani SMC-ja rekli, da naj ne preučujemo tega, to bo tako ali tako Jani preučeval, zato ne podvajajte tega. In sem imel velike težave na preiskovalni komisiji, kjer so glasovali oziroma niso hoteli, da sploh zaprosimo za podatke o pranju denarja v NKBM. Zanimivo. In potem ko je bilo do te kolizije, sem rekel, okej, bo pa Jani, saj zna. Saj bo lahko, saj bo dobil dokumente. In potem, ko tudi očitno iz tega posla ni bilo nič, ki bi neposredno kazalo na SDS, je prišla odrešitev v primeru članka v Večeru, kjer je spet takoj hitro, dva dni zatem, preiskovalna komisija razširila svoj mandat in začela preiskovati o tem. Tudi to je super, tudi to je super, naj se vse preišče, zaradi tega, ker je dejansko treba vsem anomalijam priti do dna, ne glede na to, ali prihajajo z leve ali pa z desne.

Ampak, ko sem prej poslušal uvodno predstavitev pa nekatere razpravljavce, se nisem mogel znebiti tega občutka, da SMC poskuša, pa tudi nekatere druge stranke, iz petnih žil vleči ven SDS v to poročilo, ko ga dejansko glede na poročilo sploh ne more. Ga sploh ne more. Poskušal sem najti ta rep v tem poročilu, kjer naj bi našel SDS, pa oprostite, ga nisem. Nisem! Notri v tem poročilu, si predstavljate, so alineje, kjer piše, kaj je Janez Janša povedal na novinarski konferenci; skratka, sporočilo za javnost Slovenske demokratske stranke. Notri so določila zakona v vseh členih oziroma točkah, ki se nanašajo na te zadeve, in izpisi iz Ajpesa in potem ena stran povezave med SDS in tem kreditom. Če boste zelo podrobno prebrali to poročilo, boste celo ugotovili, da se potem ugotovitve tega poročila sploh ne vežejo na to, kar je bilo v sami preiskavi ugotovljeno. Pa vam bom razložil, kako. Bom razložil. Poglejte, recimo, konkretno o tem kreditu preiskovalna komisija zapiše takole;

preiskovalna komisija ugotavlja nekonsistentnost v delu, ki se nanaša na cenitev zavarovanja za tiste delnice. Potem naprej. S tega vidika bi lahko nato nastopil sum utaje davkov, saj je imela SDS sklenjeno posojilno pogodbo, sum utaje davkov. Super. To vemo, kdo proučuje. To proučuje Furs. Verjamem, da bo čim prej to preučil. Potem mešanje posojilne in kupoprodajne pogodbe namreč lahko omogoča izogibanje plačila davka. Lahko omogoča izogibanje plačila davka. Neka institucija mora verjetno to ugotoviti, če je prišlo. Naprej. Računsko sodišče je ugotovilo znake prekrška – to, o čemer je kolega Gorenak govoril. Je ugotovilo znake prekrška. SDS je vse dokumente posredovala naprej, na podlagi tega je ugotovil torej znake prekrška. In hkrati še prizna, da preiskovalna komisija ni preiskovala tokrat denarja mimo informacij, ker je imela na voljo le fragmentirane informacije. Zdaj sem vam povedal, kaj je bila baza za to, za kar potegneš sklep, potem pa iz tega sledi neverjeten sklep.

Uvod v ta sklep je, da je omogočal oblikovati sum utaje davkov med SDS in Đudičevu, na kar kaže shema, ki je bila izvedena v primeru neke druge družbe. To je zdaj uvod v to hudo obtožbo SDS, ker ta shema omogoča, ker je Đudič na nekih drugih primerih poslovala tako. Poglejte, ta stavek nima dovolj močnega standarda za institut parlamentarne preiskave, ker je to na ravni pamfletov, pa vam bom povedal, zakaj. To je približno tako, kot če bi rekli, da je Jani Möderndorfer koruptiven, kar kaže tudi dejstvo, ker je bil nekoč zaposlen v UKC, preden je postal politik. To je na ravni približno enake argumentacije. Na ravni take argumentacije potem preiskovalna komisija naredi tale sklep, da na podlagi teh informacij obstaja sum utaje davkov, torej zdaj že potrjen sum utaje davkov, preiskovalna komisija pa opozarja, da sporen ni zgolj izvor denarja, ki je lahko izvor – si predstavljate –, ki lahko izvira iz gospodarskega kriminala, iz kaznivih dejanj, korupcije, tatvine, trgovine z mamili in ljudmi, orožjem, utaje davkov, temveč gre tudi za eklatantno nezakonito financiranje delovanja političnih strank, nezakonitega ravnanja Janeza Janše in tako naprej. Vidite, prej fregmentirane informacije, »lahko bi nastal sum«, »šlo je za prekršek«, zdaj pa, sem jaz del združbe, ki uporablja denar, ki izhaja iz gospodarskega kriminala, kaznivih dejanj, tatvine, trgovine z mamili, ljudmi, orožjem ... Ja, ne vem, koliko prostitutk smo pa morali prodati za to, da lahko imam svoj plakat v svojem volilnem okraju. Povejte mi, kolega Möderndorfer! Jaz ne sprejemam takega argumentiranja v preiskovalni komisiji! Preiskovalna komisija ima ustavni mandat! 93. člen Ustave! Najvišja raven! In ko nek tak pamflet pride v tekst preiskovalne komisije, oprostite, jaz sem užaljen kot poslanec, jaz sem užaljen kot poslanec! Tri leta sem se trudil na preiskovalni komisiji, da smo vsako zadevo, ki smo jo zapisali v poročilu, trikrat preverili iz treh različnih virov! Verjamem, da sta

tudi ostala dva predsednika preiskovalne komisije ravnala enako, zato tudi potem ni prihajalo do politiziranja, ko se je predstavljalo poročilo preiskovalne komisije. Sedaj je pa vse drugače, očitno. Sedaj je pa vse drugače. Poglejte, tu zapišete, recimo, »Računsko sodišče posojila Đudičeve, če ne bi bilo javno razkrito, ne bi opazilo«. Pa to je laž! Saj smo ga mi javno razkrili! Slovenska demokratska stranka je to posojilo javno razkrila. Ni ga Jani Möderndorfer, ni ga ta preiskovalna komisija; Slovenska demokratska stranka ga je. Priznala napako, zagotovila vse dokumente, ki so bili zahtevani, vrnila kredit, a ne; 90 % časa poslanci SMC posvetijo vprašanju SDS.

Poglejte, jaz sem bil zgrožen. Podpredsednik parlamenta je napisal tale tvit: »Črno na belen« – belem se napiše – »Janez Janša ni podpisal samo najemne pogodbe za kredit za volilno kampanjo z mafijsko organizacijo, temveč pogodba je bila podpisana tudi pod mafijskimi pogoji«. Član preiskovalne komisije. Oprostite, za ta tvit ni niti enega dokaza v tem poročilu ne v javnem delu ne v zaprtem delu. V zaprtem delu sploh, tistem, ki je spodaj v tih sobi – če se ne motim, sem ga šel samo jaz prebrat – nobenega stavka o tej zadevi ni notri! V tajnem poročilu – ne vem, kako ste metodološko delali – v zaprtem poročilu imate 6 strani, ki so v javnem delu, prekopiranih v tajni del. Zakaj je pa to treba? Zakaj je pa treba isti tekst, ki ga imate v javnem delu, dati tudi v tajnega? Zato, da se število strani poveča, ker v resnici jih potem ni bilo 20, ampak jih je bilo samo še 14, pa še od tega je 10 strani iz tipologije UPPD, pa iz novinarske konference Janeza Janše, pa iz zakonodaje. In to je to. In to je poročilo, ki naj bi predstavljalo vsebino za 90 % javnega časa! Tiste tri ugotovitve, ki sem jih pa prej izpostavil, ki so pa res eklatantne, šokantne in ki bi terjale takojšnjo odgovornost – o tistem, pa ta preiskovalna komisija javno ne spregovori nič!

Mene boli za tiste strokovne sodelavce, ki so pripravili poročilo o Farrokhu. Oni so se trdili, vse so preiskali, dali so veliko energije v to noter, zato da ga pokvari neko poliranje s SDS šlagarjem, ker naj bi nastalo potem iz tega poročila pred volitvami. Poglejte, na koncu koncev, če boste tako politizirali, kdo bo pa še hotel sodelovati s parlamentarnimi preiskovalnimi komisijami, če potem tako dobro delo umažete s politikantstvom in politiziranjem na koncu v tem predvolilnem času? Ne more. Gospod Hanžek se je uspel zadržati, čeprav je, preden je začel preiskovati, javno govoril, SDS je kriv, SDS je kriv, SDS je kriv. Ko je dobil dokumente, je moral to požreti in je požrl in je delal tako, kot se s preiskovalno komisijo dela. Pač, pregledal je dokumente, na podlagi dokumentov je lahko sklepal samo tisto, kar so dokumenti dokazovali. Tukaj pa ne, tukaj je bila pa najprej javna obsodba, potem je bilo pa treba dokumente poiskati in ko dokumentov ni bilo, je zadostovala tudi novinarska konferenca Janeza

Janše kot argumentarij. Moram reči, da se bo od štirih preiskovalnih komisij v tem mandatu samo ta preiskovalna komisija potem na koncu izkazala, kot da je šlo za čisto politiziranje. Vse ostale preiskovalne komisije so lahko delo izpeljale na podlagi svojega mandata in dokumentov, do katerih so prišli. V tem primeru pa tega niste zmogli. Oprostite, tega ne razumem. Jaz tega res ne razumem, ker ravno če bi štiri preiskovalne komisije lahko delo normalno zaključile, bi rekli, pogledjte, v tem mandatu se je naredil kvantni preskok naprej in si tudi v naslednjem mandatu nihče ne bi drznil drugače delati. Tako ste pa že napovedali, da v naslednjem mandatu, ker sedaj niste preiskovali, ker sedaj niste uspeli preiskati, ker sedaj niste imeli dosti dokazov, vendarle naj se to še preišče, ampak Janša je pa kriv. Pika. Evo! Super! In to je rezultat te preiskovalne komisije!

Žal moram ugotoviti, da ta preiskovalna komisija ni izpolnila mandata iz 93. člena Ustave, ampak se je sprevrgla v neko politikantstvo in predvolilno temo. Žal, tudi za imena vseh tistih članov, ki so v tej preiskovalni komisiji sodelovali. Še enkrat pa ugotavljam, da je bila očitno pravilna odločitev Slovenske demokratske stranke, da ni sodelovala pri tej preiskovalni komisiji.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Preden dam besedo za postopkovno mag. Branku Grimsu, mi dovolite, da povem samo en stavek, glede na to, da so najbolj glasni v Poslanski skupini SDS – pri tej komisiji niso želeli sodelovati, ker očitno je samo ena resnica, in to njihova. Rad bi povedal samo to, da pri vsem, kar je bilo povedano, si ljudje lahko ustvarijo mnenje, danes so tu SDS najglasnejši, medtem ko sploh niso sodelovali v preiskovalni komisiji. Jaz se čudim, kaj sploh razpravljate pri današnji razpravi, glede na to, da vas ni bilo zraven. / oglašanje iz dvorane/ Gospod Mahnič, prosim, umirite se, boste dobili besedo.

Mag. Branko Grims, imate postopkovno. / oglašanje iz dvorane/ Gospod Mahnič, ali lahko v mikrofoni, prosim, poveste, kar želite povedati? Vam dam besedo, izvolite, kar povejte! Si ne upate.

Mag. Branko Grims, izvolite, imate postopkovno.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Ne bom govoril samo v svojem imenu, govoril bom v imenu celotne posebne skupine, oblikovane skladno s poslovníkom in na osnovi zakona o naših pristojnostih, pristojnostih Komisije za nadzor obveščevalno-varnostnih služb. V uvodu je bilo večkrat rečeno, da smo mi v preteklosti presegali svoje pristojnosti. Predlagano je nekaj, kar je nezaslišano v parlamentarni praksi, da naj bi se s sklepom tega, kar je predlagala ta komisija, kar izničilo vse, kar je ugotovila Komisija za nadzor

obveščevalno-varnostnih služb, čeprav gre za ista gradiva in isto snov. No, vendar, smo pač ravnali skladno s svojimi pristojnostmi, gospod predsednik, in smo šli v tem času na kontrolo; v kontrolo na vse službe, ki jih nadzorujemo, vključno s Sovo in kriminalistično policijo. Ugotovitve – še enkrat poudarjam, govorim v imenu celotne skupine, z nami je bil tudi gospod Kopmajer iz vladajoče koalicije – so šokantne. Gospod Möderndorfer v svojem uvodnem delu, če sem zelo blag, ni govoril resnice. Zaradi tega predlagam, gospod predsednik, da prekinete sejo za eno uro, da lahko skličem celotno sejo svoje komisije in da tisti, ki smo bili na kontroli, z ugotovitvami dvakratnega obiska policije, kriminalistične policije tudi in Sove, v tem času seznanimo vse člane komisije in potem s skupnimi ugotovitvami seznanimo Državni zbor.

Potem bo vse, kar je bilo danes v uvodu povedano, zasijalo v pravi luči. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vašega predloga ne sprejemem.

Gospod Jože Tanko, imate besedo, izvolite. / oglašanje iz dvorane/ Postopkovno, gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Gospod Nemeč, zelo rad bi, da mi preberete določbe poslovnika, ki se nanašajo na vodenje seje in ki vam dopuščajo take komentarje, ki nimajo nobene neposredne ali posredne povezave z vodenjem seje. Če želite razpravljati, imate v okviru poslanske skupine čas, se prijavite, povejte, pokomentirajte, ampak takrat, ko vodite sejo, jo pa vodite v skladu s poslovnikiškimi določbami; nič drugega vam ne dopušča nobena druga zadeva.

Moram reči, da se je danes seja že začela slabo, na način, ki ni primeren, kar je povzročil tako predsednik te preiskovalne komisije kot predsednik Državnega zbora, in zdaj vi to zgodbo nadaljujete. Če želite kot parlamentarni govornik obračunati s katerikoli od poslancev ali pa mu pojasniti kakšna stališča, imate tam svoje mesto in mu to povejte. Takrat, ko vodite sejo, dajete besedo, jemljete besedo, izrekate opomine, prekinjate seje in tako naprej, to so stvari, ki sodijo v vaš delokrog v tistih trenutkih, ko sedite tam zgoraj. Ko pa tam ne sedite, pa si lahko tudi kakšno drugo stvar privoščite, lahko komentirate, da greste ven in tako naprej in tako nazaj.

Predlagam, da delate, da peljete tudi to sejo vsaj spoštljivo do kolegov poslancev naše poslanske skupine. Tisto, kar imate vi s svojimi, ne vem, Škoberne in ostalimi, tisto boste že rešili v poslanski skupini, samo na tem javnem delu seje pa vodite sejo v skladu s poslovníkom.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno, mag. Branko Grims.
Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik, še enkrat vam predlagam, da sejo prekinete za eno uro, da lahko na komisiji v miru preučimo podatke, ki smo jih v tem času pridobili.

Ti podatki, spoštovani gospe in gospodje, kažejo, da je gospod Jani Möderndorfer v uvodni razpravi grobo lagal in zavajal celoten Državni zbor, ker ne od Sove ne od policije ni dobil nobenih obveščevalnih podatkov in je vse, kar je s tem v zvezi napletel, napletel nek svoj domišljjski spis, verjetno na osnovi tistega dopisa iz Urada za preprečevanje pranja denarja, ki pa seveda ne predstavlja nobenih obveščevalnih niti nobenih kriminalističnih ali drugih podatkov. Ta je ugotovitev popolnoma soglasna s tistima, ki smo jo dobili od direktorja Sove in od namestnika direktorja kriminalistične policije v imenu obeh institucij.

Gospod Jani Möderndorfer, predlagam, da prekinemo to sejo, da umaknete gradivo in da prenehati lagati. Ko boste zabili še zadnji žebelj v krsto nekoč mogočnega SMC, se boste spomnili na te besede.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnik predlagatelja, gospod Jani Möderndorfer.

Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa.

Vidim, da to zelo boli ... / oglašanje iz dvorane/ No, ampak kakorkoli.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Gospod Grims, izgleda, da res ni prebral tega poročila, ker preprosto niti ni dobro poslušal, kaj sem govoril, pa bom še enkrat zaradi tega, ker je vmes minilo 2, 3 ure, pa rad to malo konstantno ponavlja, ponovil. Gospod Grims s svojo komisijo KNOVS, v tistem delu, kjer govori o KPK in kjer govori o delu gospoda Klemenčiča, ker je bilo seveda delo komisije popolnoma zlorabljeno, in to je ugotovitev komisije in ne gospoda Möderndorferja – kakor se reče pravilno, ne tako, kot vi izgovarjate –, je več ali manj jasno potrdilo, da temu ni tako in v poročilu tudi jasno zapisalo.

Nimate pa samo vi problema. Vidim, da ga ima tudi gospod Logar, predvsem v tistem delu, ko bi radi razpravljali o stvareh, in nekateri celo razpravljate o stvareh, ki so zapisane v zaprtem delu poročila in ne spadajo na ta odprti javni del. Ampak, kot očitno nekateri pač to zelo radi počnete, jaz o tem pač ne bom govoril. Če boste želeli, boste to lahko delali v zaprtem delu. Mimogrede, poročila si ni prebral samo Logar v zaprtem delu, kot je mislil in domišljavo tukaj nastopil, da je edini od 90 poslancev, ki bere to poročilo, res pa je, da ga je zelo malo, samo 5.

Verjetno ste bili vi edini iz SDS. Žal seveda me čudi, kako to, da nekateri tako razpravljate o zaprtem delu, ko si ga verjetno niste niti prebrali niti pogledali. Za gospoda Logarja verjamem, da si ga je pogledal, res pa je, da imajo pa vsake oči svojega malarja. Tudi neverjetno, kako je zaskrbljen nad strokovnimi sodelavci naše preiskovalne komisije. Mimogrede še včeraj sem govoril, pa noben prav nič ni zgrožen, pa nič ne trpi zaradi tega, kar vi ugotavljate. Je pa res eno samo preprosto dejstvo: poročilo je javno in to, o čemer je govoril gospod Logar, si lahko prebere vsak državljan in državljanica ali pa rezident, ki ima dostop do spletne strani in lahko bere, kaj v resnici v tem poročilu je. Jaz na tiskovni konferenci, seveda to je spet ena zanimiva teza, kako on razume moje tiskovne konference, kar mu niti ne zamerim, dve tretjini je bilo govora o zadevi Farrokh; dve tretjini tiskovne konference samo Farrokh. To, da pa si nekateri radi domišljajo, da bi rad govoril ... Jaz bi bil najbolj srečen, če ne bi nič rabil govoriti o vašem predsedniku, še najbolj vesel bi bil, če se sploh tema ne bi razširila na NKBM, ampak vi ste manjkali v tem prostoru takrat, ko sem razlagal vašemu kolegu Grimsu, ki je to razumel in ni komentiral več nazaj in mi pokimal in ko sem mu razložil, v čem je bistven problem. Problem je, da v času, ko se je to dogajalo v Novi Ljubljanski banki, je bil to prekršek in ne kaznivo dejanje. Šele vlada Boruta Pahorja, kar je svojevrsten precedens, in to sem tudi danes jasno povedal in tudi na tiskovni konferenci, je spremenila zakon in je naredila kršitev embarga za kaznivo dejanje. Gospod Šturm v svojem zakoniku, takrat, ko ga je predlagal, sprejeli ste ga vi leta 2006, tega preprosto ni predlagal in vi ste to potrdili. Zato ne projicirajte svojega lastnega problema, ki bi ga danes radi predstavili, na nas in na našo komisijo in kako mi ugotavljamo, kaj je bilo in kaj se je zgodilo v Novi Ljubljanski banki. Če pa mene osebno vprašate, je pa, čeprav takrat ni bilo kaznivo dejanje, nepojmljivo, da se je sploh zgodila kršitev embarga.

Tisto, kar je bolj pomembno ... Ne bom komentiral vseh teh izgledov, pogledov, in tako naprej. Vem, da v kakšni stvari boli, če komisija ugotovi nekaj drugega. Nikoli nisem dr. Logarju očital, še več, danes, če bi pozorno poslušali, sem bil zelo decidirano, natančno jasen, kaj sem rekel za komisijo gospoda Logarja. Bil je bistveno bolj natančen kot njegov kolega Grims, ki je zlorabil komisijo, medtem ko Logar ne. Je pa dejstvo, da je zaslišal premalo prič, nisem pa mu očital, da je to malomarnost, ampak ker ni imel več časa, potem pa je bila že ustanovljena nova komisija. Res pa je malo hecno, da bi bili dve preiskovalni komisiji ustanovljeni na isto temo. To me spominja na tiste čase, ko je imel SDS še v Mestni občini Ljubljana svojo proslavo, pa svoj občinski praznik je hotel imeti. Lepo vas prosim! Je pa res nenavadno, da so se štiri komisije ukvarjale v resnici z istim predmetom.

Mene bolj zanima nekaj drugega. Danes sem ves čas pričakoval, da bo tukaj sedel vaš predsednik Janez Janša, ki je podpisal to posojilno pogodbo, ker bi edino on znal iz prve roke povedati, zakaj jo je podpisal in kaj je mislil, in da bi končno že zaradi interesa javnosti – jaz bi bil najbolj srečen, ker bi mi zaprl usta, ampak gladko bi mi zaprl usta – pojasnil, zakaj se je odločil za takšen kredit, s katerega računa ga je dobil in kam in na kateri račun ga je vrnil kot predstavnik politične stranke, ki jo predstavlja. Tako bi rešil ta problem in danes sploh ne bi imeli te diskusije, če bi to naredil včeraj. Še več, trudil sem si gledati njegove javne izjave. Zdaj sem prebral ta vaš intervju v vašem časopisu, kjer v bistvu v dveh odstavkih razloži vse o komisiji in o tem posojilu. Ampak ne odgovori, razen to, da reče, da je Möderndorfer itak passe, to v njegovem znanem stilu, če bi pa na Twitter napisal, bi se pa spustil na svoj najnižji nivo, česar je sposoben, in uporabljal vse tiste besede, ki se jih javno na tiskovnih konferencah ne upa, še posebej pa ne pred volitvami. In na koncu pri posojilu pač pove, da je spet cela zarota in pajčevina okoli njega se zgrinja, POP TV, Kos delujeta proti njemu ... Skratka, to je njegov odgovor. Naj pove! Ne, preklical je, ne bo razpravljaj! Jaz sem ga videl, sem opazil, da je danes na seznamu – zadnji hip, pred pol ure se je odjavil kot razpravljavec. Niti nastopil ne bo! Ker ve, da je bolje molčati – ali kako? Jaz si drugače tega ne znam razložiti. Vse ostalo so prazne besede in odvrčanje pozornosti nekam drugam.

Nimam problemov s tem, da politična stranka najame posojilo, imam pa resen problem, če predsednik stranke ne zna pojasniti, zakaj je najel kredit pri gospe in ne pri eni od katerihkoli bank v Sloveniji. Ma, tudi, če bi v Avstriji v kakšni banki najel, bi še razumel. Ampak ne, pri eni gospe, kjer je vse čudno! In tega ne zna pojasniti in tak naj bo predsednik vlade jutri, ko ne bo znal pojasniti, kako vodi to državo in jo upravlja. In da se je zmotil najeti posojilo ... Pri celem aparatu, znanju in pameti, ki jo imate v SDS! Samo en odgovor rabim. Tako kot sem rekel. Usedel se bom in bom tiho. Nobene trditve ni. In ne obračajte besed, ki jih nisem rekel, bi pa vi radi to slišali. Vem, da morate nahraniti svoje ljudi, ker je to težko razumeti. Jaz to vse razumem, samo račune bo slej ko prej treba položiti, pa ne zaradi vas, ampak zaradi davkoplačevalcev in zaradi zaupanja ne samo v vašo politično stranko, ampak v celoten politični sistem v tej državi. To je treba narediti. Ne se skrivati za tem, ali je to poročilo dobro ali ne, ali je kvalitetno, ali se bodo standard dvignil, ali ne vem, kaj še vse. Jaz vem, da je poročilo dobro, in to tudi vidim iz te bolečine, ki jo spremljam.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno.

Jože Tanko, želite postopkovno, ker ste vi prej dvignili roko, ali damo postopkovno mag. Branku Grimsu?

Gospod Jože Tanko, izvolite, imate postopkovno.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči.

Vi ste hitri samo takrat, kadar ni treba. V skladu s četrtem odstavkom 73. člena je bila predlagana prekinitve, to, kar je predlagal kolega Grims. Predlagal je zaradi tega, ker so se pojavile dodatne informacije, in mislim, da se lahko na osnovi tega tudi to določi, ker Državni zbor odloči, da se pridobijo mnenja delovnih teles, ZPS in tako naprej, to je bilo tudi predlagano.

Predlagam, da o tem odločite. Če ne boste vi odločili v skladu s prvim odstavkom, lahko daste na glasovanje po četrtem odstavku. Mislim, da je prav, da se stvari, ki so se pojavile naknadno, pojasnijo. Nobenega tehtnega razloga ni, da se ob tako pomembni temi, kot je proliferacija, pa tudi še kakšna druga vprašanja, ki so s tem povezana – pomembnejša so, vidim, druga vprašanja – teh stvari ne razčisti. Glede na to, da tu ne gre za zidanje postopkovnih vprašanj, je treba najprej o enem postopkovnem vprašanju odločiti, da se lahko preide na drugo postopkovno vprašanje. Tako je po poslovniku. Odločiti je treba pa ali tako, kot ste prej, da ne boste dali na glasovanje, ali pa da daste na glasovanje. Tu ne morete sprožiti serije 15 postopkovnih predlogov zapovrstjo, treba je iti po korakih, eden po eden. Gospod Nemeč, ker vse veste, ste se najbrž tudi tega v tem mandatu navadili. Ta knjigica je pač ustava te hiše in jo je treba spoštovati.

Predlagam, da o predlogu glasujemo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Tanko, torej vztrajate, da glasujemo o tem predlogu? V redu, razumem. /oglašanje iz dvorane/

Žal, gospod Jani Möderndorfer, moramo predlog dati na glasovanje, gospod Jože Tanko ima v tem delu prav.

Glasovali bomo o predlogu, ki ga je podal Jože Tanko: na podlagi četrtega odstavka 73. člena se točka prekine, da se pridobi mnenje Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. /oglašanje iz dvorane/

Ne, žal, ne. Gospod Jani Möderndorfer, moramo odločiti o predlogu gospoda Tanko. Predlog, ki sem ga prebral, je na mizi. /oglašanje iz dvorane/ Dobro, potem bom najprej začel s postopkovnim. Mag. Branko Grims in kasneje dobite besedo tudi vi. V redu?

Mag. Branko Grims, imate besedo za postopkovni predlog, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik!

Od policije smo v tem času že tudi pisno prejeli dodatno informacijo, klic je bil, vse, kar je možno narediti, smo naredili. Edino, kar sem prosil, je, da se prekine seja za eno uro, da lahko imamo normalno seja komisije – bo javna,

lahko vsi sledite – da vse to predstavim vsaj članom komisije in da se pomenimo, kaj je tole, kar se dogaja. To, kar se dogaja v takšni obliki, če bo šlo tako naprej, je škandal najvišjega reda. Imate informacijo, uradno ugotovitev za to pristojne komisije, da je nekdo dajal lažne navedbe Državnemu zboru, in bo za to zelo verjetno fasal kazensko ovadbo, pa ne dovolite prekinitve seje, zato da bi se razčistilo, kaj je res in kaj je prav in kaj ni res in kaj ni prav.

Dajte, prosim, pretehtati svoje delo in omogočite z enourno prekinitvijo, da skličem seja, da seznanim vse članice in člane s tem, kar smo ugotovili, in da se pomenimo, kako ukrepati naprej. To je bistveno glede na to, kar je bilo povedano v uvodu, in glede na to, kar je predlagano v papirjih, ki so danes pred vami. Prosim, da tako ravnate v imenu integritete Državnega zbora Republike Slovenije.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, mag. Grims.

Ne razumem vašega izvajanja, ker sem ravnokar rekel, da bomo glasovali.

Gospod Jani Möderndorfer, izvolite, imate postopkovni predlog.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Podpredsednik, jaz ne vem, o kakšnih novih dejstvih govorijo, vem pa eno drugo stvar – da je Državni zbor ustanovil preiskovalno komisijo, ki je edina ta hip, ki lahko ugotavlja in daje tudi ugotovitve s končnim poročilom. In edino končno poročilo je tisto, ki bo povedalo, ali bo sprejeto ali ne. Za to bo imelo možnost vseh 90 poslancev, če se bodo le primigali v Državni zbor.

Druga stvar, ki je pa bolj pomembna – ko bo končno poročilo sprejeto, potem pa lahko ugotavljajo in sklicujejo seja in se, ne vem, pogovarjajo o tem, kaj mislijo, da je prav in kaj ne. Med obravnavo končnega poročila pa ne more Knovs ugotoviti nekih novih dejstev in se iti pogovarjat o proliferaciji. Zakaj tega ni naredil takrat, ko je imel svoje poročilo? Ne, on se je takrat ukvarjal z nečim, za kar ta komisija sploh ni bila pooblaščen! Ukvarjal se je z gospodom Klemenčičem za pravosodje in ga klical na zaslišanje, kamor niti ni dolžen priti. Koga Knovs lahko nadzira? Obveščevalne službe, vojsko, policijo in tukaj se konča. Lepo vas prosim, nehajmo delati tukaj neko znanstveno fantastiko nad nekimi novimi dejstvi in delati neko gravuro in telovadbo nad poslovnikom. Lepo vas prosim, nobenih novih dejstev ni! Poročilo je na mizi, vsi ga imamo. Imamo možnost vpogleda v tajno poročilo, in to je to. Če bo ocenil Državni zbor, da to niso dejstva, da to poročilo ni v redu, bo izglasoval, da poročilo ni sprejeto, in je stvar končana. Ne vem, zakaj ... Kaj bo zdaj? Gospod Grims lahko dela, kar hoče, ampak izven tega programa, ki ga imamo danes na dnevnem redu, pa prav gotovo ne. Zakaj bi se zdaj moral Državni zbor Knovsu prilagajati pa prekinjati seja? Naj počaka, da bo končana ta seja, potem

pa naj zaradi mene ob desetih zvečer kliče Knovs. Saj to možnost ima vedno, kadarkoli, 24 ur na dan. Saj poslanci nimajo osemurnega delovnika, pa še Zakon o delovnih razmerjih za njih ne velja.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Jani Möderndorfer, ne bom se opredeljeval o tem, ali imate prav ali ne, ampak po poslovniku moram dati to glasovanje na dnevni red. Torej bomo glasovali.

Imamo še kakšen postopkovni predlog? Vidim, da ja.

Gospa Kustec Lipicer, imate postopkovni predlog, izvolite.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednik.

Po poslovniku imate tudi možnost, da sami odločite, kako in kaj. Postopkovno vas pozivam, da o tem premislite. Namreč, strategija tukaj je zelo očitna, vidna iz veselja. SDS si želi, da danes ta trenutek zaključimo z razpravo o tudi tem, koliko so sami vpleteni v umazane posle finančnih malverzacij, ki so se dogajale in se očitno še dogajajo in jih poskušajo še vedno izkoriščati. Na kakšen način želijo to narediti? Ta trenutek nimamo ustreznega kvoruma, kar pomeni, da nimamo 46, ne zaradi večine prisotnih na njihovi strani pa na naši, ampak še kje drugje. V primeru, da ne bomo dobili 46 glasov, se bo ta seja za njih slavno, za Republiko Slovenijo, državljanke, državljanke pa neslavno zaključila brez epiloga.

Zato vas pozivam, da še enkrat premislite o tej svoji odločitvi, in da omogočite, da nadaljujemo z razpravo. Vsi razlogi, zakaj bi lahko nadaljevali, so na strani pravice.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Ker vidim, da so glave razgrete, predlagam 15-minutni odmor in se torej dobimo ob 14. uri in 50 minut. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 14.34 in se je nadaljevala ob 14.50.)

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštovane kolegice, dragi kolegi!

V skladu s četrtem odstavkom 73. člena Poslovnika Državnega zbora dajem na glasovanje predlog gospoda Jožeta Tanka, da se prekine 1. točka dnevnega reda 65. izredne seje, da se pridobi mnenje Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb.

/oglašanje iz dvorane/ Ni postopkovnih, se opravičujem. /oglašanje iz dvorane/ Ne, ni. Ni. Tako da vas vabim, da glasujete, ali ste za prekinitev točke dnevnega reda. Samo trenutek, takoj bomo glasovali. Imamo tehnične težave.

Glasujemo. Glasovanje poteka. Navzočih je 53 poslank in poslancev, 15 jih je glasovalo za in 37 proti.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 37.)
Ugotavljam, da predlog ni sprejet.

Naslednji razpravljavec je gospod Jože Tanko. Pripravita naj se gospod Jani Möderndorfer in mag. Branko Grims.

Gospod Jože Tanko, imate besedo, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

V tem poročilu, po katerem je bilo zaslišanih izjemno veliko prič v kratkih intervalih, lahko samo ugotovim, da s tistim temeljnim problemom koalicije, ki se nanaša na tisti famozni kredit SDS, ni bil zaslišan nihče iz SDS in nobena od ostalih oseb. Če bi gospod Möderndorfer tako rad slišal mnenje predsednika SDS, bi ga lahko v tem času, ko je vodil preiskovalno komisijo, zlahka povabil kot pričo na preiskovalno komisijo in bi vsi ti razlogi in vse te stvari bile pojasnjene. Ker tega ni storil, je v tem delu pravzaprav eno samo sprenevedanje, kaj bi, kako bi, kaj je narobe, kako naj bi bilo narobe in tako naprej.

Mislím, da je na tak način delati preiskovalne komisije, ko za točko poročila, ki jo postavljate kot temeljno, ni bil nihče zaslišan in ste vse delali na podlagi časopisnih člankov in morda iz kakšnega dokumenta, sila nekorektno, neobičajno. Take preiskovalne komisije, ki bi delala na tak način, v Državnem zboru še ni bilo, da pri preiskavi ni poklicala kot priče ali kot preiskovance tistih, ki so bili v posel vpleteni, in da bi potem napisala poročilo in določila krivdo. To se še ni zgodilo. S tega vidika je ta del poročila popolnoma nekredibilen. Kar je napisano, je na nek način izmišljotina, nima podkrepitve v izjavah, v stališčih, v izvedeni preiskavi ali pa zaslišanih in tako naprej, ničesar ni. Ugotavljam, da je gospod Möderndorfer že pri drugem velikem projektu pravzaprav padel. Eno je to poročilo, kjer ni uspel in ga ni bil sposoben kredibilno sestaviti, pripraviti, zaslišati vseh tistih, na katere se to nanaša, in pa nekoč prej se je tudi pri neki interpelaciji zgodilo podobno, ko ga je zmanjkalo uro ali dve pred zaključkom seje in je pravzaprav povsem pregorel. Edini od Slovenske demokratske stranke, ki je bil zaslišan kot član stranke, je gospod Zvonko Černač. Ampak on je bil zaslišan v svojstvu Knovsa, vodenja Knovsa, za primer Farrokh. In imate napisano na seznamu in tako je to tudi narejeno.

Glede na to, da se je na tak način ta preiskovalna komisija na hitro širila, je še hujši problem v tem, zakaj se ni širila še na nekatere druge primere, ne vem, če dam samo ugotovitev, da se to ni razširilo na načrtne prisilne poravnave političnih prijateljev gospoda Janija Möderndorferja. Tam je šlo veliko denarja skozi sistemski postopek prisilne poravnave, tako ali drugače izpeljane. Na tem področju ni bilo nič narejenega. Lahko je šlo tam za pranje denarja, lahko je šlo tam za, ne vem, izigravanje bank, izigravanje tistih, ki so sodelovali v poslih,

in tako naprej. Če je to tako pomembno, da se da kredit, ki je bil naslednji dan poplačan v celoti, kot nek projekt v preiskovalno komisijo, je čudno, da neki megaprojekti vaših velebenjenih prijateljev niso bili niti preiskovani, ne v NKBM ne v NLB ne v kakšni drugi banki. Pa bi jih lahko na tak ali podoben način uvrstili v preiskovalno komisijo. Ni čudno, da drži parola, ki jo je nekoč izrekel gospod Rudi Moge, poslanec LDS, ko je rekel za neko gospo »NLP« – nedolžna, lepa in pametna. Če na tak način tako gospo obravnavaš na preiskovalni komisiji, ko jo zaslišuješ, in potem z enim stavkom ugotoviš, da mora biti »NLP«, potem to ostane »NLP«. Mene čudi, da gospod Möderndorfer v vsej svoji vnemi, v vseh teh svojih zadevah na tak način spelje to preiskovalno komisijo v tem konkretnem primeru.

Druga stvar, ki je po mojem tudi zelo problematična in pomembna, je pa to, da za ključne osebe sedanje koalicije, ki opravljajo ministrske funkcije in so bile takrat tudi seznanjene s primerom Farrokh v eni, drugi ali tretji vlogi – nekateri že v tretji vlogi – ni nobenih ugotovitev. Gospod Klemenčič je bil takrat, ko se je to dogajalo, državni sekretar, preiskoval je bančno luknjo, imel je poročilo, ki ga ni hotel pokazati nikomur, zdaj pa je minister, ki bdi nad resorjem, ki se mu reče pravosodje. Če na tak način delamo parlamentarno preiskavo v tem delu ugotovitev in zaključkov, potem to ni parlamentarna preiskava, ampak se temu reče ščitenje privilegijev in ravnanj tistih, ki so v teh poslih sodelovali. Podobna ugotovitev velja tudi za primer Farrokh. Če takole čez palec rečemo, v tem poslu oprane milijarde je bila banka približno ob kakšne tri milijone evrov provizij. To je neposredno del bančne luknje. Ker če takih stroškov banka ni zaračunala, to pomeni, da se je to v poslovnem izidu tudi izkazalo. Pa še kaj drugega zraven, lahko je bilo tega celo bistveno več.

Kar zadeva kvaliteto tega poročila oziroma preiskave, je problem že to, da je bila minimalizirana, to se pravi, to je teklo kot po tekočem traku s standardnimi vprašanji. Mislim, da predsednik preiskovalne komisije na odprtem delu skoraj nikomur ni postavil več kot tri resna vprašanja. Vse ostalo so bile procesne zadeve – stroški, vabilo, kam pošiljamo pošto in tako naprej – vsebinsko pa več kot treh vprašanj v delu, ki smo ga gledali, pravzaprav nikoli ni postavil. Ostali člani preiskovalne komisije so bili pa še mnogo bolj skromni. Problem je v tem, da se iz tega dela neka velika zgodba, iz zaključkov, ki jih pravzaprav ni. Bi pa bilo zelo korektno, da bi gospod Möderndorfer ugotovil ali pa povedal, da je ključni odgovorni, da je nekaj prekršek in ne kaznivo dejanje, pravzaprav on, ker je na tak čuden način popravil Zakon o političnih strankah. Če že za to misliš, da je to moralo biti tako narejeno. Tako da velik del krivde tistega, kar pripisujete drugim, nosite pravzaprav sami, neposredno. Neposredno. In tudi ti silni poskusi potem, da bi, potem ko je ta

zgodba prišla ven, popravili Zakon o političnih strankah, sodi v kontekst teh zadev. Kaj lahko iz tega izluščimo? Na eni strani za vse tiste, ki so sodelovali ali pa so bili seznanjeni z dejanji, opravičuje del tega, ker so nekateri še aktivni politiki v stranki SMC, na drugi strani pa se kot elastika vleče krivda na nekaj, kar se v bistvu niti ni resno preiskovalo, ker se ni povabilo ljudi na zaslišanja ne za priče in ne za preiskovance. Skratka, namen tega je nek spektakel narediti na nek tak način, samo zato da se govori o eni marginalni stvari, ključna stvar se pa skriva.

Če že govorite, gospod Möderndorfer, o tem, da je treba dvigniti zaupanje v politiko, ga morate najprej pri sebi, da ne boste preskakovali iz stranke v stranko, to je pač en del zaupanja v politiko, ker gre vsakič za nateg, in drugič, da če že delate karkoli na osnovi zaupanja v Državnem zboru, potem naredite to objektivno. Objektivno. Se pravi, da tudi vaše aktualne ali pa bivše politike ne obravnavate enako, po istih kriterijih, na osnovi iste pravne podlage kot, ne vem, nekateri iz SDS ali drugih strank. V tem primeru niste ravnali popolnoma nič drugače kot na primer sodišče, ki je v enem primeru izločilo dokaze, zato da je bil nekdo nedolžen, v drugem primeru pa je napisalo dokaz, da so lahko nekoga obsodili, in tudi vi za to glasovali v Državnem zboru, ko se je o določenih stvareh odločalo. Tehnično gledano je to poročilo z ugotovitvami narejeno popolnoma enako. Popolnoma enako. Nekateri so izpuščeni, ker so sodelovali in bili obveščeni o teh zadevah, drugim se je nekaj naredilo, čeprav se nobenih konkretnih dejanj in aktivnosti v tej smeri ni naredilo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovni predlog, dr. Franc Trček, izvolite, imate besedo.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Nekje je meja. Jaz lahko nekoga imenujem tako ali drugače, mimogrede, jaz sem takrat začel s »spoštovana SDS«, za razliko od vas imam malo več bontona. Po skoraj štirih letih dela si ne bom dovolil tovrstnega laganja, kot si ga privoščil poslanec in vodja poslanske skupine, ki je v parlamentu od leta 2000. Gospod Tanko je dobil skozi bruto plače več denarja, kot je bila provizija NLB! Kar pa ne pomeni, da s tem zmanjšujem ta nadkriminal v NLB. Ne bom si dovolil tovrstnih laganj, ker sem dvakrat tekel to zgodbo, ker sem skoraj vsakemu, ki je bil zaslišan, postavil več kot tri vsebinska vprašanja, očitno Jože ni šel tega v klet brat.

Ta zgodba Prijedor, gospa Đidić ni ključni sklep, to tudi moramo povedati, in mi nismo tega kar na osnovi nekih dokumentičev pridobili, ampak na osnovi resnih poročil štirih preiskovalnih organov za preprečevanje pranja denarja, iz Slovaške, iz Avstrije, našega in iz Bosne in Hercegovine. Mi v tem nismo nič

prejudicirali, ker jaz bi bil zadnji, ki bi podprl tak sklep, ampak smo zgolj odkrito povedali, da naj se naslednji sklic Državnega zbora, če hočemo dvigniti kvaliteto tega v smeri hrama demokracije, s tem ukvarja. Jasno sem tudi povedal, da če bi bil v tej komisiji ali če bi bil aktivni član Logarjeve komisije pa bi ugotovil, da gre podoben transfer denarja do Luka Mesca, bi bil jaz tista oseba, ki bi verjetno Levico spravila ven iz parlamenta. To je 82. člen Ustave, to je odgovornost vsakega poslanca in poslanke. In jaz sem se v tej bajti preveč nagaral, da bo nekdo, ki je dobil do sedaj več kot milijon evrov bruto iz penezov tudi moje matere, ki nima 500 evrov penzije, mojega brata, ki gara za 600 evrov, take klatil. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Predstavniki predlagatelja gospod Jani Möderndorfer, izvolite, imate besedo.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa.

Seveda se je treba odzvati na to, kar je spoštovani cenjeni poslanec Tanko stelovadil v svoji razpravi. Namreč, poglejte, da bi bil jaz sam odgovoren za Zakon o političnih strankah v štirih letih – tudi tisti poslanci, ki so prvi mandat, vedo, da je to nemogoče. To je neizvedljivo, ker mora biti vsaj večina od tistih, ki glasujejo.

Druga stvar, dejstvo je, da če kdo, potem in Jože in jaz, oba, zelo dobro veva, kako se je sprejemal Zakon o političnih strankah, ker sva sedela na istih sestankih, usklajevala, in tudi zelo jasno mi je povedal zakaj in pri kateri stvari se ne strinja in zakaj ne bo podprl tega zakona. Sploh pa je bilo eno pravilo, ki se mu reče: dajte vi to urediti, mi tega sicer ne moremo podpreti, saj razumeš, ampak zadeva je takšna in takšna. Danes govoriti, da sem jaz odgovoren, Jože, pogled, to je najmanj, kar je, nekorektno za slovensko javnost. Veš, lahko tudi jaz spregovorim o kakšni stvari, ki se praviloma dogaja v zakulisju.

Druga stvar, preiskovalna komisija ni Jani Möderndorfer. To sem vašemu kolegu Grimsu že enkrat moral danes razložiti. Preiskovalna komisija ni sestavljena z večino koalicije, opozicije ali iz česarkoli, ampak iz vsake politične stranke pride en član. In na naši komisiji ni niti enkrat en član glasoval pri nobeni stvari proti. Torej to ni mnenje Janija Möderndorferja. Težko jaz prepričam Trčka, da naj glasuje z mano, če se z mano ne bo strinjal. Nikoli ne bo glasoval z mano. Enako velja tudi za Novo Slovenijo. Vaša največja napaka, kolega Tanko – in ti si nosilec te napake, ker predstavljaš to skupino – je, da niste uporabili pravice, demokratične pravice sodelovati pri preiskovalni komisiji in držati roko kot največja opozicijska stranka in kontrolirati, kako mi to delamo. Veste, najlažje je, kolega Tanko, priti takole pa malo posvinjati kar po vseh, češ, tole je pa nekompetentno, tole je pa zanič, to pa nič ne drži. Vmes si izmišljevati celo še, da se bo

Knovs sklical, ker je neka nova dejstva spoznal. Jaz se opravičujem, samo parlamentarna komisija za pranje denarja v Novi Ljubljanski banki in NKBM je edina kompetentna do glasovanja ugotavljati in razpravljati o tem in podati poročilo Državnemu zboru. Danes na tem plenarnem zasedanju pa seveda vsi lahko povemo svoje in z glasovanjem bomo tudi jasno sporočili, kaj si mislimo o tem poročilu. Vse ostalo so pravljice za lahko noč oziroma temu jaz vedno rečem stiska – ko ne veš več, kaj bi še, potem začneš diskvalificirati tistega, ki je pravzaprav moral predstavljati to komisijo. To, oprostite, kolega Tanko, je pa najnižji nivo, ki si ga lahko nekdo privoščiti, ko namesto argumentov zavlada diskvalifikacija. Jaz sem sicer vesel, kolega Tanko, da si to uporabil, ker takrat vem, da nimaš argumentov. Da si prazen.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Branko Grims.
Izvolite, imate besedo.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Moram reči, da je tale seja res izjemno zanimiva. Če bi kaj veljalo v tem parlamentu, bi morala veljati volja, da se ugotovi resnica. To je smisel preiskovalk, gospe in gospodje. In ko preverimo navedbe, ki so bile zame izjemno presenetljive ... Vendar če bi držale, da je bilo nam nekaj zamolčano, nekaj pa dano Möderndorferjevi komisiji, in se izkaže to kot neresnično – če bi bilo res, bi jaz osebno dal ovadbo proti tistemu, ki bi zamolčal podatke – pa se to izkaže za lažno, se s tem nočete seznaniti. Še bolj zanimivo je pa naslednje dejstvo. V okviru svojih pristojnosti smo preverili tudi uporabo posebnih metod in sredstev in dajanje obveščevalnih informacij. Navedbe, ki so bile tukaj rečene, to ni noben tajni podatek, nič od tega, kar vam je govoril danes gospod Möderndorfer, ki je rekel, da je dobil neke obveščevalne podatke, ki dokazujejo, da sta tista dva vpletena in potem zraven SDS vtakne, ni res. Na Sovi in na policiji nimajo nobenih podatkov ne o Đudičevi ne o Roku Snežiču in seveda jih niso dali preiskovalni komisiji. To so nam zatrdili obojni in obojni v vseh oblikah. To lahko potrđita oba, ki sta bila v kontroli z menoj, tudi gospod Kopmajer iz vladajoče koalicije.

To se pravi, nov podatek je to, da gospod Möderndorfer v celoti ne govori resnice in da je predlagan sklep, ki je lažniv, ki je zavajajoč. Ampak s tem se nočete seznaniti. Niti niste hoteli seje prekiniti, da bi se o tem lahko pogovorili na seji moje komisije. In hkrati notri napletate, kako je vse nično, kar smo mi naredili, ker je seveda edini cilj te komisije, in to sem takrat povedal, ko je bila ustanovljena, to, da opere takratnega državnega sekretarja, kasneje predsednika KPK, sedanjega ministra za pravosodje Gorana Klemenčiča kakršnekoli odgovornosti. No, pa zraven ste dali še drugo ministrico, Matejo Vraničar, ki je bila takrat državna sekretarka. Skratka, njiju v tej komisiji sploh niste zajeli. Kaj je takrat priča povedala na

seji Knovsa? To je bilo javno povedano že večkrat – da tisti, ki so neposredno odgovorni, ki so sami peljali postopek, ugotavljajo, da bi se postopek končal drugače, če bi bil tisti dokument s strani KPK dan po uradni poti v skladu s protokolom. To se pravi, da je to ključna napaka v postopku, da se je takrat postopek neuspešno končal ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, še enkrat.

Prvič. Kot sem že povedal, ko je bil gospod Grims odsoten, res je, da preiskovalne komisije po navadi dobijo ime po tistem, ki jih vodi, ampak nobena komisija ni ne tvoja ne moja, spoštovani Brane, tudi Knovs ni tvoj. Mogoče je tvoj v tvoji glavi, ampak po poslovniku ne, ni tvoj Knovs. Je pa res, da si ga ob pomoči koalicije pa Tonina naredil svojega v tem mandatu, in tudi zaradi tega sem jaz izstopil iz Knovsa.

Drugič. Ne bom si dovolil spet teh žalitev, ker sem znotraj razprave jasno povedal, da se ne strinjam z Janijem glede poročila Knovsa, ki ga navsezadnje ni pisal mag. Branko Grims, ampak ena gospa, ki je zaradi tega ostala brez počitnic, pa si se ti zdiral nad njo, ker je tebe Janša nadrl, tudi to bom povedal, ker si prehitro neke informacije ven nesel. Bom spet še malo več groženj dobil. Dosti imam jaz takih šalabajzerjev, ki se grede politiko v Sloveniji, ker imam odgovornost do 2 milijonov ljudi! In tega se ne boste več šli, dokler me ne ubijete. Gotovo. Dosti. Jasno?! Jaz sem videl štiri dokumente štirih organov, ki se ukvarjajo s preiskovanjem preprečevanja pranja denarja! Ali boš ti z znanstvenim magisterijem rekel, da so to falzifikati?! Lahko noč.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Prehajamo v sklepni del razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik predlagatelja gospod Jani Möderndorfer.

Izvolite, imate besedo.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa, predsednik.

Današnja razprava na odprtem delu je pokazala, da je v resnici poročilo tisto, ki odraža določene nove ugotovitve, in večina poslanskih skupin v svojem stališču ugotavlja, da je treba sprejeti določene ukrepe, zato da lahko preprečimo, da bi se kaj podobnega lahko zgodilo. Predvideno je bilo – v bistvu sem s tem tudi zadovoljen. Moram reči, da samo pri eni poslanski skupini vidim, da v resnici nekako niso zadovoljni s poročilom, saj ne živimo v državi enoumja in tudi ne pričakujem, da bodo vsi za vse in vsi za, takoj ko nekdo nekaj predlaga. Me pa kljub temu veseli, da je različna politična paleta sprejela način razmišljanja, da so potrebne spremembe, in predvsem razmišljanja,

da se prepreči tudi zaradi varnosti in ne nazadnje zaradi ugleda Republike Slovenije, da se določene stvari zgodijo.

Pred nami je zaprti del zaslišanja, kjer bi imeli možnost diskutirati in se pogovarjati o tistem delu, ki je zaprt za javnost, vendar imam en predlog, ki ga bom podal predsedniku in ki seveda velja tudi za vse poslanke in poslance. Če nihče ni proti, predlagam, da se nadaljuje odprti javni del, zato da ne bomo po nepotrebem ... Glede na to, da vem, koliko ljudi je prebralo zaprti del, se je težko pogovarjati o stvareh v zaprtem delu. Razen če je izražen interes, potem pa jaz absolutno podpiram in nimam nobenih težav, lahko se pogovarjamo tudi na zaprtem delu.

To bi še bil moj predlog, predsednik, in potem je seveda tudi vaša odločitev v skladu z dogovorom z vsemi poslanci. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Jani Möderndorfer je podal postopkovni predlog, da se seja ne zapira. Poslanke in poslance sprašujem, ali kdo morebiti želi razpravljati o dodatnem in drugem dodatnem končnem poročilu. Ne.

Ker ste vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, dobili besedo in ker čas, določen za razpravo, še ni potekel in ker nihče ni izrazil interesa za razpravo o dokumentih na zaprtem delu seje, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Obenem vas obveščam, da bo glasovanje takoj po končani razpravi. Želi kdo razpravljati? Ne.

Potem zaključujem razpravo in ugotavljam, da se je Državni zbor seznanil s Končnim poročilom o opravljeni parlamentarni preiskavi o ugotavljanju domnevnega pranja denarja in financiranja terorizma, jedrske proliferacije ter financiranja aktivnosti tujih obveščevalno-varnostnih služb v Novi Ljubljanski banki, d. d., ter domnevnega pranja denarja v Novi kreditni banki Maribor, d. d.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Predlagam, da pred glasovanjem odredite 15 minut odmora za posvet v poslanski skupini.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odrejam 15 minut, nadaljujemo ob 15. uri in 35 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 15.18 in je nadaljevala ob 15.36.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Končnega poročila o opravljeni parlamentarni preiskavi o ugotavljanju domnevnega pranja denarja in financiranja terorizma, jedrske proliferacije ter financiranja aktivnosti tujih obveščevalno-varnostnih služb v Novi Ljubljanski banki, d. d., ter domnevnega pranja denarja v Novi Kreditni banki Maribor, d. d.

Želite obrazložiti? Ne.

Najprej prehajamo na odločanje o bistvenih ugotovitvah preiskovalne komisije, ki so v končnem poročilu zapisane na straneh od 209 do 373, v dodatnem končnem poročilu na straneh od 49 do 163 in v drugem dodatnem končnem poročilu na straneh od 4 do 98.

Glasujemo. Navzočih je 51 poslank in poslancev, za je glasovalo 40, proti 1.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da so bistvene ugotovitve preiskovalne komisije sprejete.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa v celoti.

Glasujemo. Navzočih je 51 poslank in poslancev, za je glasovalo 41, proti 1.

(Za je glasovalo 41.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

S tem zaključujem 1. točko dnevnega reda in 65. izredno sejo Državnega zbora ter se zahvaljujem poslankam in poslancem ter službam Državnega zbora za opravljeno delo v tem mandatu.

Državljanke in državljane pa pozivam, da se udeležijo parlamentarnih volitev 3. junija ter modro odločijo.

Seja se je končala 24. maja 2018 ob 15.38.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BREZNIK, FRANC 12

D

DOBOVŠEK, DR. BOJAN 20

G

GORENAK, DR. VINKO 17, 18, 31, 34

GRIMS, MAG. BRANKO 21, 27, 30, 31, 48, 49, 51, 54

H

HORVAT, JOŽEF 28

HRŠAK, IVAN 12

K

KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA 52

L

LOGAR, DR. ANŽE 44

M

MATIĆ, DR. DRAGAN 29, 32

MÖDERNDORFER, JANI (JANKO) 7, 25, 27, 33, 36, 49, 51, 54, 55

N

NEMEC, MATJAŽ 14

Š

ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ 35, 36

ŠKODNIK, IVAN 34

T

TABAKOVIĆ, SAŠA 20, 37

TANKO, JOŽE 7, 49, 51, 52, 55

TRČEK, DR. FRANC 15, 16, 17, 32, 40, 53, 55

V

VEBER, JANKO 42

VRTOVEC, JERNEJ 18

Z

ZAJC, SIMON 43

LEGENDA

- PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS Levica – Poslanska skupina Levica**
- PS NSi – Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati**
- PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev**
- NeP – Nepovezani poslanec**